

ఆంధ్రమంజరి

309148

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 11 వ తేది శుక్రవారము } No. 35
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సరమైన శాఖమాస బహుళ చవితి ర. } సంచిక 3౫

అమృతాంజనము.
అన్ని నోపులకు సిద్ధపడము.
చక్కని డబ్బిలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనోపుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నోపుల భార
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంట నుండదదినది.
వనమూలికలచే సింధూదేశ మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేజిగోడ్డు, బొంబాయి.
} 7, తంబు పెట్టి వీధి, నుదరాసు.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయడు
గారి ప్రోగ్రాము.

	సం॥	దినములు.
గుంటూరు	8-5-17 to 10-5-17	3
తెనాలి	11-5-17 ,, 18-5-17	3
ఏలూరు	14-5-17 ,, 17-5-17	4
రాజమండ్రి	18-5-17 ,, 21-5-17	4
కెంటపాడు	20-5-17 ,, 22-5-17	3
తణుకు	24-5-17 ,, 26-5-17	3
అత్తిలి	28-5-17	1
ఆకువీడు	30-5-17 ,, 31-5-17	2
భీమవరం	2-6-17 ,, 3-6-17	2
నరసాపురం	5-6-17 ,, 7-6-17	3

అద్భుతనివారిణి. 126

ప్రొఫసర్ శేషమూర్తి
ఎలక్ట్రా టానిక్ పెంపు

ఇది బలహీనులకును, నీరసములకును, అలసత్వమునకును, నిద్రలేకుండుటకు, జ్వరము, తలనొప్పి, తలనొప్పి, మెదడు దిమ్మగా నుండును.

పనియందెంతమాత్రము మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీయులకు, ఆయాసము, శుక్లవర్ణము పోగొట్టుట, విద్యార్థులకు, తాను యలకు గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధిగ్రస్తులకుగా లగు వారికి పశ్చిమమైదుమందు; బలమును గలిగించును. పుష్కలమునందు ఇందుచేలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్రము పరీక్షించును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు
ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరచ్యుముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మగర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నోక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచిపెట్టి ఒక నందన కనము మధ్యలోనుంచే యంత సుఖమును వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు నేనేని యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.

కల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జీ
1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంస్టో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

మె 155, జుమ్నానగర్ వీధి, బొంబాయి
రుద్రాను యేజంటు:- మెహతా పుష్పదత్త మూర్తి,
చెనాబజారు గోడే, నుదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఐవోడిక్ సహితమైన బాధాపీడితులకు కీరీటునువంటి వస్తువు. తురుపులను, నుచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, వ్రాణానోపులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

ఐవోడిక్ సహితమైన గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన రోమములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, చురుకైనను కాశంబంధమును శోషలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలగు చేయును. 16 రోజులకర ముందుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
కాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, నుదరాసు.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస
ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

A Majic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 58౪

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవాల.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండవలసిన మౌఖ్యవృక్షము. ఆంధ్ర యూవాని, దేశీయ వైద్యులచే పొడగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములను మందు గుణముమాత్రము లేలునకు మాత్రమే కాక ఎంజి, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుఖసాగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవాల వర్తకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
112, చింతకె. 2 వీధి, పొన్నపేటపొడమ, నుదరాసు.

అష్టమశైవ మహాసభ.

రాబోవు శైవమహాసభ నరసాపురము తాలూకా మినిమించినపాడు అగ్రహారమునందు అయ్యగారి వీరేశలింగముగారు జరుపుట కాహ్వానము చేసిరి. సభ వైశాఖ బహుళ నవ్వాదశి, త్రయోదశి, చతుర్దశిలకు సరియైన మేయి 18, 19, 20 వ తేదీలందు జరుగునటు లేర్పాటులు చేయబడినవి. మాహేశ్వరు లందరును సభకు దయచేసి సభను జయప్రదముగ జరుపప్రార్థితులు.

నివేదనలో తైలస్నేహము వద్దను దిగి పాలకొల్లు కాలవమీద గల మారుసురు మీదుగ మినిమించినపాడునకు మార్గము.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు, ముఖ్యముగా గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెస్కు మొ.

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ ఆంధ్ర
(53) 21. హమ్మంబి

ఇండియా దేశపు యుద్ధ ఋణము.

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెంట్ చేస్తే వారి దొరతనమున కియ్యబడును.

1929—1947 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధఋణము

1920 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును, 1922 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపునర్వీధి కేట్లు (1917-18 వ సం॥ జారీ అయ్యేవి.)

అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియాగవర్న మెంటువారి ఆస్తిని రివిన్యూలున్న హామీగా నుండును.

I. 1929—1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణము.

జారీ వెల: నూటికి రు 95 ల నీ క్రిందవిధముగా చెల్లించవలెను:—
అల్లాటు మెంట్లు.

పూర్తిగా రొక్కము చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు: దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 95 లు. వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 15 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న, సదరు వాయిదాను ఒక్కొక్కటి దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే తర్వాతి వచ్చే, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ నెలల 15 వ తేదీని, లేదా సదరు తేదీ అదివారమైతే 16 వ తేదీని చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టికి నూటికి 5; క్రిందవర 15 వ తేదీని, ఆగస్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు వాయిదా:—అంతకు పూర్వము తీర్మానము కానియెడల, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము 1947 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీని రివిన్యూనుగా తీర్చివేయబడును: కాని, 1929 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీని గాని అటుపిమ్మట గాని, ఇండియా గవర్నమెంట్ పూర్తిగాను క్యాబినెట్ నెలల నోటిసిచ్చి, సదరు ఋణముగాని అందలి ఏ భాగమునైనగాని సరి సమానముగా తీర్చివేయుటకొరకు, ఇండియా గవర్న మెంటువారు తమకు హక్కు నిల్చుకొని న్నారు.

జోటు కేట్ల ఫంక్షన్:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము యుద్ధ పత్రములలో పరిహారాగ్రాము, జారీ అయ్యే దరఖాస్తు తర్వాత, సదరు ఋణము తాలూకు టెంటుల కొని రద్దుచేయుటకొరకు ఒక ఫండు ఏర్పరుచుటకుగాను, 1929-1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములో నూటికి ఒకటిగర్వించున అయ్యే మొత్తము ప్రతి సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఉంచుటకు ఇండియా గవర్న మెంటు వారు ఒడంబడియున్నారు.

II 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములను 1922 సం॥

యుద్ధపత్రములను

(రాబడి పన్ను మినహాయించబడినది).

జారీ వెల:—నూటికి రు 100 లు ఈ క్రింది విధమున చెల్లించవలెను:—పూర్తిగా రొక్కము దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 100 లు.

చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు:

వాయిదా పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 20 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న; సదరు వాయిదాలు దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే వచ్చు, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ, నెలల 15 వ తేదీలను, లేదా సదరు తేదీ అదివారమైతే 16 వ తేదీలను, చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టికి నూటికి రు 5; క్రిందవర 15 వ తేదీని, ఆగస్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు తేదీ: 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1920 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1922 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీని, తీర్చి వేయబడును.

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేట్లు.

(రాబడి పన్ను మినహాయించబడినది)

జారీచేసిన తర్వాత 5 సంవత్సరము కిచ్చివేస్తే,

రు 10 లకు, రు 20 లకు, రు 50 లకు, రు 100 లకును

జారీ వెల:

రు 7-12, రు 15-8, రు 38-12 రు 77-8 లును.

మరిన్ని, ఈ సర్టిఫికేట్లు జారీచేసిన పోస్టాఫీసులో, సదరు అయిదు సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించిన కేట్లకు, మార్పుకొనవచ్చును.

1. సెక్యూరిటీలు ఏరూపముగా నుండునది:—1929-1917 సం॥ యుద్ధ ఋణమునకును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును 22 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును సంబంధించిన సెక్యూరిటీలు, యుద్ధములో దరఖాస్తులలో (వాసుక్కోవలెను) ప్రకారముగా క్రింద వివరించిన రూపమున జారీచేయబడును:—

స్టాకు సర్టి ... దస్తావేజు మూలమున (ట్రాన్సు ఫర్ రిసెట్టు)

గ్యురే నోట్లు ... ఎండాల్సు మెంటు మూలమున (ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చును;

వాసుక్ చేల్లు అప్పగించి సెట్టుట మూలమున పత్రములు. ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చును.

ఏ కోరికను నిర్దేశించనియెడల, మొదట, సెక్యూరిటీలు రిజిస్టరు స్టాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

2. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములవిషయ వడ్డీకిని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములవిషయ వడ్డీకిని రాబడి పన్ను నుండి మినహాయించు ఉండును. కాని అధిక పన్నునుండి ఉండును.

1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము విషయ వడ్డీకి రాబడి పన్ను నుండిగాని అధిక పన్ను నుండిగాని మినహాయించు లేదు. రాబడిపన్ను ఆట్టతాలూకు రెండవ షెడ్యూలుయొక్క III భాగములోని నిబంధనల ప్రకారము రాబడిపన్ను విధించబడును.

3. కన్వర్షన్ (మార్పు) హక్కులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము తాలూకు తీసికొన్న ప్రతి (నామకా అనగా పేరుకు) రు 100 ల కున్న ఇండియా గవర్న మెంటు తాలూకు, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతు గాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో ఏ బాబతు అయిన గాని 1916-1917 సం॥ రు 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతు గాని (నామకా) రు 150 లను ఋణము కోరుచాడు మార్పుకొని, అందుల ప్రతిఫలముగా—

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధఋణము బాబతు (నామకా) రు 65 లు.

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 76 లు.

మార్చిన నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 92 లు.

ఈరేటున మార్పుగా తేలిడి 1929-1947 సం॥ ఋణపు మొత్తమున్న, (కోరిన యుద్ధఋణపు మొత్తము) పూర్తిగా నూర్చుగా తేయుటకు కావలసిన యుద్ధఋణపు అధిక (మొత్తమున్న పొందుదురు) ఈ అధిక మొత్తమునకు గాను, రు 1-టికి ఒక అణా చొప్పున త్రోసివేతతో రొక్కము చెల్లించవలెను

4. 1917 వ సం॥ నవంబరు 1 తేదీకి తర్వాతను, 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీ బాటకుండను, ఎప్పుడైనను మార్పు కొను హక్కులను చెలాయించుకోవచ్చును. మార్పు వారంట్లు అన్వయము చేయబడియుండి, హాజరు పెట్టేవానికి చెల్లుబాటు గల రూపమున జారీ చేయబడును.

5. మార్పుమీద జారీచేయబడిన 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణపు సెక్యూరిటీలపైని 1917 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ ముట్టును. కై 3 వ క్లాజు ననుసరించి చెల్లించిన రొక్కమునకు ప్రత్యేకము వడ్డీ ఇయ్యబడును.

6. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, ఉంచుకొన్న మొత్తములను, ఇండియా గవర్న మెంటువారు ముం దెప్పుడైనను జారీచేయవలెని రూపముగా మార్పుకొనుటకు హక్కు ఉండును.

7. దరఖాస్తులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకును, 1920 వ సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రముల కొరకును (పోస్టాఫీసులద్వారా చేసే దరఖాస్తులుకాక) చేసికొనే దరఖాస్తులు, 1917 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీ గురువారం మొదలుకొని, 1917 సం॥ జూన్ 15 వ తేదీ శుక్రవారంవరకు గల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఈ క్రింద వివరించిన ఆఫీస్ రెవరెన్డెనను మనుష్యుల కెవరైనను చేసికోవచ్చును:—

(1) కలకత్తాకరెన్సి కంట్రోలరుకు గాని, ప్రదేశపు అక్సాంట్లెంటు జనరలుకో కంట్రోలరుకో ఎవరికైనగాని,

(2) బంగారము, బొంబాయి, మద్రాసు బాంకు ల తాలూకు, హైదరాబాద్ బాంకు లలోని సెక్రెటరీలకును, ట్రెజరరీలకును గాని, ఇండియాదేశములో ఏ బ్రాంచిలో నైనను సదరు బాంకుల ఏజెంట్లుగాని, మరియు,

(3) జిల్లా హెడ్డు క్వార్టర్స్ లోని గవర్న మెంటు ట్రెజరీల చార్జీగల ఆఫీసర్లకు.

8. దరఖాస్తులు నూరు రూపాయల మొత్తమునకో, పూర్తిగా నూర్చుగల మొత్తమునకో, చేసికోవలెను.

(9) రు 100 ల మొత్తముకు మాత్రము చేయు దరఖాస్తులు, అన్ని సందర్భములలోను, విలువక్రింద పూర్తిగా చెల్లించిన రొక్కముతో గూడ, ఫండుడవలెను; సదరు రొక్కము, 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము విషయములో రు 95 లున్న 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల విషయములోను 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను రు 100 లున్న.

(10) 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, రు 200 ల మొత్తమునకే అందుకు వెబడిన మొత్తముల కేమి, చేసికొనే దరఖాస్తులు,

(ఎ) పూర్తిగా రొక్కము సామర్థ్యముతో చెల్లించబడుటకు మెంట్లుకు గాని,

(బి) వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లుగాని, చేసికోవచ్చును.

(12) బ్రోకరేజీ.—ప్రసిద్ధమైన బాంకర్లకును (బ్రోకర్లకును వారి స్టాంపుతో గూడిన రొక్కపు దరఖాస్తుల పై చేయబడిన అల్లాటు మెంట్ల విషయములో నూటికి రు 0.2-0 చొప్పున కమిషను ఇయ్యబడును; కాని, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్ల దరఖాస్తుల సహా, పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయములోను, కన్వర్షన్ కొరకు చేసిన దరఖాస్తుల విషయములోను, సదరు కమిషను ఇయ్యబడును.

దరఖాస్తు సమానాలు, ఆకాంట్లెంటు జనరలువద్దగాని ఏ బాంకువద్దనో, బ్రోకరువద్దనో, జిల్లా ట్రెజరరీవద్దనో గాని దొరకును.

పోస్టాఫీసు ప్రకరణము.

(పోస్టాఫీసులద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తుల విషయము, ప్రత్యేక నిబంధనలు.)

20. 1919—1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల కొరకును 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును దరఖాస్తులు. ఈ క్రింది క్లాజులలో చెప్పిన మరతులకు లోబడి, 1917 సం॥ మార్చి 15 తేదీ గురువారము మొదలుకొని 1917 సం॥ ఆగ్స్టు 15 వ తేదీ సోమవారము వరకును, అదివరలో పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు డిపాజిట్ వై సర్టిఫికేట్ల కానట్టియో ఏ మనుష్యుని నుండియైనను, సేవింగ్సు బాంకు సచివ్యులు కధికారముగల, ఏ పోస్టాఫీసు గ్వారాకో నైనను గూడ, పట్టబడును.

22. అధిక మొత్తములు అధరు మొత్తములు:— పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చే దరఖాస్తులు రు 25 ల మొత్తమురా పూర్తిగా రు 25 లు గల మొత్తముతో అయి యుండవలెను. ఒకే ఈ ప్రకటన ననుసరించి, పోస్టాఫీసులద్వారా మెట్టు పెరగనివిద రు 25,500 లకు మించిన మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టెను, ఉంచుకోనుకూడదు; ఇందు 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణములో రు 7,500 ల కెక్కున ఉండకూడదు; 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను ఒకదానిలోగాని రెంటిలో కలిసిగాని రు 7,500 ల కెక్కున ఉండకూడదు మరియు పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేట్లులో రు 7,500 ల కెక్కున ఉండకూడదు 37 వ క్లాజు చూడుము.

షరతులు.—(1) ఈ ప్రకటన ననుసరించి పోస్టాఫీసు ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తులు, పోస్టాఫీసు ద్వారా లోగడ పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీల మొత్తములు ఏమున్నను వాటితో నిమిత్తములేకుండా, అంగీకరించబడును.

(2) కన్వర్షన్ చేసే లభ్యమైన 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములు, వైని చెప్పిన పరిమితుల వర్తింపజేయు నప్పుడు లెక్కలోనికి తీసికోబడవు.

23. చెల్లించవలసిన మొత్తములు.—దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మొత్తములు దరఖాస్తుతో పూర్తిగా చెల్లగట్టవలెను; వాయిదాలుగా చెల్లగట్టకూడదు. కాని ఒకే మనిషి ఒకటికంటె ఎక్కువ దరఖాస్తులను పెట్టుకోవచ్చును; కాని, వాని దరఖాస్తుల మెట్టు మొత్తము 22 వ క్లాజులో నిర్దేశించిన పరిమితులను మించకూడదు.

24. చెల్లగట్టే పద్ధతి.—పూర్వపు క్లాజు ననుసరించి చెల్లవలసిన మొత్తములు, ఈ క్రింద వివరించిన విధములలో సేవిధముగా వైనగాని, ఒక విధముగా కొంతయు మరియొక విధముగా కొంతయు గాని చెల్లగట్టవచ్చును:—

(a) దరఖాస్తుదారునికి సేవింగ్సు బాంకు ఖాతా ఉన్నయెడల, ఆ ఖాతా జమను తనకున్న ఏదైనా రొక్కపు నిల్వను ట్రాన్సుఫర్ చేయడము;

(b) రొక్కరూపమున గాని కరెన్సీ నోట్లరూపమున గాని చెల్లించడము; లేదా, అట్టి బ్యాంకు స్థాపించబడిన తావున ఉండే హెడ్డు పోస్టాఫీసులకు చెల్లదగునట్లుగా ప్రసిద్ధమైన బాంకుమీద క్రాసు చెక్కు ఇయ్యడము.

25. సెక్యూరిటీలు. - పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న దరఖాస్తుల విషయములలో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమునగాని పాత సర్టిఫికేట్ల రూపమునగాని జారీ చేయబడును. ఇట్లు జారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టుల యొక్క యుద్ధ టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్టోబరు 10 ను జనరలు గారి హాటల్ లో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను. - 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, చెల్లవలసిన వడ్డీపైని రాబడి పన్ను మినహాయింపబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధములము బాబతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్టోబరు 10 ను హాటల్ లో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమున, ప్రత్యేకముగా వానిపైని రాబడి పన్ను మినహాయింపబడును.

27. కన్వల్యూషన్ (మార్పు). - పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధములము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి వైచెప్పిన 3 వ క్లాసులో ఉండే హక్కులు చెలాయించుట కధికారమిచ్చే, అన్యధము చేయదగిన కన్వల్యూషన్ వారంటుకాటి (కన్వల్యూషన్ దరఖాస్తు సమాచార తోగూడ) ఇయ్యబడును.

28. కన్వల్యూషన్ నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్టోబరు 10 ను జనరలుగారివద్ద ఇదివరలోనే డిమాండ్ గా ఉంచుకొన్న టియో లేదా కన్వల్యూషన్ చేసినవాడు వారి ద్వారా మొదట కొన్నట్టియో, అన్ని కేసులలోను, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములు బాబతుగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో చేసినబాబతు అయినగాని, 1916-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ ఋణము బాబతుగాని సెక్యూరిటీల కన్వల్యూషన్ (మార్పు);

- (ఎ) ఆకస్మాత్తుగా కన్వల్యూషన్ వారంటును (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవైపున కానివైపున); క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వల్యూషన్ దరఖాస్తుసమాచారము, మరియు
- (బి) పోస్టుల యొక్కయు టెలిగ్రాఫుల యొక్కయు ఆక్టోబరు 10 ను జనరలుగారి పేర ఎండార్సు చేయబడిన సెక్యూరిటీలను (సెక్యూరిటీ లేవైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమున ఏదైనా పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినయెడల, 3 వ క్లాసులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేలైన ఉన్నయెడల అదిచెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు సమాచార లే పోస్టు ఆఫీసులో వైనను దొరకును పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు

జారీచేసిన తర్వాత అయిదుసంవత్సరములకు ఇయ్యబడే రు 10 ల, రు 20 ల, రు 50 ల, రు 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

29. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిల్ 1-వ తేదీని గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, సేవింగ్సు బాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టాఫీసులలోను దొరకును.

- 30. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములవిగా నుండును:-
- రు 7 - 12 చెల్లించినయెడల పొందే రు 10 లవి.
- రు 15 - 8 " " " రు 20 లవి.
- రు 38 - 12 " " " రు 50 లవి.
- రు 77 - 8 " " " రు 100 లవి.

31. సర్టిఫికేట్లలో వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము జారీ చేసికొనుట అయిదుసంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోపల వెచ్చుదైనను సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశింపబడిన రేట్ల చొప్పున, రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

32. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక మనిషిగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము. 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు, వీటిలో దేని బాబపైనా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా లేన పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలు గాక, రు 7,500 ల కక్కున మొత్తము ఉంచుకోగూడదు.

33. జారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండే సర్టిఫికేట్లయొక్క పోస్టుమార్కు జనరలు సెలవు పొందిననే తప్ప ఈ సర్టిఫికేట్లను బ్రాన్సువురు చేయగూడదు.

34. ఈ సర్టిఫికేట్ల కొరకు దరఖాస్తు సమాచారము ఏ పోస్టాఫీసు వద్దయినను దొరకును.

(ఆలోచననధికారి కాడిన గన్నురు జనరలు గారి ఉత్తరువుమేరకు.)

జె. బి. బ్రౌన్ యేట్,
ఇండియా గవర్నమెంటు సెక్రెటరీ.

స్వభావజన్యములగు పుష్పముల రంగునుమాడ్చుట

---:---:---

ఈమధ్య కొన్ని సంవత్సరములనుండి వృక్షశాస్త్రముం దలి వింతలలో ననేకుల కాసక్తి కలుగుచున్నది. అందుచే నన్నిచోట్లను జనసామాన్యమున సంపించుటకు బ్రతుకొనములు చేయుటకు పీలుకలుగుచున్నది. ఆకుపచ్చనివర్ణమును ప్రయోగించుటకలన పుష్పములకు స్వర్ణాబ్జానము కలుగునని పుష్ప వర్ణకులకు దెలిసికొనుచున్నది. ఈ విషయమై విచారము జరిగినది. అందుచే సంవత్సరములనుండి వ్యాపించినది. తుట్టతుదకట్టి వింతల రసవాద శాస్త్రప్రకారము చేసిన పరిశ్రమనలనగలిగినవని తేలి నది. కొన్ని రసవాదశాస్త్ర వస్తుప్రయోగముచే పుష్పలరంగులను మార్చుట లాగునగు కంప్యూటరు లాగునూడినది. ప్రస్తుత పుష్టి వింతపుష్పములుగాహాహోయనూడె డెట్టె బడినవి.

పరిశోధనల విషయమై కొన్ని సంగతు లిట్లుబడినవి. టు యువయోగకరముగా నుండును. పరిశోధన చేయుటకు పుష్పములను మాత్రమే కొనుగోలున. పరిశోధనకు కొన్ని గంటలుముందుగా మాత్రమే వాటిని గోయుటచుంచిరి. రేకులు పూర్తిగా వికసింపకమున్న పుష్పముల గోసినయెడల పరిశోధనా ఫలితము లెక్కువ తప్పి కరముగా నుండును. రసాయన పదార్థములశక్తి తీతకాలముందు తగ్గి పోవును గాన వాటిని తగినంత యుష్ణముగానుంచి భద్ర పఱుపవలెను. ఈవిధముగా పరిశ్రమ చేసినయెడల పరిశ్రమా ఫలితములు పుష్పములకు కాలమునందును. కాని యొక్కడనో కొన్ని విషయములలో మాత్రము రంగుయొక్క మెరుగు చాలకాలముండి తరువాత వాడిపోవును.

వైన డెట్టెబడిన తీరున కొన్ని జనుప్రదములగు ఫలితములు రక్తవర్ణ ప్రయోగము కలన సులభముగా గలుగుచున్నది. పొడవైన కాడలుగల కొత్త పుష్పములను సంపాదించ వలెను; సరియైన గంగు తేలుటకు గాన తెల్లని పూవులనుగాని పాలిపోయిన వర్ణముగలవానిని గాని ప్రాగుచేయవలెను. ఆకుపచ్చని వికేతపురంగుతో తయారు చేయబడిన మంచి ద్రవ్యము తరువాతకావలెను. పుష్పమునకు మిక్కిలి ప్రకాశమానముగు రంగులు కలయునెడల, నీ ద్రవ పదార్థము మిక్కిలి ఘాటుగానుండవలెను. కొంచెము ఘాటు తక్కువైన యెడల రేకులకు రేతరంగువచ్చును. రక్తవర్ణమైన కొమ్మలను రంగులో ముంచక పూర్వము, వాని రెండు మొనలను కత్తిరించవలెను. ఇట్లు చేయుటచే ద్రవము త్వరగా లోనికికి చీల్చబడును. అప్పుడు పుష్పములను కొంచెము వెచ్చగా నున్న స్థలములో డెట్టి పూర్తిగా వెలుతురు రాకుండ కొన్ని గంటలవరకు గాహాడినయెడల, యిదివరకు తెల్లగా నున్న రేకులు పూర్తిగా వర్ణభేదము మొందును. స్వభావనిధుగు రంగులను పరిశోధనలకు గుపయోగపరచినయెడల మంచి ఫలితములు చేకూరుననుటకు సందియములేదు. గులాబిరంగు ద్రవము నుపయోగించినయెడల ఘాతవర్ణపురంగు పుష్పములవచ్చును. పసుపురంగులదాని నుపయోగించిన వికారమై వర్ణంప నలవికాని రంగులు రాగలవు.

ఇంక కొన్ని రకముల పుష్పములు, వానికాడలను మాత్రమే రంగులలో చేసినయెడల విస్తారముగా మార్పుజెందును. వాడిపోని కలువపువ్వుల సంపాదించి, వానికాడల వెట్ట సిరాలో నుంచినయెడల, కొంత కాలమునకు తెల్లగా నున్నదోములు మనోహరమైన గులాబివర్ణము గలవిగా మారును. నవాబరము పొగచేసిన యెడల ననేక పుష్పములు రేకులు మార్పురంగున పొందును. ఇందుకు గాను, ఒక పెద్ద పత్తెరమును, దానిని పూర్తిగా మాయగల నెక్కాడిని తీసికొని, కొంచెము నవాబరము గలిపిన నీటిని పత్తెరములో చొక్కె, త్వరగా నందులో బువ్వులను వెట్టి మోతగా వాడిని చేయవలయును. అప్పుడు ఊదారంగుల పువ్వులు మంచి యాకు పచ్చవర్ణము గలవిగా మారును.

ఇంక ననేకవిధములుగా పుష్పముల రంగును మార్చవచ్చును. ఊదారంగుల పుష్పముల పొందు మార్పుముఖ్యముగా గను నింపవలెను. చాల తక్కువ ఘాటుగల నత్రజన్యతనిని (నైట్రిక్ ఆసిడ్) తయారుచేసి, బాగ్రాగ్రిగా దానిని దోయలకు బూయవలెను. అతిత్వరితముగా పుష్పము ప్రకాశవంతమగు యెరుపువర్ణము నొందును. ఇంతేకాక, వాటికి మంచి పరిమళముబుచ్చును. కాని యేవిధమగు పుష్పము యేవర్ణము కలదిగా మారునో నిశ్చయముగా జెప్పవీలులేదు. మొత్తము మీద, గులాబిరంగు నీలివర్ణముగాను, తెలుపు పసుపు వర్ణముగాను మారుచుండును. ఈ విషయములలో చాలా పరిశోధన మున కవకాశమున్నది.

హిందూ దేశమునకు దివ్యజ్ఞానావశ్యకత

---:---:---

అనిది సెంటుమ్యుగారి యుపన్యాసము. చెన్నరాష్ట్రీయ సభామందిరమున గూడలూరు నందు శ్రీమతి బి.సెంటుమ్యుగారు వైవిధ్యమైన యుపన్యాసము నిచ్చిరి. వి. పి. మాధవరావుగారు కూడ ఆసభకు వచ్చి యుండిరి.

విహిక పరత్వమును రూపుమాపి, జనలను ఆధ్యాత్మిక చింతనమునకుఁ దిరుగఁ దీసికొని వచ్చినది దివ్యజ్ఞానమే నుని నిశ్చయము. పాశ్చాత్య దేశములయందు ఆత్మజ్ఞాన శక్తిని ఎల్లరును మనచిహ్నియిరి. బ్రహ్మజ్ఞానములకు నేదముల వలన నేమిలాభమున్నదని శ్రీకృష్ణ భగవానులు భగవద్గీతయందు దీక్షియియ్యారు. జలసమృద్ధిగల యూరికి ఒక తీటాకొట్టు యుండునని యీ ప్రశ్నకు జవాబు. సెంటుమ్యుగారు కూడ నిండుమిందుగ నిట్టి యభిప్రాయమునే చెప్పియున్నాడు. మనుజుడు నయ్యకయుమీద నాధాపవ నవగములేదనియు, తన యనుభవమే తనకు మతవిషయములలో సహకారి యగు ననియు పాశ్చాత్యదేశమునకు బోధించిన దీ దివ్యజ్ఞానమే. పాశ్చాత్యనాగరక సహవాసోపాయమున హైందవదేశపు ఆంగ్ల విద్యార్థికు లెల్లరును విహికపరత్వచింతతో బాటుపడి పని చేయు నీయవసరమున, వారి మనముల నిజమైన మతవిషయములకు నురలించినది దివ్యజ్ఞానమే.

పుష్కల్యమును గూర్చియు, కృష్ణగూర్చియు గొంత ముచ్చటించి తరువాత సాంఘిక, దేశీయ విషయములైన యేర్పాటులన్నియు ప్రపంచమున కర్పింపు, సోదరభావమును ఆధారముగా చేసికొని నున్నవని యామె చెప్పెను. హైందవ దేశమున నెలకొలచి వర్తించు జీవముతో నిర్మించిన మతమే. ఇట్లును ప్రత్యేక శక్తియు ప్రబలుచుంటే జాతిభేదము ఈ దేశమున కింకొనసాగుట లేదనియు, అందులకు బగులుగా సోదర భావోదయము వచ్చి హిందూదేశమున కక్షించుచున్న దనియు యామె చెప్పెను. హిందూదేశము, తన స్వగృహమును, పురు స్వతంత్రించి సంస్కరింప నెంచినయెడల, తాను ముగ్గుగా నిన్ను జాతుల నుద్ధరింపఁ గంకణము గట్టుకొనవలెను. దేశీయభృతులవై, దేశభాషలలో విద్యావిధానము లీదేశమున నెలకొల్పఁ బడవలయును. ప్రస్తుతము పంచమవిద్యాభ్యాసమును ముఖ్యము గా గమనింపవలెను. విద్యార్థులను కొట్టరాదనియు, నెమ్మదిగా సంతోషదాయకముగా నుండు విద్య తప్పక తెలకమ్మనని యామె వక్కాణించెను. కర్మననుసరించి యీ దేశమున సంస్కారములఁ జేయుటయందు దివ్యజ్ఞాన మెక్కుడు సహకారిగా నున్నది. ప్రేమయు సుస్వభావమును లోకమును జయించును. భయమును కఠినత్వమును నష్టదాయకములు.

స్వరాజ్యమున కభిలషించు నీ దేశము జాతిమతభేదముల మఱచి నిన్ను జాతుల నుద్ధరింపఁ బూరవలెను.

వినునందత్తములు వైబడయంద విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకులైన వాందర్య గోఖలే బహుమానమునకు ప్రత్యక్షింపవచ్చును. హిందూదేశ ఆర్థికమునకు సంబంధించిన ఏ విషయమును గూర్చియైన వీ రొకవ్యాసమును వ్రాయవలయును. శ్రేష్ఠతమగు వ్యాసమును పొందుపరిచిన వారి కీ బహుమాన మియ్యబడును. ప్రస్తుతమునకు వీనివిలువ 500 రూ॥లు. 1919 సం॥ బహుమాన మియ్యబడును గాన 1919 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల దాటకుండ వ్యాసములు మదగాను విశ్వవిద్యాలయవిజ్ఞాపకము చేరవలయును. ఆ వ్యాసముని నది నదిలో ముద్రింపించి ప్రకటింపబడినదయి యుండ కూడదు. వైబడకులన్నిటిని గమనించినని వ్యాసములవ్రాసినవారు తమతమ వ్యాసములతో నొక ఖరారునామా పత్రమునుగూడ పంపవలయును.

కృష్ణజిల్లా చెరుకునకు అగ్రహారముగా 4-5-17 శే వీని మధ్యాహ్నము ఒకవర్సయరు యం. కృష్ణమూర్తి రావుగారి యాధిపత్యము క్రింద గ్రామస్థులు సభచేసి "శ్రీ చంద్రేశ్వర పుస్తకభాండాగారము"ను పేరునొక పుస్తకాలయమును నెలకొల్పిరి. అగ్రహారపు సీనియరు ప్రాచార్యుల విష్ణువర్ధుల దుర్గంజిల్లుగారు అధ్యక్షులుగను తాటికాకర్రాములు (గ్రామముననుబు)గారు కోశాధిపతిగను, నియమింపబడిరి. రు 100-0-0 ల వరకు సంవత్సర చందాలు నాగ్గానము చేయబడి, సభలోనే రు 10-0-0 లు రొక్కము నూర్చినది. "గ్రంథాల యావశ్యకత"ను గురించి విష్ణువర్ధుల రామకృష్ణ శాస్త్రిగారును "మాతృభాష దుస్థితి"నిగూర్చి విచార నేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి బి. ఏ. గారు నుపన్యసించిరి. వాటి సభాధ్యక్షులు "పూర్వ గ్రంథములయొక్క భుజన"ను గూర్చి తెలిపిరి.

భారతదేశాధిక వ్యయాధికత

II

సామ్రాజ్య విజృంభణమునకై ఇంగ్లండు దేశము వారు సంగ్రామము లొనర్చి వానికైన వ్యయముగా కొంత భాగమును మనలకు పంచివేట్టిరి. ప్రథమ బర్మాయుద్ధము, ప్రథమ ఆఫ్ఘాన్ సంగ్రామము, స్వీడియ ఆఫ్ఘాన్ సమరము, అసిసియా యుద్ధము, ఈజిప్టు కనయ మున్నగునవి కేవలము సామ్రాజ్యాధిక్యముకై ఒకప్పుడుచేసినవి. కాన ఈ వ్యయము నంతయు బ్రిటిషుదేశపు దేశాధికారమువారే భరింపవలెను. ఇట్టి సందర్భమున ఈ యుద్ధపు వ్యయమునంతయు ఇండియా దేశనే వేసిరి. 46-8 కోట్ల రూప్యములను మన మిచ్చుకొనవలసి వచ్చి నది. భారతీయుల ఆశయములను దృఢపఱచు ఆఫ్ఘాన్ యుద్ధమున గాడ్వీక్ గారు చేసిరి. గాడ్వీక్ వ్యయమున 5 కోట్ల రూప్యములను ముక్రమే బ్రిటిషుదేశపు దేశాధికారము వారు ఇచ్చిరి. తక్కినవందయు మనవై విధించిరి. అయిన మొదలముగ వారు భరించినది 4 వ వంతునకు గూడ తక్కువయే. ఇది సరిగావని ఆంగ్లేయదేశమునందలి మేధావులు గూడ గ్రహించినట్లు కీర్త్యువుతో బాదుచున్నది.

ప్రస్తుతము మనము చర్చించుచున్న విషయమున స్థిర పడుటకై ఇటీవల ఆర్థికపరిశోధకులమున నూలు సవకులవై కొద్దిసేపు విధింపకుండుటకు మేయరుగారిచ్చిన సమాధానమును వివరించిన సంగతులన్నియు తెలుసుగును. వైమర్ల నారించిన చున ఆహారము లన్నిటినినీ ఈ ప్రమాణములు చాలును. భారతభూమియందుండి 120 లక్షల హనులు కట్టెరూపమున పెట్టుబడి పెట్టెకు ఆంగ్లేయ దేశములకు పోవుచున్నది. కాక వైమర్ల సంగతుల వనరునందుండి కొంతవరకు భారతమునాచింపుడు. మనకు వారు ప్రసాదించిన ఉపకారముల నీక వివరింపవలెను. నవీన పరిశ్రమలు, ఇనుపదారులు, పంటకాల్వలు, భవనములను పునర్నిర్మించుటకు ప్రోత్సాహములు మున్నగు వాని నన్నిటిని మనకు కలుగజేసిండుటకు మనమందరము కృతజ్ఞులము. నీవందలకుగా రుడిగిట్లు వీరివలన మనకేమి ప్రయోజనము? మనభూమియందు లక్షలకొలది విలువగల లోహముల నన్నిటిని గ్రహించుచు మనకేమియు భాగములేదు. ఇంకా ఈ యిరువదారుల కలన మనకేమి లాభము? పారిశ్రామికాధిక్యమునకు మనమెంతమాత్రమును సంబంధించినది. గావలన మనకేమియు ప్రయోజనము లేదు. భారత దేశమున ఆర్థికాధిక్యము భారతీయుల కెంతమాత్రము లాభకరము? లేదు. పరిశ్రమలు మొదలగు చున్నవను ప్రభుత్వము మనము మోసగారు. భారతదేశమును పారిశ్రామికాధిక్యము కలదని చెప్పినచో ఇంగ్లాండువారికి లాభము వారి మనకు ఇసుకంతయు ప్రయోజనము లేదు. మన ఆపకవ్యయము లన్నియు పరిశ్రమలకు పోయి అవట నుండి చున్నది. మనవ్యయము మనకులభించుచున్నది. కాన మనకు వీరివలనకలగు సవకారమేమియు లేదని గోడ్వీక్ గారు తెలియజేసిరి. భారతదేశమునకు దిగుమతి అయ్యెను సవకుల నన్నిటిని జవాబుగ ఉపయోగించుటచే వ్యాపారపరిశ్రమలకు సామ్యు చాలబుగ్గుదని కొంతవరకు వారు తెలుపుచున్నారు. ఇంతయు ఆధికారము గాని మనకాటి గారు. వాణిజ్యమునందు గూడ సవకులను విరివిన వినియోగించుచున్నారు. భారతదేశమున వాణిజ్యమున కలగల సవకులను పట్టిచేయు వాటిట్లులేదు. సవకుల వరింపుట మన దేశావారములకు. భారతభూమి పారిశ్రామికమున కలగల సవకులను భరించగూడదని చెప్పుట ఆంగ్లేయులను పట్టించుట కాతిశయము. పరిచయగూడదని చెప్పుటకంటెదని చెప్పిపంపాముతివారి ఎరుట గోడ్వీక్ గారు చూపిరి. వివాహిత మైన ప్రతి భారతీయుని ఏకో ఒకచిన్న పెండింగు ఆశించును. మాదేశముండినయు సంఘాచారములై యున్నవనికూడ గోడ్వీక్ గారు తెలుపామ్య సందర్భమున చూపిరి. భారతభూమియందు నాగరికులు తమవలన విడిచేయుట ఇంగ్లాండునందు వనితలు తమ ప్రధానపు బుంగరములను తీసివేయుటనంటి దని సర్ విలియం వెడ్డర్లబర్గు గారు ఒకప్పుడు తెలియజేసిరి. ఇట్టి చూపియుల అభిప్రాయములను పూర్తిగ ఆంగ్లేయదేశ ప్రభుత్వము నాన్ని కొంతవరకు మోచించినచో చాల వ్యయముగ నుండును.

భారతీయులకు పరిశ్రమల కేమియు సామ్యును పెట్టుబడి పెట్టుగూడదనియు ప్రపంచపు వలంబించి కార్యనిర్వాహకము గావించుటలను బడయగూడదనియు విమర్శకులగు సాంగ్లేయులు మనలను నిట్టి పొడుచుచున్నారు. మనకు

ఈ త్యాహము, చతురతసాంకేతిక భావము లేననికూడ ఆక్షేపించుచున్నారు. వీరియందు కొంతవాస్తవమును కొంత అతిశయోక్తియుకూడగలవు. పరిశ్రమలందు త్యాహము లేమికిని, వైపుణ్యములేమికిని మనమే కొంతవరకు తీర్తరవానులము. మనలను మనమే నిందించుకొనవలయును. ఇట్టి లోపములు మనకు కేరీయుగో బుట్టినవి. వీరిని నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నించుచుంటిమి. మన లోబులను సవరించుకొనుటకు పూర్వము దొరతనమువారు చేయవలసినదంతయు చేసిరా? మనకు అభిరుచి కలుగుటకు విద్య కరపించిరా? మనము వైపుణ్యములేనివారమని తెలిసియుండియు ఇట్టి కళంకమును పోషించుకొనుటకు ఎట్టి సహాయము చేసికో మోచించింపవలసియున్నది. మనకు పెట్టుబడి పెట్టుటకు సామ్యు లేకపోలేదు. మనకు అనవసరములకు పన్నులను విధించకుండినను, లేని పారి వ్యయములను మనవైని వేయకుండినను మనభవమంతయు మనదేశముకే మూలుగుచుండును. సుప్రసిద్ధపురుషులగు వాదాభిమతానోజీ, షీ. శే. గోడ్వీక్, షీ. శే. ఆర్. సి. దత్తు, శేలపండితుడు, వాచాగార్లు గాక పూర్వమువై ప్రభువు, సర్ విలియం హంటర్, కార్కెనాలిస్ ప్రభువు, సర్ బాక్ హోరుగార్లు మున్నగు సాంగ్లేయ ప్రముఖులుగూడ నిట్టి అభిప్రాయములను స్పష్టపరిచిరి. వీరిందలి భవతలంబు విషయముల పట్ల పరిపూర్ణాభిరుచుగలదు. చెన్నపురియందు షీ. శే. ఆర్. సి. దత్తుగారి గ్రంథములన్నియు పక్షపాతముతో గూడుకొన్నవనియు కొద్దియు క్షమించి విమర్శకు ఆగజాలవనియు గిల్బర్ట్ స్టేటరు గారు చూపిరి. వీరివల్ల మనదేశమునందలి వేదగు గాక. మనము వీరి సంతకములను పాటించవలెననుచున్నది. వీరియన విరికి భవతలంబు విషయము లేరియును తెలియవు. వీరిని వారే ఒప్పుకొనియుండిరి. అట్టి విషయములను లేరివారి విమర్శకు మనము సవకులేను నక్కరలేదు. వీరి ఆక్షేపణలవలన ప్రమాదమేమియులేదు.

హిందూదేశ ఆర్థిక విషయములందు పరిపూర్ణాభిరుచుగల సవకారము మనకు సానుకూల 8 నుండి 10 కోట్ల రూప్యములకంటె ఎక్కువ అదాయము గాజాలదని తెలిపించినారు. ఇంత పెద్దదగు భవతలంబును ఇట్టి స్పష్టాదాయ మేమి తెల్పి? హిందూదేశమును సానుకూల మనది 1-కి అదాయము రెండు పావులని ఆధికారులు అంచనా వేసిరి. అధికారుల మదింపు ప్రకారము 1 పావుకు కొంచెము హెచ్చుగనుండును. అదాయపుగన్న నూటికి 14 నుండి 15 వరకు హిందూదేశమును విధించుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో సానుకూల మనది 1-కి అదాయము 42 పావులు, అదాయపుగన్న నూటికి 6 నుండి 8 వరకు వేయవలెను. ఇట్టి నితియందు భారతీయులెల్లు భవమును నిలువజేసికొనెదనో ఊహించవలసి యున్నది.

25 విలియం హంటర్ గారు చూపిన కీతిని 400 లక్షల భారతీయులు తమ జీవితకాలమంతయు ఒంటిపై భోజనముగో కాలము వెళ్లబుచ్చుచున్నారను సంగతిని గాని, సర్ చార్లెసు ఇలియట్ గారు విశదీకరించిన ప్రకారము 700 లక్షల భారతీయులు సంవత్సరమున కొకమార్తె న కడుపునిండ భుజించుట ఎటుగల విషయమును గాని గమనించినచో భవతలంబు మన భవసానుని మొప్పుకొనుట కెప్పుడు వెనుదీయదు. పారిశ్రామిక పద్ధతులు మన కలగలేదని మనము వ్యభిచిత్యాపవద నవసరము గూడ లేదు. పారిశ్రామిక నిర్మితవస్తువులకు ఎక్కువ వికాసము కలిగించుటకు తూర్పు ఇండియా సంఘమువారు భారతదేశమునకు పరిశ్రమలను మొదలంబు నాశనము చేయనాంబించిరి. ఈ విషయమును గురించి ఆంగ్లేయులు కూడ అంగీకరించినారు. ఆంగ్లేయ గ్రంథకర్తలు కూడ వాస్తవముని ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఇట్టి స్పష్టాభిరుచి పద్ధతిని భవతలంబునుండే గాక ఆమెకా వల్లంబుదేశములపట్ల గూడ ఆంగ్లేయులు అవలంబించియున్నారు. హిందూదేశమును పరిశ్రేచ్ఛావర్తకపద్ధతిని బలాత్కారముగ ప్రవేశపెట్టిరి. వీరిని వారు తెలియజేసి గమనించెదము. ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరముల వరకు ఆంగ్లేయులందరు స్వేచ్ఛావ్యాపారపరాయణులైయుండిరి. వెళ్లక తాబ్దులులనుండి ఇంగ్లాండు దొరతనము వారు రక్షకవర్తకపద్ధతిని అవలంబించు సంగతిని ఆంగ్లేయులు ఇప్పుడు మరచిరి గావోలు. ఈ పద్ధతిచేతనే ఇంగ్లాండు నందు బ్రహ్మాండముగ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి గాంచినవి. వైసుదాహరింపబడిన దీనిని ఆంగ్లేయులు తెలిసిచేసిన నేమి తెలియక చేసిననేమి నష్టము తిప్పు. భారతీయులకు చిరకాలము నుండి సాధనసంపత్తులు గాని మరతల సమపాదులుగాని లేవు. స్వస్థియుగ నుండి పరిశ్రమలకు కావలసిన ఉపకరణముల నన్నిటిని సమకూర్చుకొనిన విదేశీయులతో పోటీగ భార

తీయులు పనిచేయవలయుననిన హిందూదేశపు పరిశ్రమలు మొదలంబు అనుగంటక ఎటు లభింపని మొదలంబు? ఈ పోటీయే భారతదేశ పరిశ్రమల వివాదమునకు ముఖ్యకారణము. ఈ సందర్భమున చదువరులు రుదేగారి హిందూదేశపు ఆర్థికకాస్త్ర వ్యాసములను చదివిన సంగతులన్నియు సుబోధక మగును. అతి బాగ్రత్తతో ముచ్చటించెను గోడ్వీక్ గారుకూడ నీ విషయమున ఖండితముగ నుడిగిరి. ఈవివరణము వలన మారిస్ట్ గారు వ్రాసినదంతయు ఆసక్త్యులని చదువరులు గ్రహించకమానరు. ఈవిషయమును గురించి ఇంత దీర్ఘచర్చ చేయు నిచ్చగింపలేదు. కాని ఆర్థిక కాస్త్రపరిజ్ఞాత యని ప్రశంసించబడు మారిస్ట్ గారే ఇంత నిష్పాయముగ నసక్త్యమును వ్రాయుటచే ప్రపంచమునకు ఇది మిథ్యయని తెలుపుట ఆత్యావశ్యకమని తోచినందున పూర్తిగ వీరిని తగ్గనభ్యస చేయవలసినవైయు. భారతీయులు సమర్థించెడు భవమునకు బదులుగ లాభకరమగు పరిపాలన బడయగలిగిన మారిస్ట్ గారు నుడువుచున్నారు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వములేకండే భారతీయులు తిరుంతల తాము స్వపరిపాలన మొనర్చుకొన్నచో చాల వ్యయమగుననిరి. వీరినిగూర్చి విమర్శించుట అవసరము. నాకాదశము నిమిత్తమును సరిహద్దులను గాపాడుటకును పరిపాలన నిమిత్తమును భారతీయులు ఎక్కువగ సామ్యును వ్యయము చేయవలసియుండునని రుజువు చేయుటకు మారిస్ట్ గారు ఎంతయో కష్టపడిరి. మారిస్ట్ గారు వ్రాసినదంతయు సత్యమునకు దూరమని మేము చెప్పవలసినవచ్చినది. మారిస్ట్ గారు మన పట్ల ఇంత నిరసనభావముతో వ్రాయనిచో మనకు సంప్రాప్తమయిన ముప్పు మనము సరిగ్రహించుటకుండుము. దానిని మాన్పుకొనుటకు మనమిప్పుడు ప్రయత్నించవలెను. హిందూదేశముందు అధిక భవవ్యయమునకు ముఖ్యకారణము విదేశీవ్యాపారముగాను. హిందూదేశ రాజ్యపరిపాలన యందు మనకు ఎక్కువగ విధికారము మొదలంబు. అధినిదేశముల వారి కిచ్చిన కీతిని మనకు కూడ స్వపరిపాలన మొనంగుడని దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచుంటిమి. ఇట్టి వరమును మనకు ప్రసాదించినచో మనకష్టములన్నియు గట్టెగ్గును. వీని విషయమై మన యాశయ మేమి? జాతికర్ణ వివక్షత లేకుండ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాసుల నందరిని సమానముగ నాదరించవలెనని బ్రిటిషు వాళ్ల మొట్టమొదట సభవారును సార్వభౌములుగూడ నిర్ధారణ చేసిరి. ఈవిషయమును మనకు అనేకపర్యాయములు ప్రకటించిరి. పిమ్మట మింగో మాన్లే ప్రభువుల సంస్కరణలు అచటలోనికి వచ్చినవి. దొరతనమువారి దృష్ట్యము కొంచెము మారినది. స్వరాజ్యమునకు మూలముగ మొదటిసారి రాజప్రతినిధి గారి కార్య నిర్వాహకసభలో ఒక హైందవుని సభ్యునిగ నియమించిరి. ఇట్లే బొంబాయి చెన్నపురి వంగదేశపు దొరతనముల వారి కార్యనిర్వాహక సంఘములందు గూడ ఒక్కొక్క హైందవుని నియమించిరి. ఈవారభావముగల మింగో మాన్లే రాజనీతి ష్టు విలులు సుప్రసిద్ధములగు మార్పులను కలుగజేసినందులకు మనమందరము సంబంధించుచున్నారము. ఈ ఘోర సంగ్రామ సందర్భమున భారతీయులు సకాలమందు సార్వభౌమునికి అగ్రప్రాణము లర్పించుటచే మనకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు తగిన యవకాశము చిక్కినది. వీరిచే ప్రభుత్వమువారి దృష్ట్యము గూడ మారినది. కాబట్టి మనకు తప్పక స్వపరిపాలన మొనగదగిన నమొదలు. అట్టి సుదీనము మనము కొన్నింత త్వరలో సమకూర్చక పోవలెను. ఇంగ్లాండుదేశమువారిసాంప్రదాయముల నెఱిగినవారందరము గూడ ఇంగ్లాండుదొరతనమువారు నెయ్యిగ కోరికల నెరవేర్చిన దీనియు కొంతకాలము పట్టు ననియు నెఱుంగుదురు. మొత్తముగూడ భారతీయులకు శుభపరంపరు త్వరలో సంప్రాప్తమగుట తథ్యము. మనము మాత్రము అధైర్యపడక ఎన్ని కష్టముల నైన భరించి సంఘభావముతో కలిసి పనిచేయవలెను. (హిందూస్థానీనిర్వాహ).

గ్రంథ స్వీకారము:—బాల బాంధవ గ్రంథముల వారంపిన 2, 3, 4 ప్రకటనములగు చిత్రాను రాజుల కథలు, శిల్పీ చక్రవర్తుల కథలు, గోలకొండ నవాబుల కథలు అను మూడు గ్రంథములును శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారంపిన “విజయ నగరరాజులు” అను గ్రంథమును ఆంధ్రసాహితీ గ్రంథముల వారు పంపిన “సావిత్రి సత్వంత” మను ద్వితీయ ప్రకటనమును చంద్రికా గ్రంథముల వారి రెండవ మాడవ ప్రకటనములగు హేమాంగి చంద్రహాసాదు నను గ్రంథములును మా కార్యాలయమునకు చేరినవి. క్రమముగ వీనిని గూర్చి మా యభిప్రాయములను వివరించెదము.

అపూర్వ వాఙ్మయ పరిశోధనము

నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు చెన్నై పురాంధ్ర సభ విద్యాశాఖ పక్షమున సమావేశమైన యాంధ్ర పౌర సభలో ప్రభుత్వమువారి ప్రాచ్య లిఖితపు ప్రకటనాంధాగారము పైపక్ష అసెంబ్లీ కుట్రలు మానవల్లి రామకృష్ణకవి ఎమ్. ఏ. గారు 'అపూర్వ వాఙ్మయ పరిశోధనము'ను గూర్చి యాంధ్రమున నుపన్యసించిరి. ఆంధ్ర ప్రతికాధిపతులు శాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. మునగాల దివాను కే. వి. లక్ష్మణరావు మ్. ఏ. గారు; బందరు రెంజి సబ్ సెంట్రల్ టు ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ న్యూస్ పేపర్స్ అయ్యారావు, బి. ఏ. ఎల్. టీ. గారు, బందరు జాతీయకళాశాల యింజనీరు శేషద్రవ్యంగారు, బి. ఏ; పోలీసు ఉన్నతోద్యోగి సన్యాసినాయుడు గారు; ఆచంట సుబ్బరాయుడుగారు; వారణాసి న్యాయరావు గారు; చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతులుగారు; పి. సుబ్రహ్మణ్యము, బి. ఏ., ఎల్. టీ. గారు; బారిష్టరు ఉన్నత లక్ష్మీ నారాయణగారు; పంచాగ్నిల దక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారు; పింజల సుబ్రహ్మణ్యముగారు; గద్దెరంగయ్య నాయుడుగారు; బి. వీరరాఘవరెడ్డిగారు; గ్రా. పార్థసారథిరెడ్డిగారు; వెదురుమూడి శేషగిరిరావుగారు; మొదలైన విద్యాధికులతోను విద్యాపక్షపాతులతోను సభ నిండిపోయినది. అగ్రాసనాధిపతిగారు పాఠసంగీతము సభ్యుల కెఱుకపఱచి సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించిరి. ఆనంతరము ప్రాసంగికము రామకృష్ణ కవిగారు సభవారు పౌరపత్యమున మునుగునట్లు తమయభిప్రాయ పరిశోధనపటములను గూర్చి మనోహరముగా నుపన్యసించుచు నిట్లు ప్రస్తావించిరి:—

నేను కొన్ని సంవత్సరములుగా ప్రాచీన గ్రంథములను అన్వేషించుటకుగాను అనేక ప్రదేశములను పోయి కష్టసాధ్యముగా అనేక గ్రంథములను అనేక స్థలములలో చూచితిని. ఆ స్థలములలో ముఖ్యములైనవి, సురసిద్ధము లగు గ్రంథభండా రములే. ఇరువది సంవత్సరములుగా చెన్నై పట్టణము ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భంధారము, తంజావూరి పుస్తకభంధారము, పుదుకోటసంస్థాన పుస్తకభంధారము, ఎట్టియాపురము సంస్థాన పుస్తకభంధారము, అనంతేశ్వరము మైసూరు, గద్వాల, వనపర్తి ఆత్మకూరు, దోసుకొండ, సంస్థానములలోని పుస్తక భంధారములు, మంచాకట్ట మొదలగు నగరపరములలోని గ్రంథసామగ్రియు, ఇటీవల రెండుసంవత్సరములుగా ప్రభుత్వమువారికొరకు గోదావరి కృష్ణా మండలములలోని పండితగ్రంథములలోని గ్రంథములును నాకు శోధించి తీసికొనినది. వీనిలో అపూర్వ సుస్కృతగ్రంథములు గాక కొన్ని యాంధ్రగ్రంథములను లభించినవి. వానిలో నన్నెచోడుని కుమారసంభవము బద్దెన నీతిముక్తావళి శ్రీనాథుని శ్రీధారిరామము త్రిపురాంతకాదా నారణ్యము, ప్రబంధమణిభూషణము, భైరవుని శ్రీరంగమహాత్మ్య ము నేను ప్రచురించినవియున్నవి. ఇంకను, కొన్ని గ్రంథములు అనగా జగన్న ప్రబంధరత్నాకరము, మడికిసింగన్న కలనీతి సమ్యక్తము, గంగాధరుని యైరాతరచరిత్ర, రఘునాథుని రామాయణ వాల్మీకిచరిత్రలు, రంగపరాజు సాంబోపాఖ్యానము, తాతంబట్టు ఛందోదర్శణము కవించితామణి, మొదలగు నవియు; సంస్కృతమున రామభద్రాంబ రచించిన రఘు నాథాభ్యుదయము తిరువలదేవి కురదాంబికా పరిణయము మధురవాణి రామాయణము మంతుమని సాహిత్యనిరూపక శివస్వామి కప్పకాభ్యుదయము మొదలగునవియు ప్రచురింపఁ దలచినవియున్నవి. అసమగ్రములుగా లభించియుండు విన్న కొటవెద్దన్న ప్రద్యుమ్నచరిత్ర, నర్మయభట్టు లక్ష్మణసారము తిక్కనవిజయసేనము, అప్పనారాయణచర్య మొదలగు గ్రంథము లును, లభించిన భాగములైన నశంపతుండునట్లు ప్రచురింపబడును. అనేక కార్యములు గొప్ప గ్రంథ కర్తల చేతను లాక్షణికులచేతను ప్రశంసింపబడియు ఉదాహరింపఁ బడియు మనకు లభింపకున్నవి. సంస్కృతకావ్యములలోని పద్యరత్నములను బిల్వణుడు నూత్తిముక్తావళి యను పేర సంకలించినట్లు ఆంధ్రములో వైతము జగన్న మడికి సింగన్న మొదలగువారల కవినామములను గ్రంథనామములను ఇచ్చుచు సంకలిత పద్యగ్రంథములను కూర్చిరి. వీనిని శోధింపగా ఆంధ్రభాషలో నూలుకొలది కావ్యములు నశించి పోయిన వనియు ఆగ్రంథకర్తలపేరులు వైతము ఆశుత పూర్వము లనియు మునకు గోచరించుచున్నది. ఆ ట్టి సంకలితకృతులలో మడికి సింగన సకలనీతి సమ్యక్ మొకటి. దానిలోనలేదు ప్రాచీనములగు నగ్రాశ్రయగ్రంథములలోనుండితచ్చాశ్రయ భాగమున

కనుకూలముగా 5 ఆశ్వాసముల పరిమితముల యొనుబడి విషయ సముద్దేశములతో రాజనీతి గ్రంథమును కూర్చెను. అతడు పేర్కొన్న కవుల కావ్యములలో ముఖ్యములైనవి టే మేం ద్రుని ముద్రామాత్యము, భోజరాజు నీతిభూషణము, గజాంతుని నీతిశాస్త్రము, భోజరాజు విభూషణము, బద్దె నీతిశాస్త్రముక్తావళి, రుద్రదేవుని నీతిసారము, శివయోగయ్య పురుషార్థ సారము, ఆరాధ్యదేవగ స్యుతత్వసారము, అప్పనారాయణ, తన (మడికిసింగన) నీతిశాస్త్రము, ప్రాచీన కామందకము, ప్రాచీన పంచతంత్ర మొదలగునవి. మడికి సింగన్న శ్రీస్తుతకము 1400 లో నుండినవాడు. కావున, వీరందఱును తర్వాత్యులని వేరు చెప్పకకూడలేదు. వీరిలో టే మేం ద్రుడు సుప్రసిద్ధుడగు కాశ్మీరదేశపు టే మేం ద్రుడగునో కాదో తెలియవలయును. కాశ్మీరదేశపు మహాపండితులలో ఉద్భటుడు శివస్వామి బిల్వణుడు టే మేం ద్రుడు వీరందఱును వింధ్యదక్షిణ ప్రాంతమువాడో యని సందియము కలుగుచున్నది. ఉద్భటుడు ఆంధ్రమున హర లీలయు కట్టాటమున కొన్ని గ్రంథములను రచించినట్లు ఆతనిని స్మరించి చెప్పిన పద్యములవలన తెలియుచున్నది. ఉద్భటుడు శివస్వామియు (కే. శ. 820 ప్రాంతములవారు. ముద్రా మాత్యము భోజరాజునకే అంకిత మిచ్చబడినందున ప్రసిద్ధుడగు టే మేం ద్రుడేదానిని రచించియుండునన్న యూహ బలపడుచున్నది. భోజరాజువిభూషణములను ధారాపురిశ్రీకృష్ణుని (వేరణ) చే ఆంధ్రులైనన రచించియుండవచ్చును. చారుచర్యలో గంగాధర భాగముకొంతవఱకు లభించినది. తనగ్రంథకర్త యగు నప్పన భోజరాజు రచించిన చారుచర్యము తెలిగించినట్లు చెప్పెను. ఇతడు శ్రీకాకుళ ప్రాంతమువాడనియు శ్రీపల్లభానారి తమ్ముడనియు తన్ను చెప్పుకొన్నాడు. నాగి యలీలవతిరచించిన శ్రీపల్ల భాచార్యుడే అప్పన్న యన్న యగునోమో? బద్దెననీతిసారము ముద్రంపబడియున్నది కాని, ఇప్పుడు లభించిన యవతారకా భాగములో భారవిభాణ మయూరములను తలంచి, "స్తుతియించి భావబంధిత స్తుతి కోణ పదంతి పితు న శుక్రార్థ వదై వతగురు శాటిల్వాది ప్రతీతికొనఁ నాశ్రుకార పద్ధతి నెల్లన్." అని కొందఱి కొత్తనామములను గ్రంథకర్త పేర్కొని యున్నాడు. వై సంకలిత గ్రంథములలో మొకటగు ప్రబంధ రత్నాకరము (కే. శ. 1600 లలో పెద్దపాటి సోమనాథకవి మనుచుండు జగన్నాథకవి (జగ్గన) చేత రచింపబడినది. అతడు అనేక ప్రాచీన కావ్యములు శోధించి యుత్కృష్ట పద్యములను ఏటి ఆష్టాదశ శతాబ్ద నా విభాగమున కనుకూలముగా దేవతా కవిస్తోత్రములనుచేర్చి కవికావ్య నామములతో దానిని కూర్చెను. వారిలో పెక్కండ్రు కవుల నామములు మన కనుత పూర్వములు. కొన్ని కావ్యముల నిపుడు పేర్కొనుచున్నాను. ముమ్మయ్య విష్ణు కథానిధానము, కంచెరాజు నూరయ్య కన్నప్ప చరిత్ర, దామరాజు సోమయ్య భరతము, పెద్ద పాటి సోమనాథుని కేదారఖండగ్రంథములు, హరిభట్టుని యుత్తర:రసీమాపురాణము, తులసిబసవన సామితికథ, అమరేశ్వరుని విక్రమసేనము, పెయ్యన యనిరుద్రచరిత్ర, నన్నెచోడుని కళానిలసము, పెద్దపాటి యెల్ల వెండ్ల పల్లణచరిత్ర, నిశ్చలకుని కొమ్మయ శివలీలావిలాసము, అపుడూరి నరసింహ భట్టు హాదేశరాజచరిత్ర, తెనాలి రామలింగని హరిలీలావిలాసము, పెద్దిరాజు ప్రద్యుమ్నచరిత్ర, నందియ్యలు ఖంట సింగయల మదన సేనము బలరామవిజయము మొదలగు నవి, ఎల్వూరి సింగయ కువలయాశ్వచరిత్రము, ఫణిదేవు మాధవుని ప్రద్యుమ్న చరిత్ర, మడినాని మల్లభట్టు జలపాల మహాత్మ్యము, అంగరబసయ్య యిందువతీకావ్య ణము, నంజూరుయ్యల హరదత్తోపాఖ్యానము, సర్వదేవయ యాదిపురాణము, ప్రభావంద్రుని జినేంద్రపురాణము, గంగాధరుని శివసోపాఖ్యానము, తిక్కన విజయసేనము, మద్ది కాయలయ్యల శివతీ పరిణయము, కొట్టయ్య కేతన కాదంబరి, చాడన్న నందనందన చరిత్ర, నెల్లూరి మల్లరాజు పద్మావతీ కళ్యాణము, అప్పన చారుచర్య, కగవ రాజు కళావతీకథకము, దగ్గపల్లి దుగ్గన్న నాచితోపాఖ్యానము, రుద్రదేవుని నీతిసారము, ప్రాచీన పంచతంత్ర, పోలరాజు శ్రీ పర్యతపురాణము; శ్రీనాథుని వల్లభాభ్యుదయము, బొడ్డపాటి పేరయ నూర్వకతకము అనంతమహాత్మ్యము మంగళగిరి విలాసము మొదలగునవి. ఈ గ్రంథములపేర్లజ్ఞాపి లో నుంచుకొని దేశమెల్ల గ్రంథములనుచూడగా, కొన్నిటిలో కొంతకొంతభాగములు మాత్రమే లభించినవి. వై పేర్కొన్న కవులలో దామరాజు సోమన్న, కవిలొకబ్రహ్మయని వీరును గల పెద్దపాటి సోమనాథుడు, హరిభట్టు, ఇల్లలు బసవన్నలు, అమరేశ్వరుడు, పెయ్యన్న, పెద్దిరాజు, సర్వదేవయ, పుభాచంద్రుడు, అప్పన్న, దుగ్గన్న, పేరయ వీరిలగు మహాకవులని చెప్పఁదగినవారు. గాదంబరీకర్త దేశమారచరిత్రకర్తయగు కేతనకాడని తోచుచున్నది. కొట్టయ్య కేతనయ

నియు భాస్కరుని కేతనయనియు గణపవరపు వేంకటకవి మొదలగువారు దాహరించుటవలన మూలభూటికావ్యయ్యుడై ప్రాసయ్య కుమారుడగు కేతన కాదంబరి రచించినవాడు కాడని యూహింపవలసియున్నది. తెనాలిలో దుగ్గన శ్రీనాథ కవికి బావయరడి. 'కవిసార్వభౌముడై కట్టాటకుచేత కనక రత్నాభిషేకములు గవిన శ్రీనాథునకుచి హరిమిసేయు మరదివి' అని తత్కృతిపతి యతనిని సంబోధించియున్నాడు. గద్దె ములో శ్రీనాథుని శిష్యుడనని దుగ్గన చెప్పకొనియున్నాడు. పెద్దిరాజు ప్రద్యుమ్న చరిత్రలో లభించిన యల్పభాగము పరికించుచూడగా, ఆంధ్రభాషలో చాల మేలిమి కన్న కావ్యములతో (అనగా నన్నెచోడునికుమార సంభవము సోమని హరివంశము ఎఱ్ఱయ సృసింహపురాణము కేతన దేశమార చరిత్రము మొదలగు నుత్కృష్ట కావ్యములతో) ఇదియు తులనాంశముటకు సందియములేదు. (సశేషము.)

యుద్ధానంతర సంస్కరణము

- గత నెల 14-వ తేదీని ఎక్కినసను కళాశాలయందు లెట్టి నెంట్లు గవర్నరుగారి కోక విం దోసంపఘటనని యిది వరలో ప్రచురింపబడినది. విందు సమయమున సమర్పింపబడిన సన్మానపత్రమున పంజాబు సంస్థానాధీశ సమాజమువారు పంపుకొనిన యుద్ధానంతర సంస్కరణల విస్తృతము గవర్నరు గారికి మరల జ్ఞాపక మొనరింపబడినది. తా మావత్రమును చూడ లేదని గవర్నరుగారు తమ ప్రత్యుత్తరమున జెప్పిరి. ఈ ప్రత్రమును సివిలు అంగు మిలిటరీ గెజెట్టు ప్రతిక ప్రకటింపెను. సమాజమునా శి క్రింది మార్పులను నూచించిరి. (1) అనధికారులను యూనివర్సిటీలలోను జిల్లాబోర్డులకును అధ్యక్షులు లుగ నెవర్ని స్థానిక స్వపరిపాలనము నభివృద్ధి పరుపవలయును. (2) స్థానిక సంఘముల యధికారము క్రిందరని ప్రశ్న ములయందు కమిషనరుగారికి సలహా నిచ్చుటకు గాను కార్యాలలోను సంఘముల నేర్పరచవలెను, (3) ప్రాముఖ్యత గలిగినట్టియు స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నట్టియు ప్రజలకుమాడ ప్రాతినిధ్య మొనగుటకు గాను రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులసంఖ్యను హెచ్చింపవలెను. (4) ఇరువురుసభ్యులను ఒక (హైందవును, ఒక మహాత్మనీయును) కా సనసభకు నియోజింప సంస్థానాధీశ సంఘమున కధికార మియ్యవలెను. (5) సంయుక్త రాష్ట్రములు, వీచారు, ఒరిస్సాలవలె పంజాబును గూడ పెద్దరాష్ట్రముగ నెంచి దానికీగూడ కార్య నిర్వాహక సంఘ పరిపాలనము నొనగవలెను. అధ్యక్షుడు తప్ప సభలోని యూరోపియనలయ ఇండియనులయ సంఖ్య సమానముగ నుండవలయును. (6) ప్రస్తుతమున వలె నొక సభ్యుని గాక సామ్రాజ్యసభ కిద్దరు సభ్యుల నియోజించుకొను నధికారమును పంజాబు కాసనసభకు దయచేయవలయును. (7) తగినవారు లగ్యపడినచో క్రిందిని కేసులు నిజము కేసులు శిర్కానింప గౌరవనీయులును సర్వసంఘముల అతి అనధికారులను జీరములులేకుండ నియోగింపవలయును. ఇట్టి వారు తీర్మాపడినచో అసెంబ్లీ సెషన్స్ జడ్జి అధికారము గూడ వీరల కియ్యవలయును. (8) నీటిపారుదలలేని కొండప్రదేశమునకు పెక్కునెంట్లు నెటిల్మెంట్లు నొసగవలయును. నీటి పారుదలల భూములకు కొన్ని సంవత్సరములవరకు నెటిల్మెంట్లు నిధియు చేత వలయును. (9) యుద్ధమునం దిదివరకు నేనయ్యెన్వట్టిగాని శరీర్రుతము నేర యొచ్చుచున్నట్టిగాని మైకుల సంశాసములకు విద్య గరపు విషయమై ఒకటిరెండు విద్యాప్రతిష్ఠాపనముల ప్రత్యేకించి వాటియందు వీరలకు విద్యావిషయమై సౌకర్యముల నొనర్పవలెను. (వై నిబంధకలు కేవలము పంజాబునకు సంబంధించినవి. ఈ క్రిందిని ఇండియా కలెక్టరును వర్తింపనవలెయున్నవి.) (10) భారతీయులకుకమిషను ఉర్దూయు లాగనగరె ను, కమిషను ఉర్దూగుల కుదితముగు శిక్షణమును భారతీయ యువకుల కొనగ క్రమముకు చేర్చాటు లొనర్పవలెను (11) ఇండియాబిల్లులన స్థాపితమైన స్వదేశీకర్తృత పద్ధతిని విరస్థాయక మొనరింపవలెను, (12) ప్రస్తుతమున్న జాతీయక విశ్వకల తొలగింప జేయు కీతిని ఆయుధశాసన నిబంధనల నవరింపవలెను. (3) యుద్ధానంతరమున స్వేచ్ఛపబడు సామ్రాజ్యపరిపాలనా విధానమున హిందూదేశమునకు తగిన స్థానము నొక గవలెను. (14) బంధకవ్రాతపద్ధతి నిర్మూలించవలెను (15) భౌతికయంత్రముల ప్రోత్సహించి విదేశపరిశ్రమలనండి వాటిని కాపాడవలెను (16) ప్రస్తుత యుద్ధముననుండి సురక్షనవారికిని, సహనీన వారి కుటుంబములకును మాన్యములు, పింఛనులు మున్నగునవి యొసగవలయును.

విషయానుక్రమణిక.

గృహావస్థానికములగు పుష్కముల రంగును మార్చుట	8
భారతదేశాధికవ్యయాధికత	4
అపూర్వవాఙ్మయ పరిశోధనము	5
ప్రధానవాఙ్మయము	
ప్రాచీనాంధ్రవాఙ్మయము	6
వాఙ్మయవాఙ్మయము	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విశేషతంత్రవాదము	8-9
సమకాలికాభిప్రాయములు	10
ఇంగ్లీషుభాషావాదము	10, 11, 12
ముఖ్యసమాచారములు	11
ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వము	12
ఆంధ్రోద్యమ చరిత్రము	13

ఆంధ్రపత్రిక

1917 సం॥ మే నెల 11-వ తేదీ

శుక్రవారము

ప్రాచీనాంధ్రవాఙ్మయము.

వాఙ్మయము భగవత్ప్రసాదలబ్ధమైన జ్ఞాన ధనము. ఇతిత్రప్రసాదము. వాఙ్మయ సంతృప్తి ము మానవుల జ్ఞానసంతృప్తిమునకును వికాస మునకును ముఖ్యసాధనము. అనాదినుండియును మానవులు వాఙ్మయమును సంతృప్తించుటకై విశేషమైన ప్రయత్నములను జేయుచుండిరి లోకచరిత్రను కలిగించిన విశదమగుచున్నది. మన పూర్వులు గ్రంథములను దేవతాపీఠములందు విశేషమైన శ్రద్ధను బూని దాచుచుండిరి. అయినను కారణాంతరములవలనను నాంధ్రవాఙ్మయము నష్టమైనది. ప్రస్తుతము గల అంధ్రవాఙ్మయమును పరిశీలించినపుడు నన్నయభట్ట విరచితమైన మహాభారతము మన వాఙ్మయమునం దాదిమ గ్రంథముగ బరిగణింపబడుచున్నది. కాని వాఙ్మయచరిత్రను విమర్శించేవారల కిది యసంభవ మని విశదమగుచున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయనిర్మాణ మే యుగమునం దారంభమైనదో ఏకారణమున పూర్వచారిత్రము కల్గిలినదో తెలియకున్నది. అశోకునికాలమునం దాంధ్రరాజ్యము విజృంభించియున్న దేశచరిత్ర నలన విశదమగుచున్నది. ఆకాలమునం దాంధ్రుల భాషను మాటలాడు చుండినది వారి కేంద్రమైన వాఙ్మయ ముండినది లేనది నిర్ణయించుట దుష్టముగ నున్నది. జాధవత మాంధ్రదేశమునందు కృషిత ప్రాప్తుడు జాడలు మతభాధను జేయుటకు మాధిభాషను వాడి యుండిరో వైశాచిభాషను వాడి యుండిరో తెలియకున్నది. గుణాభ్యుదయ బృహత్సాధనమై శాచిభాషయందు వ్రాసినాడను నితీహాసము గలదు. కాని వైశాచిభాషానిర్ణయమును జేయుట కెవరును సంతవరకు మంచి ప్రయత్నములను జేసినట్లులు తోచదు. ఆంధ్రభాషాత్పత్తిని నిర్ణయించుటకు ప్రాచీనమహారాష్ట్రభాషను వైశాచిభాషను విమర్శించుట యవసరమగుచున్నది. ప్రాచీనకాలమునండిభాషలందు భాషలు జైనులు వ్రాసినగ్రంథములేనైన లభించిన ఈవిధి కొంతవరకైనను సాధ్యము గాగలదు. చీనాటిబేలు దేశములందు గల గ్రంథపరిశోధన మీ యుద్యమమునకు గొంత దోహద పచ్చును. ఆంధ్రభాషయందు చీనా

లిపియందు వ్రాయబడిన త్రిపీఠక మను ప్రాచీన గ్రంథము గలదని ఇటీవల భాషావిమర్శకులు గనిపెట్టిరి. ఆ గ్రంథమును సంగ్రహించి దాని ప్రయోజనమును నిర్ణయించుట భాషాభిమానులకు పవిత్రమైన ధర్మమై యున్నది. ఈ పని నిర్వహించుటకై చీనాదేశమున కొకరు పోవుటయును యుక్తమని తోచుచున్నది. ప్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయమును మానవల్లి రామకృష్ణ కవిగారు చిరకాలము నుండియును కరిశోధించు చుండిరి. వారి పరిశోధనల ఫలమును కొంతవరకాంధ్ర సభయందు రామకృష్ణకవి గారు తెలియజేసిరి. చెన్నపురి, తంజావూరు, ఎటియూపురము, పునకొట, మలబారు, గద్వాల, వనపర్తి, ఆత్మకూరు, జులపూరు, మంచాలకట్ట మొదలగు ప్రదేశములందు ప్రాచీన పుస్తకములు గలవని రామకృష్ణ కవిగారు తెలిపియుండిరి. రామకృష్ణ కవిగారు ముద్రామాత్యము, అనిరుద్ధ చరిత్రము, శివలీలా విలాసము, స్రవ్యము చరిత్రము, ఇంద్రమతీ కల్యాణము, కవిజనాశ్రయము, కళావతీ శతకము మొదలగు ప్రాచీన గ్రంథములను బేర్కొని వానియందలి గుణ దోషములను విమర్శించిరి. రామకృష్ణ కవిగారు పేర్కొనిన గ్రంథములం దసంపూర్ణ గ్రంథములు కొన్నియును సరిపూర్ణ గ్రంథములు కొన్నియును గలవు. కొన్ని గ్రంథములకై రసవంతముగ నున్నదనుటకు నిదర్శనముగ నాయా గ్రంథములలోని పద్యములను రామకృష్ణకవిగారు చదివి విశ్లేషించిరి. రామకృష్ణ కవిగారి యపవ్యాసమును వినినవారలకు రసవంతము లయ్యును నమదితములైన అంధ్రగ్రంథము లనేకములు గలవని విదితమగుచున్నది. అందు స్త్రీ విరచితమైన గ్రంథములు సముతము గలవని తెలియుచున్నది. శిథిలమైపోయిన గ్రంథములు పోను శేషించిన గ్రంథముల నైనను రక్షించుట అంధ్రభాషాభిమానులకు ధర్మమని విశదమగుచున్నది.

ప్రాచీనగ్రంథములను రక్షించుటకు రెండు మార్గములు గలవు. గ్రంథములను తిరిగి వ్రాయించి రక్షించుట యొక మార్గము. గ్రంథములను ముద్రించుట మరొక మార్గము. ఇప్పుడాంధ్రదేశమునం దాంధ్రవాఙ్మయమును రక్షింపవలయు నను సభిలాష వర్ధిలుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారు ఆంధ్రపరిశోధకసంఘము వారు శ్రీశీకాపుర సంస్థానాధీశులు ప్రాచీన గ్రంథములను సంపాదించి రక్షించుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. వీరందరును సమీకరించుచున్న గ్రంథములం దుపయోగమైన గ్రంథములెవ్వయో అనుపయోగములైన గ్రంథములెవ్వయో నిర్ణయించుట వాఙ్మయ సంతృప్తిమునకు వాఙ్మయాభివృద్ధికి సాధనము. ఉపయక్తములైన గ్రంథములు నిర్ధారణమైనపుడు వాని ముద్రణము సులభసాధ్యము గాగలదు. ప్రాచీనగ్రంథములు మదితములైనపుడు వానిరక్షణము సులభసాధ్యము గాగలదు. రామకృష్ణకవిగారు అపూర్వప్రాచీన గ్రంథ ప్రచురణమునకు బూనుకొనదలచినందులకాంధ్రులు కృతజ్ఞులు. రామకృష్ణకవిగారు విలాసము చేయక సీకార్యమును నిర్వహించుటకు వెంటనే యుపక్రమించుదురని నమ్ముచున్నాము. ముద్రణోపయోగవిషయము నిర్ణయించినపుడు ముద్రణమును జేయుటకు వలయు సాకర్యములు లభ్యములు గాగలవు. రామకృష్ణ కవిగారు అపూర్వ గ్రంథములను సంపాదించి బహిష్కరముచేయక దాచి యుంచి నారను సంశయమింతవరకును నాంధ్రభాషాభిమానులను బాధించుచున్నది. నిన్నను రామకృష్ణయ్యగారు తెలిపిన భాషము వలనను నట్టి సందేహమున

కవకాశము లేదని విశదమైనది. రామకృష్ణకవిగారు తెలిపిన గ్రంథములన్నియును వారితోపుర లే వనియును గ్రంథనామములను నితర సాధనములనుండి గ్రహించినట్లులును వారు తెలిపియుండిరి. ఒక యపూర్వ గ్రంథమునుండి ఒకటిరెండు పద్యముల నెత్తివ్రాయుటవలనను గ్రంథము రామకృష్ణ కవిగారి తావుర గల దను భ్రమ భాషాభిమానులకు గలిగినది. నిన్నటి సభయందు రామకృష్ణ కవిగారు తాము చూచినట్టియు సంపాదించినట్టియు నపూర్వ గ్రంథముల నామములను జెలిపి అట్టిసంశయమును పోషగలిగిరి. రామకృష్ణ కవిగారు వారికి లభించిన కవుల యొక్కయు కావ్యముల యొక్కయు వృత్తాంతమును సవిస్తరముగ లోకమునకు వెల్లడిచేసిన అంధ్రవాఙ్మయమునకు మహాపకారము గలుగగలదు. రామకృష్ణగారు పరిశీలింపగల పంతులుగారు రాంధ్రకవుల చరిత్రమును వ్రాసి ఆంధ్రభాషకు మహాపకారమును జేసిరి. పంతులుగారు రాంధ్రకవుల చరిత్రను వ్రాసి ముప్పదేండ్లు గతించినను నాంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్రను వ్రాయ నెవరును బూనుకొనలేదు. ఇది అంధ్రుల యలసత్వమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు కొమరాజు లక్ష్మణరావుగారు జయంతి రామయ్యపంతులుగారు వేదము వేంకట్రాయశాస్త్రిగారు మొదలగు భాషాభిజ్ఞులు ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రమును వ్రాసి ఆంధ్రభాషాసేవను జేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

విద్యాధులు—రాజకీయములు.

విద్యాధులు రాజకీయవిషయములంద ప్రమేయమును గల్పించుకొన జనదని శ్రీ పెట్టాడు ప్రభువు గారు ప్రచురించినయుత్తరువు వేరొకచోటను ప్రచురింప బడినది. ఈ యుత్తరువు నుూను విషయములను నిర్ణయించుచున్నది. మొదటను పాఠశాలలందు చదువువారును పట్టభద్ర శిక్షణమును బొందువారందరును విద్యాధులని నిర్ణయింపబడినది. న్యాయశాస్త్ర కళాశాలయందు గాకను నితర కళాశాలలందు జదివేసేవారందరును నితర గతికి జేందుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను మొదలగు పాశ్చాత్య దేశములం దిట్టి నియమము లేదు. విద్యాధులు రాజ్యాంగ విషయములను జర్పింపవచ్చును. హిందూదేశమునందైనను నితర రాష్ట్రములం దీ ప్రతిబాధకము గలదని తోచదు. చెన్నపురి రాష్ట్రమునం దితర రాష్ట్రములందు లేని ప్రతిబాధకము గల్పింప బడినది. రాజ్యాంగ విషయములందు విద్యాధులు ప్రత్యక్షముగ ప్రమేయమును గల్పించుకొనట తగదని పాలకులు నిర్ణయించిన యా నిర్ణయమును శంకించే వారెవరును ను డరు. కాని పాలకులు విద్యాధులు 1. రాజకీయములందు ప్రమేయమును కలిగించుకొన జనదనియును 2. రాజకీయసభలకు హాజరుగా జనదనియును 3. రాజకీయ సంఘములందు జేర జనదనియును 4. విద్యాధికారుల కనుచితమని తోచెడి మరెంతర వ్యవహారములందును జోక్యము కలుగ జేసుకొన జనదనియును నిర్ణయించిరి. విద్యాధులు దేశమునంతను నావరించి కలవర పరచుచున్న రాజ్యాంగ విషయముల నవలోకించక నెటులుండగలరో తెలియకున్నది. ఇప్పు డధికారమును నహించుచున్న యాంగ్లాధికారులు వారి విద్యాధిదేశయం దిట్టి ప్రతిబాధకమును గలిగి యుండిరా? వారికి లేని ప్రతిబాధకము భారతీయుల కేల యుండవలయునో తెలియకున్నది. న్యాయగణ నియమమునందు విద్యాధికారులు ప్రతి

పేరింగళము రేయితర వ్యవహారమునందు జేరదని నిర్ణయింపబడినది. ఈనియమమువలన విద్యార్థులు దేశమునకు జేసెడి సేవా విధానముల కన్నిటికిని నిర్బంధ మేర్పడుచున్నది. విద్యార్థులు ధర్మకార్యములకైనను చందాలను సూలుచేయుట యక్రమ మగుచున్నది. ఈనియమములను వ్యవహరించుటయందు సభోద్దేశములనే కాకను సభయందు మాటలాడెడు వారిసౌభ్య సయితము నియమముల నుకయోగించవలయునని ఉత్తరువునందు దెలుపబడినది. మాటలాడెడివారి యుద్దేశము తెలుసుండునో నిర్ణయించుట దుర్లభము. మాటలాడెడివారి యుద్దేశములు మారవచ్చును. మారకపోయిన నవి విద్యార్థులకు సదుపదేశములుగ బరిణమింపవచ్చును. ఈనియమమును జేయుటయందు పాలకుల సంకల్పమునందు కొందరు నాయకులు గలరని విదితమగుచున్నది. విద్యార్థులు రాజకీయాదోళనమునందు ప్రమేయమును గల్గించుకొనరని నియమింపబడిన కొంత ప్రయోజన మేర్పడియుండును. విద్యార్థులు కన్నులకు గంతలను కట్టుకొని యుండుటకు విలుగలుగడువాకు సభలకు పోయి వినిసంతమాత్రముననే వారితీలము. చెడదు. విద్యపాడుగాదు. దేశరక్షక బలమును గురించి సభ జరుగుచున్నపుడు విషయము ప్రధానము గాని సంబోధకులు ప్రధానులుగారు విద్యార్థులంతవరకును సకల సభలయందును స్వచ్ఛంద సేవకులుగ నుండి సేవను జేయుచుండి. పాలకుల యుత్తరువువలన నావధితి యంతయును మటుమాయమైనది. విద్యార్థులు స్వచ్ఛంద సేవకులుగ నుండుటవలన వారికిని సంఘమునకును మేలు గలుగుచున్నది. ఈ సేవావిధానమువలన నర్హులైనవారు వికాసము విద్యార్థులకు గలుగుచున్నది. పాలకుల యుత్తరువును అమలునందుంచునపుడు లేని పోసి కష్టము లనేకములు గలుగవచ్చును. గూఢచారుల మహిమ ప్రబలి అనేకమైన అర్థములు గలుగవచ్చును.

అవివాహితులకు పెచ్చురీతి

“మానవజీవితముయొక్క సుఖదుఃఖములు వివాహము మీదనే యాధారపడియున్నవి” అని బేకన్ పండితుడు నడవిన మాట నిశ్చయము కాకమానదు. “యుక్తవయసు వచ్చువరకు వివాహము మాటవైన దలవలదు. నిన్ను నీవు పోషించుకొన గల శక్తివచ్చువరకు వివాహమాడవలదు. బాల్యవివాహములను జేసికొనినవారితేటలు కలపించుచున్నాను. యౌవనము నిండినపిమ్మట పెండ్లి జేసికొనినవారిలో దుఃఖితుల సంఖ్య బహుస్వల్పము. ఒకప్పుడెప్పుడూ చరిత్రలో వివాహము బహుపవిత్రవంతమైనది. వివాహమువలన గలుగు సౌఖ్యమును బాధ్యతను బాగుగ గ్రహింపగలుగునంతవరకును వరుడు వివాహమాడరాదు. యథార్థముగ నాస్థ్యసౌఖ్యము ననుభవించుకొను యువకుడు తనస్థితికి మించిన కుటుంబమునందలి కన్య నెన్నడును పెండ్లియాడ గూడదు. వరుడు తలెత్తించుట లేనివాడై పరులవలన పోషింపబడుచున్నచో నిష్ఠిస్థితికి మించినసంబంధము కేవలము వద్దనీయము. సంఘస్థితియందును సంపదయందును నధూవరులు సమానులుగ నుండనిచో దాంపత్య సౌఖ్యము హాస్యమగును. కొందరు ధనికులు తమ కన్యలకు పెండ్లియగువరకును తియ్యనిమాటలాడుచు వినయము చూపెదరు గాని అట్లు డసమర్థుడగుచో అద్వైతహింసాదగుచో తటస్థించి కడు చులకనగా చూచెదరు. అపుడతని సంతాపమునకు మేరయిండును. కన్యాదాతకు పుత్రక వైషమ్యం ప్రేమ అట్లునైననుండకుండుట సహజము గాని భార్యార్థ్యం సంతోషాతిథియముల వారి పరస్పరానురాగములవై నాధారపడి యుండును. అట్టిస్థితిలో భర్తకు సౌఖ్యము లేకున్నను భార్యకు సౌఖ్యముబున్నది కన్యాదాత తలచుట అజ్ఞతను నూచించును. మరికొందరు ధనవంతులు తమపుత్రులను, అత్తవారిండ్లకు పంపక పుత్రులతోపాటు తమగృహముననే యుంచుకొనురు. అట్లును ధనవంతుడు గాకపోయినను, కళాశాలలో ప్రవేశమును కృతార్థుడగుచుండినచో కన్యాదాత

గౌరవమునకు పాత్రుడగును. ఆధునిక విద్యావ్యవస్థ సమసరించి అట్లు కృతార్థుడగుట దుర్లభమని ఎల్లరు నెరుంగుదురు. కాన అవివాహితులగు యువకులు దీనిని లెస్సగ గుర్తించి తమ జీవితమును సౌఖ్యముగను సంతోషముగను గడపుటకు ప్రయత్నింపవలెను. విజ్ఞానవంతులగు యువకులు కళాశాల యందు విద్య ముగియునంతవఱకు వివాహ మాడకుండుటకు నిశ్చతులు కావలెను.

బ్రిటిషు ద్వీపములు - సారాయివర్తకము

బ్రిటిషు ద్వీపములందు మద్యవ్యాపారమును పాలకులు నిర్వహించుటకు తలపెట్టినటులు ప్రైమువత్రిక ప్రచురించినది. యుద్ధమువలన యూరపునందు మద్యనిర్మాణమునందును మద్య విక్రయమునందును సంపూర్ణముగ మార్పులు గలిగినవి. రుష్య యందు మద్యవిక్రయము నిషేధింపబడినది. ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు దేశములందు మద్యవిక్రయమునకు నియమము లేర్పరుపబడినవి. ఇప్పుడు మద్య విక్రయము సంతయును పాలకులు స్వాధీనము చేసి కొనసాగించుచు నటులు తెలియుచున్నది. మద్యనిర్మాణ విక్రయమువలన కోటికొన్నిలక్షల పాక నేకులు ఇంగ్లాండునందు గలరు. వారికిని పాలకులకును నొడంబడిక కుదురుట దుర్లభము. మద్యవిక్రయము పాలకుల వశమగుట వలనను మద్యకానము నిషేధింపబడనని నమ్ముటకు వీలులేదు. హిందూదేశమునందు మద్య వ్యాపారము పాలకాధీనమునందున్నను మద్యపానాభ్యాసము మాత్రము తగ్గుటలేదు. ఇంగ్లాండునందు దయిన నట్టి ప్రయోజనము గలుగునని నమ్ముచున్నాము.

సత్యాగ్రహణ ఫలము.

కరుణాసాగ్రదాంధిగారు వీహారనందు వాటికేస్యల పనివాండ్రు స్థితిగతులను పరిశీలించుటకై యువక్రమించుట వలనను యజమానులందు కలవర మేర్పడినది. ప్రభుత్వమున సభికారులు గాంధీగారి విచారణ నాపుటకై ప్రయత్నించిరి. అది నిష్ఫలమైనపుడు గాంధీగారి విచారణ యాంక్షాశనమునకు గారణమగుచున్నదని నిర్ణయించినటులు తోచుచున్నది. గాంధీగారు కార్యనిర్వాహక సభ్యుడైన మాడుగారిలో సంప్రదించు నటులు పాలకులు తీరువు చేసిరి. రయితులందఱును గాంధీగారిని సులభించుటకై వేసవేలు వచ్చియుండిరి. ఈ నిషయమును సంగతినందర్భములనుబట్టి బాగుగ యోచించిన నిండియొ కుటుంబము విశదమగుచున్నది. సత్యాగ్రహణము సయితము లోకమునకు ప్రచురమగును. గాంధీనాటి ధీరులు లోకమునకు దరువుగ నుండురు.

తిరువళ్ళూరు రాత్రిపాఠశాల:

ప్రారంభోత్సవము: ఈనెల 13-వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు తిరువళ్ళూరులో సి. సి. సి. హిందూ సంకేంద్రరీ పాఠశాలలో గౌ. న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ. డి. లి., ఎఫ్. ఎమ్. యు. గారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును.

ద్రావిడ కవిత్వము:

గత వారమున పరకువాకమున పాఠ్యోత్సవమున ద్రావిడ వాఙ్మయ పేక్షకులగు మహానియులు కొందరు సమావేశమైరి. తిరువాళ్ళూరు వారి తిరువళ్ళూరు గ్రంథమును సూత్రముగ సంపూర్ణముగ ప్రకటింపవలసినదనియు, ఆత్మీయ స్మరణాచిహ్నముగ సొక పుస్తకాలయము నొక మందిరము మున్నగు వాటిని నిర్మింపవలసినదనియు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగాక తిరువాళ్ళూరు స్మరణ సంఘమున వేర నొక సమాజమును స్థాపింపగూడ నిశ్చయింపబడినది. ద్రావిడవంతులతో నాలొందించి వారి యభిప్రాయముల గొనుట మున్నగు వ్యవహారములు సంఘస్థాపనమునకు పూర్వము జరుగవలసి యున్నది. ఇందుకుగాను కాలయాపన మగును. ప్రస్తుతమునకు వైశాఖ పౌర్ణమి దినమున (జూన్) తిరువాళ్ళూరుయంత్రమును జరుపుటకుసభవారు నిశ్చయించిరి. ఆత్మీయ వైశాఖపౌర్ణమి దినమున జన్మించినటు లొక గాధ యుండుటచేతను, మైలాపూరు దేవాలయమువారి దినముననె ఆదినాండ్రయ తిరువాళ్ళూరు యంత్రముల జరుపుచుండుటచేతను నగవారు తాము జరుపబోవు సంత్రమునకుగూడ వైశాఖ పౌర్ణమిని నిర్ణయించిరి. కవిత్వముని జీవితము మున్నగు నంతముల గూర్చి ఉపన్యాసములు జరుగును. ఈ సంగిరపు టుత్సవమునకు 500 రూ॥లు ఖర్చగును.

స్థానిక వార్తలు

రాయపురమున నుపన్యాసము:— శివ పఠన మందిరమువారి యాజమాన్యము క్రింద 12వ తేది సాయంకాలమున ఎ. ఎస్. పరమహంస శ్రేష్ఠిగారు రుపన్యసించెదరు. సభకు ప్రాధానతా లక్ష్మీనర్స నాయుడు గారధ్యక్షులు.

బళ్ళారి సరస వినోదినసభ:— వీరు తమ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు “రాయదాసు” అను నాటకమును ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ప్రహ్లాదనాటకమును, విట్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శింతురు. ఈ రాయదాసు నాటకము ఇది వరకును చెన్న పురియందు ప్రదర్శింపబడలేదు. ఇదియే మొదటి ప్రదర్శనము.

శ్రీలక్ష్మి వైద్యకళాశాల:— చెన్న పురి యందు శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకముగ వైద్యకళాశాల నొక దాని నేర్పరుపకొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతమున్న వైద్యకళాశాలలో శ్రీలక్ష్మి ఎపాత్కరి తరగతి నెత్తివేసెదరు. రాయపురము స్కూలునందు విద్యార్థినులను చేర్చుకొనరు. వైమాచనము నాచరణమునకు దెచ్చు విధానము నేర్పరుప సజ్జనుజనరలు గారు కోరబడిరి.

పోలీసు కనిస్టేబులు గొప్పట:— పరకువాకము వర్తకు లిరువురు దొరసామి కాశియప్ప అచవారలు గతనెల 23-వ తేదిని గొట్టిరట. అందుచే కీర్తిపుర పోలీసువారు వీరలపై కేసుజేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు సాక్ష్యము పుచ్చుకొని కేసువాయిదావేసిరి. ముద్దాయిలు ఇదివరలో నొక నేరముని పోలీసువారి యధీనముననుండి విడిపించిరట. వీరలవైన నేరము కూడ మోపబడి యుండెను.

వారలు పెట్టుట:— ఎగ్జ్యూర పోలీసు కోర్టులో విద్రించుడ అను మార్వాడివర్తకునిపై నొక కేసు చాళునెనది. ఈతడు తనవద్ద పనిచేయుచుండిన బాలుని కొకనికి ఏదియో యొక మిషన్ అనుదినమును వారలు వేయుచుండెను. గతనెల 20-వ తేది నీబాలుడు వంట సరిగ చేయలేదనిచెప్పి దేహానంతయు ఎర్రగకాలిన గరిజాకాదో మరుగులవేసి, అందుచే బాలుడు రాయపేట వైద్యశాలకు గొంపోబడిన ఇతడు సతనికి చికిత్స చేయబడినది. ఆ దినముననే తన యవస్థ నాతడు తన స్నేహితులతో జెప్పుకొనగ నా రా మార్వాడివర్తకునిపై కేసుజేసిరి. కేసు విచారణలో నున్నది.

మోటారు ప్రమాదము:— నిన్నటిదినమున ఉదయము 11గంటకు శ్రీనివాస అయ్యంగారు మైలాపూరునుండి మోటారుబండి యెక్కి వెళ్లుచుండిరి. పుచ్చుకోట్ల వెంబడి వెళ్లుచుండె దంభాచారి అను వాడు (60 సం॥లు వయస్సు, ఈతడు తరచుగ విట్టోరియాహాలు యొద్దనుండును, దంభాచారి యనునది యితనికి కుమారుడే) మోటారున కెదురుగ వచ్చెను. భాకనూడగ తప్పుకొని బండికి కుడి ప్రక్కకు పోయెను. బండి ఎడమ ప్రక్కకు మరలెను. బండిపోవుచుండిన చారి కడమున బోవనెంచి యీతడుటపోగా, మోటారునకు తగిలి నేలపడినది. కఫాలపు ఎముక పగిలిపోయెను. వెంటనే రాయపేట వైద్యశాలకు గొంపోయిరి గాని ప్రయోజనము లేక పోయెను. నిన్నటిసాయంకాలమున విచారణజరిగినది. ప్రమాదశలన మోటారుబండికి తగుల్గొని పడి, తల యెముక పగలగమరణించె నని జ్యూరితీర్పు జెప్పెను.

తపాల ప్రకటనలు:— తపాలను తెచ్చు బయలుబండి సరియగు కాలమునకు వచ్చియెవలె, సీమభాలు ఈనెల 12వ తేది శనివారమునాడు ఉదయము 7-30గంటలకు టువాడా చేయబడును. వర్ష కాలములో తప్పారా పార్సి లు, పేకట్టులు బంపువారు లోపలభాగమున లుగుడ్డ నుపయోగించుట మంచిది. వర్ష కాలము వైశ్యమాణులు తెగుట మొదలగు యిబ్బందు లనేకము గలుగును నీయూరపు మున్నగు బర్మా విశేషములకును ప్రతివాది ము సభకు లను బంపదలచుకొన్న వారు త లొక చేరీ ల వద్ద ప్రకటించిన దినమున కొకదినము నుగానే పంపుట మంచిది. సీమకు పంపదలచుకొనువారు తలో పోస్టు ఆఫీసు నకును నలుఆఫీసులకును ఈ నెల 11 14 15 16 తేదీలను శనివారముమొదలు బుధవారమువరకు పంపవచ్చును. రజస్థున కక్రలేని వస్తువులుమాత్రము లో ఆఫీసునకును నలు ఆఫీసులకును ఈ నెల 16వ తేదిని 18వ కాలమునకు పంపవలెను.

ఈ నెల 10 వ తేదిను ద్రావిడు తంతివార్తలను సామిచ్చి పంపువారు పంపవచ్చు

ఐ రో పా మ హా నం గ్రా మ ము

పార్లమెంటు రహస్య సమావేశ ప్రారంభము.

జర్నలు యుద్ధ నౌకలు క న బడ గ త తి మి వే యు ట.

ఆహార నౌక విషయములు కష్టతరములు - స్థితి అనుకూలముగ నూలుచున్నది

ఆమెరికాలో మిత్రమండలి ప్రతినిధులు - గొప్ప స్వాగతము.

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటీషువారి ఆహారము.

డెవకాపోర్టు ప్రభుత్వ గారు చిల్లరభోజన వీక్షణియగుట.

లండన్, మే 9. - మొక్కజొన్న పిండిని, మొక్కజొన్న అన్నమును చిల్లరగా పోగు 1-కి 4 పెయిలకంటే మొక్కజొన్న విక్రయించుటగూడదనియు, ఓటుభోజనము, ఓటు బొట్టెలను, పెయిలుగా ఉడిపావు బొట్టెలను రిక్త పెయిలకంటే ఎక్కువగా చిల్లరగా అమ్మకూడదనియు డెవకాపోర్టు ప్రభుత్వ గారు నిశ్చయించి రహస్య సభయందు ప్రకటించిరి.

మెసపోటేమియా విజయము.

మెసపోటేమియాలో సమకూడిన దిగ్విజయమునకు ముఖ్యకారణము ఇంగ్లాండునందున్న వీరతనమువారి ఉద్యోగియులు జేసిన సుప్రసిద్ధ సమరములే. వీరికంతయు వారు వందలవేలములు. ఈ జయమునకు కొంతవరకు మన వైద్యుల బలపరాకాశములుగూడ తోడ్పడినవి. (సంతోషము) యుద్ధ రంగమందు కష్టనాశీతమును నిరసమానము నగు ప్రహ్వజాసిన బలము మాడుగారు కష్టప్రకంఠసీయులు (సంతోషము) అని భావనగా గారు నడిచిరి.

ఎక్కువ లాభముపై కన్ను విధించుట

లండన్, మే 9. - డబ్బి ఊళ్లు ఇండియ వీవులలో తేయాకు వర్తకముచేయుచున్న వారికి కష్ట సంఘమువారి అధిక లాభములపై చూటికి 99 వంతునకు ప్రాచ్యవ్యవేశికమండలి కొట్టివేర్చకపు సంఘమువారికి 100-కి 10, యా. చొ. కన్ను విధించుటకు ఇంగ్లాండులోని ప్రత్యేక సంఘమువారు నిర్ణయించిరి.

తేయాకు ధరలు

లండన్, మే 9. - తేయాకు ధరలను తగ్గించనిచో కాసన మొసరింతురని వీరతనమువారు చెలుపుటచే ఇండియా వేశపు తేయాకును వర్తక లండనుకు పోగు 1-కి 9 మాడు పెయిల చొ. తగ్గించి విక్రయించుట కుత్సక్తమైంది. 5 పెయిల చొ. తగ్గించి విక్రయింపవలసి కచ్చితమౌట తేయాకు వర్తకము నిలువబడినది. యుద్ధమునకు భూమి 6 పెయిల ప్రాచ్యము అమ్మిన వర్తకులు కొంచెము మెలకువతో పని చేసికొని పోగు 1-కి 5 పిల్లంగు 9 పెయిల చొ. అమ్ముటకు అవసరమేనని వీరవలన స్పష్టమైనది.

నాలుగవరకు ఎగుమతులు ఆగిపోవుట

పేరు, మే 9. - బ్రిటన్ వారికి స్వాధీనముగాగ్ధము నూలునకు, కాపలసింపకున చాలంగుడతమునకు ఇకముందు నూలునకు ఎగుమతి చేయబడవని చాలంగు ఓడవేశ వర్తక సంఘమువారికి బ్రిటీషువారు తెలియజేసిరి.

దీవదు నౌకావిజయము.

లండన్, మే 9. - గతమాసమున 20-21 తేదీల రాత్రి హోకుకర్ల బయట గోతువుల యుద్ధనౌకలకు దీగించి పాదావలించుటకు గొండుడిక పొకాధికారుల కట్టికను అధికారులు ప్రయత్నిం కమాండరు వెక్స్, కమాండర్ బ్రాహ్మ గార్లకు డి. ఎస్. క్యాపిటెన్ యు టాంగులబడి యి. స్విట్జర్లకు నౌకల ట్రైపు మున్నగువారు 9 గురు ఉద్యోగియులు సుప్రసిద్ధ కా రావ మొసరించి కందులకు వారికి డి. ఎస్. ఓ. డి. కు మి లి య్య బ డె ను. 'బ్రాహ్మ' నౌక మర్యాద త్రివిధముగా అత్యుత్తమ పరా

క్రమమున జూపినందులకు ఒక పతకమును బహుమతిగ మొసంగిరి. క్రిందకట్టిన మన్న న్యుజ్జిలందు నౌకాదళ మాలబలము నకు సంబంధించిన సాటకరూపాలను విలియము గారికిని మరి 23 కుడికిని డి. ఎస్. బి. నిరుదము లి య్య బ డె ను. 84 కుడిని ప్రకంఠించుచు వ్రాసిరి. లెఫ్టి నెంటు కమేండరు వీరుదములంగల ఇద్దరు ఇంజనీరులకు కమేండరుపదవి కొసంగిరి. 4 గురికి కొలదికాలములోనే గొప్ప ఉద్యోగముల నిచ్చుటకు నూటించిరి.

సంధి సమకూర్పుటకు సాంఘిక వాదులు సమావేశము

లండన్, మే 10. - కామన్సు సభామండలియక కార్మిక వాదుల కార్యనిర్వాహక సభ జరిగినది. ప్రాచ్యవ్యవేశిక సాంఘిక వాదుల సమావేశముతో తమ కెట్టి సంబంధము లేదని యు వారి కార్యములకు తాము ఉత్తరవాదులము కామనియు హాంతు సాంఘికవాదు లీ సభను సలుపుట కాశ్రయింపబడినది యు శత్రువులనుండి తొందరలేనియు లేకుండ తమస్వాతంత్ర్యమును రక్షియావారు కాపాడుకొనెదననియు జూనుమానములో లండను నగరమందు మిత్రమండలివారి కార్యకజనప్రతినిధులును, సాంఘిక వాదులును సమావేశమై కర్తవ్యముల గురించి మోచింపవలెననియు తీర్మానింప బడినది.

వాణిజ్య నౌకలను కాపాడుట.

లండన్, మే 9. - వీలైసంత శీఘ్రముగ లేవుడలము లందు నౌకలు ఆహారపదార్థములతో చేరుటకు నౌకా కార్యాలయమువారు తగిన శ్రద్ధవహించి పనిచేయుచున్నారనియు, వర్తక నౌకలకు అంతర్గాముల భయము లేకుండ రక్షకసాధనములు చేయబడుచున్నవనియు వైసువహరించిన సమరాయముల గురించి చర్చించినచో శత్రువులకు వెల్లడియగుననియు అందుచే వాని నిరంకు చచ్చించుట యుక్తముగాదనియు బ్రిటీషు వర్తకనౌకలకు సోపుమార్గములను అంతర్గాములు గుర్తించినవని నమ్ముటకు లేనిన కారణములేనియు కానరావనియు కామన్సు సభలో మడినమరాగారు నడిచిరి.

ఓడలు భద్రస్థితి.

వర్తకనౌకల కష్టము చాల మెదుగునన్నది. కాని భూమియంతట ఇప్పుడు ముందబడుట తగ్గినది. తగిన ప్రయత్నములు జేసికొని ఊడలను కూడ లేకుండ జేయుచున్నను నమ్మకము గలవారి నర్చించుజ్ఞానునీ గారు నడిచిరి.

వీరతనమువారి స్వాధీనములో నున్న నౌకలపై అధికారము.

లండన్, మే 10. - వీరతనమువారి స్వాధీనములోనున్న కాలమందు నౌకలువచ్చు మైనచో నౌకా స్వాములు తమ నౌక నమ్మచునునది కుదులు ముదరా యివ్వవను కాలములోపుగ ఓడ కిచ్చుకుమార్గ వడ్డీకొరుటకు పోవులేని న్యాయస్థానాధికారులు ఉద్దేశ్యమేసిరి. చోకికంతవరకు ఎక్కువ బరువుల నౌకలలో చూటికి 99 డింటిని ఆహారాధికారియు యుద్ధ కార్యాలయ నౌకా కార్యాలయముల వారు, అయింపసాగుగ్రి మంత్రిగారును ఉపయోగించుచున్నారని కామన్సు సభలో చియోజూనునీ గారు నడిచిరి.

జయపురము మహారాజాగారి సందేశము.

లండన్, మే 10. - హె. జి. వెబ్బుగా రెడ్డిన పరిపాలనా విధానమును గూర్చిన ప్రశ్న సంబంధమున సంఘానా. ధవళులపక్షమున నుడితముగ నుపన్యసించినందులకు వీరనీరు

మహారాజాగారి నభినందించుచు జయపుర మహారాజాగారు తేలివార్త నంపిరి. అట్టితలంపులు భారతీయులకు విభక్తిజనులు చార్జి సార్వభౌముని పరిపాలనమే మేము ముఖ్యముగ వాంఛించునది. సార్వభౌముడు దీగ్ధాయురారోగ్య సంపన్నుడై దీర్ఘకాలము పరిపాలన మొనరించుగాక యని మహారాజాగారు వ్రాసిరి.

జర్మను డిప్లొమేటరుదళము.

అన్వేషకనౌకాదళము నెదుట బడుట. లండన్, మే 10. - కామన్సులో టెర్రిట్ గారి పరిపాలనము క్రింద నుండు అన్వేషకనౌకాదళము అంగ్లహాంతు తీరముల నడుమచరించుచుండ 11 జర్మను డిప్లొమేటరులు గోచరించినవి. టెర్రిట్ గారి బలము వెంటనే యొకవోట చేరి శత్రువులపై ఫిరంగుల ప్రయోగించెను. పొగ దట్టముగ గ్రమ్మి యుండుట నాధార మొనర్చుకొని శత్రునౌకలు దక్షిణముఖములై పారిపోయినవి. ఎనుబది నిమిషములవరకు శత్రువుల వెంట దరిమితిమి. శత్రునౌకల గలసికొనలేక పోయినను, మారముగ నుండి వానితో పోరాట మొనర్చితిమి. జర్మనులు జీబ్రాల్టర్ ఫిరంగిదళమును నాలుగు డిప్లొమేటరులు జేరువరకు వారి వెంట నంటిపోయినవి. మాలా నౌకడు గాయపడెను.

మరణము.

లండన్, మే 10. - గ్రెహార్సు ప్రభువు చనిపోయెను

ప్రాచ్య

ఆయుధసామగ్రిల శ్రేష్ఠత్వము

లండన్, మే 9. - ఆయుధసామగ్రి మంత్రిగారికి క్లిష్ట ముగ్ధులు పోగుగా రిట్టు వ్రాసిరిని వార్తాసంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు. రణరంగమునకు సరఫరాచేసిన ఫిరంగులు, తుపాకులు, మందుగుండు సామాను, విమానయుద్ధమున కుపయుక్తముగు సామగ్రి, యుద్ధ శకటములు మున్నగునవి అతి చతురతతోను నేర్పుతోను కడు శ్రద్ధతోను జేయుచున్నవని ఇటీవల యుద్ధమున పోరిన ఫ్రెంచి లండను నుండించుచున్నారు. ముందు కూడ యుద్ధము జేయుటకు లోటు లేకుండ ఆయుధసామగ్రిని మీరు సరఫరా చేయుదురని నమ్ముచున్నారు. మందు గూరిన బొంబాసు/గుండ్లు మిక్కిలిగ పాడుగాకుండుట జూడ వీనిని తయారుచేయుటయందు, దట్టించుటయందు, పరిశీలనయందును చాల సామర్థ్యమును, ప్రజ్ఞయు కలిగిన దనుటకు ఇదియే దృష్టాంతము.

మందుగుండు సామాను తయారుజేయువారు

లండన్, మే 9. - నేటిరాత్రి జనరలు పోగుగారిట్టు తెలుపుచున్నారు. బుల్లికోర్టు మట్టుప్రక్కల జరిగిన స్థానిక యుద్ధమందు మైదానమున విజృంభించుటకు కొంతమంది శత్రువులు ప్రయత్నింప వారిపై మరణిరంగులను (వేల్చి ఆహార నష్టముల కలిగించి పారవోలితిమి. నెంటుక్వింట్ పెక్తు వాయు వ్యూహాలను, బుల్లికోర్టు వార్కోర్టు ఆర్మీల మట్టుప్రక్కల మధ్యమధ్య ఫిరంగులతో పోరు జరిగినది.

గొప్ప ఫిరంగి యుద్ధము.

లండన్, మే 10 - గత రాత్రి పరాసువారిట్టు ప్రకటించిరి. - ఓయిడికి దక్షిణమున నెంటుగోబెయిను అటవీప్రదేశమందు జర్మనుల శత్రుస్థి స్థానములపై భయంకరముగ, మా శత్రుస్థి గోశములను బరిపి ధ్వంసము చేసితిమి. చెమెక్-డెన్-డెమ్మనర్ల ఫిరంగులపోరు అతితీవ్రముగ జరిగినది. చెవ్రోక్సు ప్రదేశమందు శత్రువుల ప్రతియుద్ధములను అణకారులు ప్రతిహతము జేసితిమి. నిన్నటి యుద్ధమందు 200 మంది బండిలుగ జేసితిమి. స్థానిక యుద్ధములందు దీముగు వాయవ్య మూలమున్న జర్మను శంకములను నూరుమంది శత్రువులతో చళిపరుచుకొంటిమి.

ఆంగ్ల సైన్యములు.

జర్మనునంగమును రట్టుట.

లండన్, మే 10. - నేటి మధ్యాహ్నమున జనరలు పోగుగారిట్టు తెలియజేసిరి - నిన్నటిదినమున బ్యులెగారు యుద్ధ తీవ్రమగు యుద్ధ మెడతెగక జరిగినది. తమ స్థానముల నుండి మమ్ముల చరింపజేయవలయునని శత్రువైనికులు పూసాల్ల వ్యర్థ ప్రయత్నము లొనర్చిరి. (కోరునకు తూర్పునను, నూనెజ్ నడికి దక్షిణమునను శత్రువులతో పోరాటము సలిపి

మా నేనా ముఖమును విస్తరింపజేసికొంటిమి. సూర్యుని దక్షిణభాగమున జన్మనరంగమును కొంతమాత్ర మెనరించుకొంటిమి. హల్లకులీపెనుల పరిసరముల శత్రు సేనలు రాత్రిభాగమున ముట్టడుల నొనర్చినవి గాని వీటిని తరిమివేసితిమి. గివెండి వెళ్ళిచేసకున్న కుత్తరభాగమున మేముశత్రు వైద్యముల దలపడి విజయమందితిమి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

ధైర్యవీర విజయములు.

లండను, మే 10:— పరాసువారి టెల్లు ప్రకటించిరి:— మినుడేష్టు రంగమున చాల ప్రదేశములయందు గత రాత్రి శత్రువుల కాల్పులుము ప్రతీకారముల నొనర్చి దొడలెను గాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. పెట్రోగ్రాదు ప్రదేశమున మా వశమైన ప్రదేశములపై గూడ నధిక బలములతో శత్రువులు ముట్టడి యొనర్చి గాని యీ ముట్టడులు గూడ వైవానివలె నిష్ఫలము లయ్యెను. మన పురోగమనమునకు శత్రు నిరోధ మధ్యంతరము కాలేదు. బలపరుపబడిన డాబ్బిప్రదేశమును పట్టుకొనుటయే గాక శత్రువైనికుల జెరబెట్టుట, యంత్రపు ఫిరంగుల కళపరచుకొనుట గూడజరిగినది. ఇదిగాక చిన్న యుద్ధములు జరిగినవి. తన్మూలమున వాక్తర్లు పీఠభూమియందు మాకులాభము వచ్చినది. ఈరంగమున కిటీవల నే వచ్చిన పటాలములోని వైనికుల గొందర కైదీలజేసితిమి. ఈప్రదేశములయందు దన్నిటియందును సుకుల మగు శత్రువు సమరము జరిగినది. జర్మను విమానము వైదు నేలగుల్పబడినవని తెలియవచ్చినది.

రష్యా

రషియాలో సంయుక్త మంత్రిత్యము

పెట్రోగ్రాదు, మే 9:— సంయుక్త మంత్రిత్యమున కనుకూలముగ దొరతనమువారు తమ అభిప్రాయమును ప్రచు రము జేసిరి. డ్యూమా సంఘమువారితోను, సైనిక, కార్మిక జన ప్రతినిధిసంఘమువారితోను ప్రస్తావించి వారి సాయమును కరకస్కీ గారు కోరిరి.

పెట్రోగ్రాదులో సక్రమపరిపాలనము.

లండన్, మే 9:— పెట్రోగ్రాదులో ఎట్టి అల్లరులు లేకుండ కాంతముగ నున్నదని తంతివార్తలు వచ్చుచున్నవి. మిత్రమండలివారికి రషియా దొరతనమువారు పంపిన సందేశ మునందలి సందేశములన్నియు నివాదమైనవి. ఎట్టి ఆందోళ నమునకును గూడ నవకాశము లేదు. దొరతనమువారు మనఃస్థైర్యముతో పనిజేయుటచే ప్రజల విశ్వాసమునకుపాత్రు లైరి. దేశమునంతట స్వస్థతలో నుంచగలిగినది. కార్మికవైనిక ప్రతినిధులిట్లు బాధ్యతను గవనితురని కాంతిపాదులు తలప లేరు. ప్రజలందరూ అల్లరుల జేమకుండ ప్రతినిధుల ఆజ్ఞలను కరసావహించుటయే ప్రతినిధుల అధికారగౌరవములను స్పష్ట పరుచుచున్నది.

పెట్రోగ్రాదునందలి సైనికులు

సర్వసేనాని యధికారము.

లండను, మే 10:— పెట్రోగ్రాదు మండలమున సర్వ సేనానికి సైనికులపై సంపూర్ణాధికారమున్నది. వైనిక పరి పాలన వంతయు నీతనియందే యుంచబడినదని రష్యా దొర తనమువారు ప్రచురించిరి.

రష్యావైద్యములు.

శత్రువుల నోడించుట.

లండను మెయి, 1:— రష్యావారి యధికారకృత మగువాయువాక్తయిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— మెయోడ్డి అసోర్లనుసహోపరాంతముల శత్రు వైద్యములు తీవ్రముగ ఫిరంగులగాల్చెను. కావునపర్యతమునకు పశ్చిమమునకున్న కార్పేలియను అరణ్యభూములయందు శత్రువులు మమ్ము నె డిర్చిరిగాని మాకుఫిరంగుల విజృంభణమున నావైద్యములు దెనుకకు పారిపోయినవి.

ఇటలీ

ఇటలీ వర్తకనౌకలు.

లండన్, మే 9:— ఇటలీ ఉద్యోగస్థులు ఇట్లు వ్రాయు చున్నారు:— మే మానము 6-న తేదీతో అంత్యురగు వార

ములో 464 వర్తక నౌకలు ఇటలీ నౌకాశ్రయములందు సురక్షితముగ ప్రవేశించినవి. 480 శత్రులనుండి పయనము సాగి నవి. 7 పొగయోడలు, 7 తెరచాపయోడలు ముంచబడినవి. ఒక పొగయోడయు రెండు తెరచాపయోడలును అంతర్గాముల దారినుండి పారిపోయినవి.

గ్రీసు

గ్రీసు వ్యవహారములు.

భీరుత్వమాచనము.

లండను మెయి 10:— గ్రీసు సైన్యానికి దండయాత్రల గూర్చి దొరతనమువారి చేతిధానము నవలంబింపవలచిలో వెల్లడి చేయవలయునను ప్రశ్నకు ఈ మాచనమును పరిశీలింతుమని రా బర్టు సెసిలుగారు వాదనా మొనర్చిరి. రాజ బంధుత్వసంపద కానుపైంట్లను రాజున కథయహస్త మిచ్చుట కుత్తరవాది గానా యని లింపెగారు ప్రశ్నింపనది కేవల మనశ్శయనియు ఇట్టి ప్రశ్న పిరికితనమును సూచించుననియు సెసిలుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

గ్రీసురాజగు కాక్స్టంట్లెరుగారిని

రాజ్యభ్రష్టునిగ జేయుట

సెల్వానికా మే 9:— గ్రీసు న్యాయాధిపతిగారి అధ్యక్షతక్రింద 40 వేల జనులు సమావేశమై కాక్స్టంట్లెరు రాజు గారిని సింహాసనమునుండి తొలగించవలయుననియు వారి వంశమువారి నెవ్వరినిగూడ సింహాసనానికిలుగ జేయగూడదని యు ఖండితముగ గోరిరి.

బాల్కను

మాసిడోనియాలో యుద్ధవ్యాపారములు

లండను, మే 9:— మాసిడోనియాలో నున్న పరాసు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. రణముఖమంతటను ఫిరంగుల యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. డెడ్లీ, పర్ బాల్కన్ లో నున్న శత్రువుల ఆయుధాగారములపై బ్రిటీషు వైమానికులు బాంబుగుండల వైచి నష్టముకల్పించిరి. జర్మనులు 8 వ తేదీన ప్రకటించినట్లు 8వ తేదీన సెర్బియాముఖ్యప్రదేశయందు యుద్ధమే జరుగ లేదు.

అమెరికా

అంగ్ల పరాసు ప్రతినిధివర్తములు

న్యూయార్క్, మే 10:— అంగ్ల పరాసు రాయబారు ఈ మామోజాలు స్వాగత మొసంగుటకు విపుల ప్రయత్నములు న్యూయార్క్ లో జరుగుచున్నవి. నగరమం దెడలు జూచినను అంగ్ల పరాసు పతాకములే. వివిధానీ మాన్యుల జోషుగారి గౌరవాధ్యము నేటిరాత్రి నాటకశాలలో నారి మణులందరూ ప్రదర్శింప నిశ్చయించిరి. ఆ ప్రదర్శనమునకు ఒక్కొక్క యాసనమునకు 50 పానుల చొ॥ టిక్కెట్లు నమ్మ బడెను. శుక్రవారమునాడు గొప్ప విందుజరుగును. అపుడు అంగ్ల రాయబారులు వచ్చెదరు.

మిత్రమండలివారి సందేశము.

అస్ట్రేలియను వార్తాపత్రికలకు న్యూ యార్క్ నుండి ఇట్లుతంతివార్త పంపబడెను: మిత్రమండలి ప్రతినిధు లను దొరతనమువారును ఈక్రింది విషయములను చర్చించె దరు:— అంతర్జాతీయ విషయముల బాగుగ తెలిసికొనుట, మిత్రమండలివారికి ఆర్థిక సాయ మొనర్చుట. ముట్టడినవస్థ, ఆయుధసామగ్రి సరఫరా, భూవైశ్యవౌకాదళ సన్నాహములు, ఆహారపదార్థములను సమకూర్చుట, కడితర సహకార ములు మున్నగునవి. బ్రిటీషు రాయ బారులలో 20 మంది నేతావును గోధుమల విషయయి బాగుగ తెలిసికొనా లొక రును గలరు. పరాసు ప్రతినిధి వ్యవస్థుడు గూడ ఇదేప్రకారము గలరు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు రషియా దేశ మునకు రాయబారులను పంపెదనని అధికారులందరు తెలచు చున్నారు.

బాల్కనుగారి సందేశము.

బాల్కనుగారి వర్తమన విశేష కార్యాలయమునకు సంబంధించినవారు 6 గురును సముద్రపు ముట్టడికి చేరినవారు 5 గురును నౌకా కార్యాలయములందు పనిచేయువారు ఇద్దరును ఒకరు ఆర్థికకాఖను చేరినవారు మరెద్దరు ఆయుధసామగ్రి సరఫరా వ్యవస్థవారు 4 గురు యుద్ధ కార్యాలయమును పని చేయువారు మరొకరు గోధుమలవిషయమై ప్రస్తావించువారు.

టర్కీ

ఘాడ్ సేనాని విజయములు

చక్రవర్తి యాదరము.

లండను, మే 10:— ఘాడ్ సేనాని పట్టినది లగాయతు తురుష్కులు గొలిచిచ్చిన వైద్యములను జనరలు మాక్ డ్ గా రోడించి యనేక విజయములనందిరి. తన్మూలమున నీవైద్య ములును, నీ సేనానియు మిగుల కీర్తనీయులు. ఇచట పొరా టుము విశేషకష్ట భాజనముని ఇంగ్లండుదేశీయులెరుగుదును. ఈజ్ఞానమును జనరలు గారి వైనికగమనమును వారిదేశీయులకు మరింత ప్రీతిపూర్వకమని మన చక్రవర్తి మాడ్ సేనాని కుత్తరు వంపెను.

ఈజ్ఞాన దేశములోనున్న గ్రీసుదేశములు.

లండను, మే 10:— పయినీరుపత్రిక కొక విశేషమును కెయికోనుండి యిట్లు వ్రాసెను. సెల్వానికాలో నున్న గ్రీసు తాత్కాలిక ప్రభుత్వాధికారి ఆ ప్రభుత్వము నంగీకరించినవాని కందరికిని న్యాయసాక్షులు నేర్పరుచుటకును వారి హక్కులను కాపాడుటకు ఏర్పాటులను చేయుటకును అట్లంగీకరించు వారందరూ లిఖితములకముగ నెలదినములలో తెలుపవలెనని ఈజ్ఞానదేశ గ్రీసు ఖండమువారికి జనరలు మర్రేగారు ప్రకటన పత్రములను పంపిరి. ఈ గడువు గతవారముతో చెల్లిపోయినది. మొత్తముమీద ప్రజలందరు మర్రేగారి వరకుల కంగీకరించిరి. 63,000యందలి తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారిపక్షమున జేరిరి. ఇటీవల జరిగినసంధి స్థిరపడనికతమున జాతీయత ఇంకను శాస్త్ర ప్రకారము నిగదాణ కానివారు ప్రత్యేకింపబడిరి. మొత్తమున 100-కి 80 మంది సెల్వానికాలోనున్న తాత్కాలికపు దొరతనమువారిపట్ల సానుభూతితో నున్నారు.

సింలా

రాజప్రతినిధిగారి కిచ్చిన యుద్ధవార్త

సింలా, మే 8:— ఈక్రింది తంతివార్తను ఇండియా కా క్యరర్యిగారు 8వ తేదీన రాజప్రతినిధిగారి కిచ్చిరి:— ప్రస్తుత యుద్ధయందు బ్రిటీషుసంకమందు బుట్టికొట్టుకు తూర్పుభాగ మందున్న హిందెన్ బర్మ పంక్తివైపుకు, బుట్టికొట్టు సరిహద్దు లందును మిత్రమండలి సేనాసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. కొన్ని స్థలముల నాక్రమించుకొని తూర్పునకు శత్రుకందకముల వైపు మేము ముందున జేరితిమి.

ఈరణముఖమందు శత్రువులు ఫిరంగులను ఎత్తునకు సమ కూర్చుచున్నారు. వందల కొద్ది సైనికులతో విధివిధానము లేకుండ క్రొత్త ప్రతియుద్ధము జేసి తాము పోగొట్టుకొన్న స్థానములను స్వాధీనపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నా రు. ముఖ్యముగ హిందెన్ బర్మగారి పంక్తియందు మావశమైన ప్రదేశములను నశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని జర్మనులఫిరంగులకంటె గాఢముగ బ్రిటీషుఫిరంగులపని చేయుచున్నది. తాము స్వాధీనము జేసుకొన్న ప్రదేశముల నన్నిటిని బ్రిటీషువారి పదాతులు నిలబెట్టుకొనిరి. బ్రిటీషువారి నష్టముల ఎత్తునకు నేయున్నది. కాని పెక్కు ప్రతియుద్ధము లందు జర్మనుల ఇంతకంటె ఎత్తునకు నష్టపోయిరి. మాడే జిక్కిన జర్మనులలో సగము వృంతు 1 1/2 ఏండ్లు స్రా యముగల యువకులు గలరు. ఎందు ను కుత్తరముఖమందున్న పీఠభూమిపై నున్న క్రాయము గామ మును పరాసువారు గొప్ప యుద్ధముజేసి వశపరచుకొనిరి. ఇదిగాక యిచట తూర్పు ఉత్తరముఖములం ౭ మన్న మరి కొన్ని స్థలములను కీయుకు వాయవ్యమున 4 మైళ్లవరకు వ్యా పించిన శత్రువుల మొదటి పంక్తినిగూడ పరా సేనాని స్వాధీ నము జేసుకొనిరి. జర్మనులు రెండుప్రదేశ ములందునుగూడ గొప్ప సేనతో హెచ్చయ్యుద్ధము జేసిరి. ఈర యుద్ధము చాల తీవ్ర ముగ నున్నది. కాని పరాసువారు ప్రతి పోటును పీఠ దాడికాగి ప్రతియుద్ధముల చన్నిటిని చచ్చార్చిరి. తమ స్థానములను కాపాడు కొనిరి. జర్మను సేనలపైని పరాసువారు తమ ఫిరంగులను మర్రేగారులను పెద్ద యుద్ధఫిరంగుల ను హెచ్చుగ ప్రయోగించి నేనజేలు జర్మనులను హతమొన రించిరి. ముఖ్యముగ మరల మరల తలపడుటలో జర్మనులు ఎశేషముగ నష్టపడిరి. ఏప్రిలు 16-న తేదీనండి పరాసువారు మొత్తము 29,000యందలి బందీ లుగ జేసిరి. ప్రస్తుతయుద్ధయందు 8000 మందిని చెననిడి. ఈ 8000 మందితో మొత్తము 7,9000 మంది.

ఈతావరణము లంకాలముగనుండుజేసి అంగ్ల పరాసు వైమానికులు జయప్రదముగ విమాన యుద్ధము నలిపిరి.

ఇటలీ రంగమందు ముఖ్యసంగతు లేమయులేవు.

శత్రువులు ఉత్తర ముఖమందు పెట్రోగ్రాదుపై దాడి వెడలుటకు గొప్ప సేనలను కేంద్రీకృతము జేయుచున్నారని పెట్రోగ్రాదు జిల్లాలో పనిచేయు రషియను సేనాని తెలియ జేసిరి. జర్మనునౌకలు లీప్సొర్గ నిర్దముగనగ్నైవీల్స్ గుటకు ప్రారంభించగ నే సేనలతో పయన capture of all ranks and more ap- of are cons- ur troops నండి రషియనులు వెనుకకు మరలిపోయి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

తెలంగాణ, ఇంగ్లండుపుత్రికలు:— ప్రపంచ సంగ్రామమున హైందవలు తమవారసమువారికి తోడ్పడవలయు నను తలపట్టుకొని వచనములను మాంచెట్లు గాడియను పత్రిక హస్తముతో పొందుపరచి యున్నది. యువకులగు భారతీయులు దేశసంతోషబలమున చేరనియెడల నేను హోమురాలు యుద్ధమున చొరకొనవలసి లేదని తెలంగాణ పూనా యందు స్పష్టముగ పలికిరి. ఈ వచనములు గతనెల 8వ తేదీని వెలువడిన సోషలిస్టుపత్రికయందు ప్రముఖత గాంచినవి. వై వచనములకు సంబంధించి ఇంగ్లండుపుత్రికలు వాటిని విరివిగ పొందు పరచుట గమనింపదగిన విషయమై యున్నది:—(టిబ్యూను.

న్యాయస్థానములలో వ్యవహారము లాలస్యముగ పరిష్కరింపబడుట విచారకరము. త్వరలో పరిష్కరింప బడుట ఆరుదు. న్యాయమూర్తి స్థావరము గతవారమున కలకత్తాలో 11 గంటలకు విచారించుట మొదలిడి ఫలహారమునకు బోవుటకు 20 నిమిషములకు ముందుగా 11 కేసులను పరిష్కరించిరి. అనగా మొత్తమున కేసు 1-కి 15 నిమిషములు చొప్పున విచారించి పరిష్కరించిరి. కేసుల స్థితిగతుల బట్టిచూడ గ నవి యింత స్వల్పకాలములో తీర్మానింపదగినవి. కావున ఈ కేసులన్నియు కొట్టివేయబడినవి. అమృతబహు పత్రిక.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య (బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర సమస్య దక్షిణ దేశమునందలి ప్రముఖ విభజనములందున్నది. పూర్వపు హిందూమతాదులను సమస్యలకు ఈ సమస్య బయలుదేరినది. ఆ సమస్య కులభేదముగ పరిష్కరింపబడినది. ఈ బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య దక్షిణ హిందూ దేశముల రాజ్యంగ విషయములలో కడు కోవనియును నున్నది. ఆది నల్లి కేసు వ్యాపించు క క పూర్వ మే దానిని, కుదముట్టిం చుటకు ప్రయత్నిం ప వ లె ను. ఇం దలివిచారకరము విషయమేదనిన, సుధయపక్షపుపత్రికలు మాసిండుకొనచు తప్పువయమును మానకుండుటయే. బ్రాహ్మణేతర పత్రికలో "పోలీసుకోర్టు" అను ఖీర్తి కతో నుండిన విషయములో "ఒక బ్రాహ్మణవొంగ" "ఒక బ్రాహ్మణ మోసగాడు" అని వ్రాసియుండుట చూచితిమి. వీనికి తగు ప్రత్యుత్తరమును బ్రాహ్మణ పత్రిక లిచ్చును. హిందూమతాదుల ధర్మ సమస్యలకు తృప్తికరముగా బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను గలిసిపరష్కరింప గలిగినప్పుడు తమలో తమకు గలిగిన ఈ సమస్యల పరిష్కరించుకొనుట వారికి దుర్లభముగాదు. బ్రాహ్మణులైన నేమి? బ్రాహ్మణేతరులైన నేమి? అందరను హిందువులే. ఉభయసంఘముల నాయకులును గలిసి ఈ వివాదమును పరిష్కరింపలేరా? దేశములందరను ఏకమాగ్ధమున బోవుచుండగా ఈ దాక్షిణ్య హిందువులు మాత్రము వెడదారి బడుటకు కారణంబేమి?—(హిందూ పేట్రీటులు)

గంధిగారు. ఈ ప్రకటనలలో వైఖరులను తోటలయజమానలకును గల స్థితిగతులను గూర్చి గంధిగారు పరిశీలించగోరగ నభ్యంతరము కలిగించిన వీహారు యుక్త్యాగితో వీహారు ప్రభుత్వమువారు విశేషవిషయంబుట చాల సమంజసము. మరియు వారు గంధిగారు చేసిన పరిశీలనల ఫలితమును తెలుసుకొనుటకు గంధిగారిలో ముచ్చటించుటకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో నొకరగు నొక మాడు గారిని నియమించిరి. మాడు గారి తో సంప్రదిం చుటకు బొంబేపూరునకు రావలసివచ్చి గంధిగారిని కోరగా గంధిగారు గతబుధవారము నాడు అచటికి వెళ్లిరి. తన నాడు వ్యక్తము మరియుచున్న ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ చేరి. మాడ్డుగారును ప్రజలందరను ప్రేమనకు బోయి గంధిగారి నెదుర్కొనిరి. గంధిగారు చేలము కూలీలమాటలనే విశ్వసించక కండ్లవిషయము వారివాదమును గూడ వారి యుక్తాయుక్తములను విమర్శించిన యోడలను, ప్రభుత్వమువారు తోటల యజమానల పక్షముననే పక్షపాతముతో మొండివాదము చేయకుండు నెడలను మాడ్డు గంధిగార్ల సమావేశమువలన మంచిభాషములుగుట నిశ్చయము. విచారణ ప్రారంభమైనప్పుడు కలిగిన విషయములను గూర్చి గంధిగారిలో మాట్లాడుటకు మాడుగారు ప్రత్యేకముగ నియమితములు వైఖరులను గుంపులు గుంపులుగ అనాన్య గాను చేరిరి వివరములను జిల్లాలో నవి. స్పష్టమైనట్లు నూచన కనబడుచున్నది. అధి ఉద్యోగస్థులకు కాజాలదు (మదరాసు ప్రెస్సు) వారికి డి. 11 బోధ

చెన్న రాష్ట్రీయ మహాసభ.

రెండవదినచర్య
స్వపరిపాలనము, దేశరక్షక నేన.
గూడలూరు మే 10:— ప్రారంభమున సభాధ్యక్షులు భారతీయుల రాజభక్తినిగూర్చి తీర్మానము నుపపాదించిన వెనుకను, అనియెంటుయ్యగారు లేచి హిందూదేశ రక్షక నేనను గూర్చి తమతీర్మానము నిట్లు నుడివరి:—
“యుద్ధము జరుగుకాలమునందు హిందూదేశ రక్షణమునకుగాని భారతీయ సేనావ్యవస్థ నేర్పజుట నీ సభవార్యుల హేతువు. నామోదించుచు జాతి మతాది విచక్షణలు లేక అందఱును సేనయందు చేరునట్లు ప్రభుత్వమువారు రనుగ్రహింతురు గాక యనియు సభవారు కోరుచున్నారు. కాననమునందు చెప్పబడిన యావగలవా రందఱును ఈ సేనయందుతప్పక చేరవలె ననియు, యువజనవర్గ మంతయు ఈ స్వదేశసంబంధము ఆహ్వానమును గ్రహించి దేశ సేవకు దృఢులై యుండునట్లు సభకోరుచున్నది. భారతీయులకు “కమిషన్లు” పదవులు, నిచ్చుటకుండు ఆలస్యము చేయవలదనియు అధికారులను ప్రార్థించుచున్నది” ఈ తీర్మానము నుపపాదించి అనియెంటుయ్య రక్షక సేనావిషయమున ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యాభిప్రాయములను వివరించి తత్సంబంధ మగుకాన న ము ను పూర్తిగా వివరించిరి. తరువాత నామోదించు “స్కాట్ల” ఉద్యమమును గూర్చియుండి వివరపల్లె బాల “స్కాట్ల” వ్యవహారి కార్యమును బొగడెను. ఈ బాలురు కొంతకాలమే తమపనిని నేర్చుకొనిరి. కాని ఇంతస్వల్పకాలములో, పోలీసువారు ఎంతోభయముతో తలపరులగొట్టుకొని చేయజాలక పోవు కార్యములను గూడ ఈ బాలురు తమనుశ్చిణ్ణములన నిర్వహింపగలరని పోలీసు నూపరింపెండెంటు గారు చెప్పిరి. హిందూదేశ రక్షక సేనా విషయమున, జాతీయమహాసభ వారు ఆ నేకసంస్థల రములనుండి ప్రార్థించుచున్న విషయములను వేనిని ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపగలరనియు భారతీయులకు ప్రభుత్వమువారు సైనికక్షేత్రము లేదు. వారి భారతదేశ సేవలో నక్రమముగ సైనికక్షేత్రము లేదు. వారి భారతదేశ సేవలో నుండు పాత్యాత్మసైనికులతోపాటు సమానగౌరవాత్మ లేదు. కమిషన్లు పదవులు వారి కొనగ బడుట లేదు. ప్రస్తుత మహాసంగ్రామమును పూలములను నడపుటకు ఆంగ్లే సేనాధిపతులు లేని భారత సేనలును కొన్ని గలవని తెలియుచున్నది. ఇది భారత సేవల సామర్థ్యమును నేనోళ్ల బొగడుచున్నది. కొన్ని కొన్ని విషయపరిస్థితులందు ఒక్కొక్క కమిషన్లుపదవి లేని భారతీయ సైనికుడు ముందుబోయి ఆ సేవకు తానే నాయకుడై సేనను నడిపెను. ఇట్లు అనేక భారత సైనికులు విప్రోధుల క్రాగులను, పరాక్రమపతకములను బడసిరి.

అంతర మామె సైనికుని కుండవలసిన అత్యధిక వయస్సును 40 నుండి 30 కి తగ్గించుట అనేక భారతీయుల కాకాభంగము గలిగించినదని చెప్పి భారతీయ యువకులు వేలకొలది సేనయందు చేరి తమకు కొంత కాలమునుండి యున్న ఆపభ్యాసిన దొంగిండుకొనవలె నని చెప్పి “మీ దేశమును మీరే పాలించుకొన గోరుచున్నారు. కాని మీ దేశమును కాపాడుటకు మీ కితరులు కావలసి యున్నా” రని చెప్పిరి.

టి. వి. వేంకట్రాయయ్యగారును, ఎన్. జి. నరేశ్వరు గారును, సి. తిరువేంకటాచారిగారును తీర్మానమును స్వాగతించుచు బలికిరి తీర్మాన మామోదితమయ్యెను.
అనుతరము ఎన్. వి. గోవిందరావుసయ్యగారు. స్వపరిపాలనమును గూర్చి తీర్మానమును నుడివరి. ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనము ప్రజల ఆదర్శములకు అనుకూలమైనది కాదు. కనుకను చక్రవర్తిగారు తక్షణము హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రకటింపవలెననియు, 19 మంది శాసన సభ్యులు ఆమోదించి హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి పంపిన రాజ్యాంగ సంస్కరణములను తక్షణముదయచేయవలయు ననియు వారు తీర్మానమును నూచించిరి. ఆయ్యగారు ముందు భారతీయులు యుద్ధవిషయమున చేసిన సహాయమును వివరించి న్యాయముకొఱకును స్వల్పరాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమును హక్కును కాపాడుటకును కత్తిగట్టి పోరుచున్న బ్రిటిషువారు భారతీయులు చేసిన సేవను గమనించి తక్షణము స్వపరిపాలనమును ప్రకటింపవలయు ననియు, అధినివేశము లకున్నట్లు సామ్రాజ్యాధీనమునందే భరతవర్షము

నకును స్వపరిపాలనమును ప్రకటింపవలయుననియు చెప్పి బ్రిటిషువారి న్యాయదక్షత నుగ్గడించి మనయభిప్రాయ సలింపు గాక యని కోరిరి.
గౌ. మోదన్ రామచంద్రారావుగారు తీర్మానము ననువదించుచు: ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనాసమస్యను గూర్చి నూచించిరి. జి. వి. నరేశ్వరు, జి. శివశంకరము, గౌ. కె. వి. రంగస్వామి ఆయ్యగారు, (ఇంగ్లండునుండి వచ్చిన) నీలంరాజు చలపతిరావు గారును, సాధుగణపతి పంతులు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఎన్. కె. రామ స్వామి ఆయ్యగారును తీర్మానమును బలపఱచిరి. పిమ్మట ముదికొండము నుండివచ్చిన మహాదేవయ్యగారు అనియెంటుయ్య యువస్థానించిరి. అనియెంటుయ్యతన, యువన్యాసమును విరమించుచు నిట్లు చెప్పెను. మన ముద్దయము నారంభించి ఇంతవఱకు సాగించిన వెనుక స్వపరిపాలనమునకు హిందూదేశము తగునా తగదా యను సమస్యను వాదించుట కిదే సమయముకాదు హిందూదేశము ప్రతియున్నదని. ఎవ్వరైన అగినెడల, హిందూదేశమునుగూర్చి నీ వెట్లుయోగ్యతా యోగ్యతలను నిర్ణయింపగలవని నేను వెంటనే ప్రశ్న వేసెదను. ఆమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలన మొనగబడినప్పుడు ఆ రాష్ట్రములు తగియుండినవా? ఇంగ్లండును, ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములును, ప్రాచ్యును తగియుండనప్పుడు తాగుబోతులగు సామాన్య జనులు గలిగిన రష్యాదేశము తగియుండునా? హిందూదేశము తగియున్నదని మీరు నమ్మక మున్నయెడల మీరు ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనమును తొలగింపుడని ప్రభుత్వము వారికి తెలుసుదు. ప్రభుత్వము వారు మీ మాటలను అనాదరము చేయకుండునట్లు గట్టిగా పట్టుపట్టి సాధింపుడు. ఇంగ్లండుదేశములు స్వాతంత్ర్యము పక్షమున పోరు నల్లుచున్నారు. తమకు నమ్మకొనియున్న భరతవర్షము నలక్ష్యముచేసి వెనుకకు త్రొక్కివేయజాలరు.
ఇది జరిగిన పిమ్మట సభవారు భూహారములకు లేచిరి భూహారములైన వెనుకను సి. రామస్వామి ఆయ్యగారు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును భరతవర్షమునకుదయచేయింపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు మొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. దీని కొందఱు బలపఱచుచు నుపపాదించిన వెనుకను తీర్మాన మామోదిత మయ్యెను. జాతీయసభాధ్యయమును గూర్చియు, ప్రజాద్రవ్య కృషయమును తగ్గించుటను గూర్చియు ఆభ్యర్థి బలపాదించిరి. ఇదియును ఆమోదితమయ్యెను.
వచ్చినసర్వీసు కమిషను డిపోర్టుగూర్చి ఇంకొక తీర్మానము ఆమోదిత మయ్యెను.

రాష్ట్రీయవిద్యాసభ.
గూడలూరు మే 10:— డి. రామనాథఆయ్యగారు అధ్యక్షతక్రింద విద్యాసభ జరిగెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు నరేశ్వరుగారు స్వాగత్యోపన్యాసమును జదివరి. వారు విద్యా సంస్కరణములను గూర్చియు, బాల “స్కాట్ల” ఉద్యమమును గూర్చియు, ఉపాధ్యాయ, విద్యార్థుల భక్త్యములను గూర్చియు వివరించిరి. పి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రుపపాదించిన వెనుక రామ నాథ ఆయ్యగారు ర గాగ్రా స నాధిపత్యము నలంకరించి అధ్యక్షోపన్యాసము నిచ్చిరి. ఈ ఉపన్యాసము ముగిసిన పిదప విషయ నిగూరణ సంఘము వారు మాడిరి సభ మరల రేపుకొదయము జరుగును.

వజ్రాశ్రమధర్మ సభ.
గూడలూరు, మే 10:—ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శతగోపాచారిగారు తమ యువన్యాసమునందు వజ్రాశ్రమధర్మముల కనుకూలముగ శాస్త్రీక, అనుభవిక వాదనలను నిరూపించిరి సభాధ్యక్షుపదవికి స్వామి గోవిందాచారి గారినిస్వాగత్యైర్జన బ్రాహ్మణులగు ఒక బ్రాహ్మణేతర (హైకోర్టు) కళీలును ఎన్నుకొనిరి. అధ్యక్షులు తమయువన్యాసమునందు వేదములు, బ్రహ్మసూత్రములు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలనుండి ప్రమాణములను నిరూపించి వజ్రాశ్రమధర్మముల వాదనలను సాధించిరి. రేపటిదినమున సభ జరుగును.

వైగ్రాఫ ప్రదర్శనములకు వైసెన్సు నేర్పాటు చేయు విషయమును గూర్చియు వారు ప్రదర్శించు పటములను పరీక్షించుట కొక సంఘము నేర్పాట్లుచేయుటను గూర్చియు నిర్ణయమావేశమున సామ్రాజ్య కాసంసభవారు తీర్మానించెదరని తెలియుచున్నది.

THE GREAT WAR.

Secret Session of Parliament Commences.

German Destroyers Sighted and Driven Off.

Food and Tonnage Problem Serious but Improving.

ALLIED MISSION TO AMERICA: GREAT PUBLIC WELCOME.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Greek Affairs.

Cowardly Suggestion Rebuked.

LONDON, May 10. Lord Robert Cecil promised to consider the suggestion that the Government should publicly state its policy in respect to Greece and Salonika expedition. Mr. Lynch asked: Isn't protection given to King Constantine partly due to his Royal Relations? Lord Robert Cecil replied that implication was absolutely untrue and very cowardly. (Loud Cheers) After questions the Secret Session commenced.

Eleven Allies of Great Britain.

King the Cement of All.

LONDON, May 10. Speaking at South Kensington Lord Derby said that it would be underestimating the number to say that we had Eleven allies because we could no longer look upon the commonwealths and Dominions as simply dependents of Great Britain. They were our finest Allies any country could have. What kept them together was not Downing Street or Politicians. Politicians come and go. What did keep them together was the Monarchy and the King to whom this country and our great dependencies looked and rightly looked as the proper head of this Great Country.

German Destroyers Driven Away.

LONDON, May 10. The Admiralty says:—A Scouting force of Light Cruisers and destroyers from Harwich under Commandore Tyrwhitt while cruising this morning between the English and Dutch coasts sighted eleven German Destroyers. We immediately closed and opened fire. Enemy steamed off at full speed southward under cover of a dense smoke screen. The chase continued for forty minutes. We engaged enemy at long range but were unable to overtake them. Four destroyers chased the Germans until within range of Zeebrugge batteries. The enemy were hit. Our casualties were one man wounded.

Destroyer Victory off Dover.

Awards for Gallantry.

LONDON, May 10. The Honours List is published for services in the Destroyer Action off Dover during the night of April 20-21. It confers the D. S. O. upon and the promotion to the rank of Captain of Commanders Peck and Evans. It awards the Distinguished Service Cross to nine Officers of the "Swift" and the "Broke," including Midshipman Gyles; the Conspicuous Gallantry Medal to the "Broke's" helmsman Rowles; the Distinguished Service Medal to twenty-four men of the lower deck, including Stoker Charles William of the New Zealand Naval Reserve and it mentions in despatches thirty-four officers and men. Two Engineer Lieutenant-Commanders are promoted to the rank of Commander and four officers are noted for early promotion.

Safeguarding Merchantmen.

Everything Possible Being Done.

LONDON, May 10. In the House of Commons Mr. Macnamara stated that the Admiralty was taking all possible steps to accelerate the entry of food ships into ports and everything possible was being done to safeguard merchantmen. The arrangements made could not be discussed publicly without giving the enemy valuable information. There was no reason to believe that submarines had learned the routes laid down for British merchantmen.

Tonnage Situation Improving.

Sir Chiozza Money said the tonnage situation was exceedingly serious, but was more hopeful than a few weeks ago. He believed that we should overcome the problem if it were given proper attention.

93 % of Tonnage Used for Government Purposes.

LONDON, May 10. In the Commons Mr. Chiozza Money stated that the Food Controller, War Office, Admiralty and Ministry of Munitions were using 93 percent of the available tonnage.

Requisitioned Ships.

Decis on of King's Bench.

LONDON, May 10. The King's Bench has decided that an owner of a lost requisitioned ship is not entitled to recover interest on the value of the vessel at the moment of its loss for a

period between the date of its loss and the date when compensation is paid.

Imperial Securities & N.S. Wales Loan.

LONDON, May 10. There is some criticism of the fact that the New South Wales Loan of three millions sterling five and half percent bonds at 98 is being underwritten in London. It is pointed out that the terms spoil the chances of Imperial securities.

Tea Prices.

Fall Follows Government Warning.

LONDON, May 10. Following the warning that, unless tea prices were lowered, the Government would act drastically, prices at London sales of Indian teas yesterday fell generally three pence a pound in some cases; where the fall was five pence the tea was withdrawn. This is regarded as confirming the view that with caution on the part of dealers and blenders there was no occasion for the recent record wholesale prices of one shilling and nine pence and one shilling and ten pence a pound as compared with six pence before the war.

Excess Profits Duty.

Percentages Fixed.

LONDON, May 10. The Board of Referees has fixed the statutory percentage under excess profits duty at eight and nine for tea companies and firms respectively in the Dutch East Indies, and ten and eleven for coconut companies and firms in the Middle East.

Pro-Peace Socialist Conference.

Repudiated by British Labour.

LONDON, May 10. The executive of the Labour Party at a meeting in the House of Commons refused to associate itself in any way with the Socialist Conference at Stockholm and declared that the calling of the Conference by the Dutch Socialists was irregular. The executive was confident that Russia would know how to defend her liberty against the foreign enemy. The meeting decided to arrange a Conference of Allied Labour Representatives and Socialists in London during June.

India and the Throne.

Maharajah of Jaipur's Message.

LONDON, May 10. The Maharajah of Jaipur has telegraphed to the Maharajah of Bikanir congratulating him very warmly on publicly expressing the views of himself and his brother Princes on the question Mr. H. G. Wells raised regarding the form of Government. The Maharajah of Jaipur fully endorses the Maharajah of Bikanir's views and agrees that such ideas are entirely foreign to Indian sentiment and traditions. "We can think," he says, "of no other Government than that of His Gracious Majesty the King-Emperor. May he live long and rule over us."

The death of Lord Grimthorpe is announced.

RUSSIA.

Order in Petrograd.

Difficulties Cleared up.

LONDON, May 10. A telegram from Petrograd says that everything is now very orderly there. The situation arising from the Government's Note to the Allies appears to have been cleared up.

The Government's firmness has strengthened their influence in the country, while the Workmen's and Soldier's Delegates have shown a responsibility not expected by the pacifists. The power of the Delegates is shown by the strict obedience of the people to their orders not to hold demonstrations.

Petrograd Troops.

Commander-in-Chiefs' Full Authority Over Them.

LONDON, May 10. The Russian Government announces that the authority of the Commander-in-Chief over troops in Petrograd District remains in full vigour and that the control of troops is vested solely in him.

TELEGRAMS.

AMERICA.

The Allied Mission.

LONDON, May 10. A telegram from New York to the Australian papers says:—The following subjects will be discussed between the Allied visitors and the Government:—Better international understanding, financial assistance to the Allies, questions of blockade, munitions, military dispositions, naval operations, foodstuffs, and general resources. This British party include 20 experts, also an authority on wheat. The French Commission is similarly composed. It is officially admitted that the United States will send a Commission to Russia.

Mr Balfour's Mission.

Mr. Balfour's party includes five officials connected with the Foreign Office, five with the blockade, two with the Admiralty, one with finance, two with munitions, four with the War Office, and one concerned with the wheat questions.

British and French Missions.

Great Public Welcome to N. York.

LONDON, May 10. NEW YORK.—Great preparations are being made for a three-days' welcome to the British and French Missions. The city is ablaze with British and French flags, and seats are selling at fifty pounds each for the Women's Demonstration in honour of M. Viviani and Marshall Joffre at the Opera House to-night. There will be a great banquet on Friday when the members of the British Mission arrive.

Belgian Relief.

Completely Taken by U. S. A.

LONDON, May 10. WASHINGTON.—The United States have taken over the entire cost of the Belgian Relief Supplies thus relieving France and Britain who had hitherto borne ninety percent of it.

GREECE.

Attempts to Murder Venezelos.

LONDON, May 10. An Official Venezelist telegram states that a conspiracy to assassinate M. Venezelos has been discovered at Salonika. Nine persons have been arrested and confessed to acting under instructions from the Secret Committee of military officers and politicians in Athens. Inquiry is being made into the matter.

Greeks in Egypt.

Overwhelming Majority are Pro-Venezelist.

ALLAHABAD, May 10. The Pioneer's Cairo correspondent writes that, in connection with the proclamation issued by General Murray calling upon all pro-Venezelists to record in writing their adhesion to the Provisional Government at Salonika and their acceptance of the protection of the G. O. C. with a view to his authorising the creation of courts necessary for the transaction of legal business pending, and for the preservation of legal rights of adherents to the Venezelist cause, the Hellenic colony was given a month within which to make the required declaration and the period expired last week. The result of a plebiscite, so to speak, is now known and it shows that an overwhelming majority is in favour of the Salonika movement and the protection offered by General Murray. About 63,000 adhesions have been received and allowance is being made for those whose nationality has not been legalized owing to the "non-ratification" of the recent treaties. This represents about 80 per cent of the Hellenic community.

Great Anti-Dynastic Demonstration.

Deposition of the King Demanded.

LONDON, May 10. SALONIKA.—A demonstration of forty thousand persons presided over by the Mayor has demanded the deposition of King Constantine and his dynasty.

HOLLAND.

Cotton Export Stopped.

LONDON, May 10. HAGUE.—The Dutch Oversea Trust has been informed by Britain that no further exports licences for cotton can be granted in view of the domestic requirements of Britain.

GERMANY

Political Reforms in Germany.

LAHORE, May 10. LONDON, May 10th.—The "Birlingske Tidende" states that Berlin political circles believe that the postponement of the Chancellor's war aims statement indicates that a great event is imminent. The "Lokalanzeiger" in the same connection hopes and anticipates that an agreeable political event will not turn out to have miscarried. The ruptures of last week have not strengthened political optimism.—"C. & M. Gazette cable."

MESOPOTAMIA.

The King's Message to General Maude.

His Majesty's Appreciation of Successes.

LONDON, May 10. The King has sent the following message to General Maude:—The series of successes achieved in defeating Turkish forces brought against you since the capture of Bagdad reflect very highest credit on you and all ranks under your command. Your progress is all the more appreciated by your fellow countrymen since they are conscious of the trying conditions under which your troops have fought.

TELEGRAMS.

Successes in Mesopotamia.

Mr. Bonar Law, dealing with the success in Mesopotamia, said that no small part of the credit was due to the work of the General Staff at home which had made the arrangements. Part of the credit was also due to the splendid courage and ardour of the troops (cheers); but much credit was due to General Maude who had shown military ability of the highest order (cheers).

BRITISH FRONT.

Severe Fighting.

LONDON, May 10. General Haig this afternoon reports:—Fighting yesterday at Bullecourt was severe and continuous.

We made progress despite enemy's repeated costly but fruitless efforts to shake our hold on his position. We advanced our line at night by local fighting eastward of Gricourt and southward of Scuzee river. In the latter place we captured a portion of the German front and support lines. We drove off night raids northeast of Lievin and south of Hulloch. We made a successful raid north of Givenchy-Lez-A-Basseu.

—O—

FRENCH FRONT.

This afternoon's French communique says:—Enemy at night attempted rather weak infantry reactions at various points on Chemin-des-dames, all of which broke down under our fire. Stronger counter-attack against positions we won in the region of Chevreaux met with the same fate and did not prevent us from again making progress and carrying fortified Point D'Appui and taking prisoners and machine-guns. The minor operation enabled us to extend our gains on northern slopes of Vauclerc plateau where we took prisoners belonging to fresh division which had recently arrived on this part of the front. Artillery duel continued to be fairly lively in all these sectors. It transpires that five German aeroplanes previously reported seriously damaged were brought down. Two of their machines were brought down yesterday one on fire.

Great Artillery Activity.

More German Trenches Captured.

LONDON, May 10. Last night's French communique says:—South of the Oise we carried out a destructive artillery bombardment against German batteries in St. Gobain Forest. There was great artillery activity on Chemin-des-Dames. We repulsed several counter-attacks in the Chevreaux region. Two hundred prisoners were taken in yesterday's action. Local operations resulted in our capturing German trenches with one hundred prisoners northwest of Rheims.

RUSSIAN FRONT.

LONDON, May 10. A Wireless Russian official communique reports intense enemy artillery firing at Lake Miasziol and Smorgon. Enemy attacked in the wooded Carpathians west of Kapul Mountain but our machinegun fire compelled him to retreat.

SALONIKA FRONT.

Operations in Macedonia.

LONDON, May 10. A French Macedonian communique says:—artillery has been active on the whole front. British aeroplanes successfully bombed enemy depots at Dedli and Paljarca. Contrary to the allegations made in a German communique on the 8th instant, there was no attack on the Cerna client.

ITALIAN FRONT.

Activity on Italian Front.

LONDON, May 10. The correspondent of the "Times" at Italian headquarters says:—Snows in Trentino have melted on Isorzo. Weather is sultry. Activity has grown more intense. Preparation of the Austrians are for a defensive but those of the Italians are designed for either event. The Italians are no where inferior in gun-power and is believed that they will prove superior at the critical points.

The Corrier Della Sera says that the Italian have occupied Filiata and penetrated through Epirus to the mouth of Calamos opposite Corfu. They were welcomed everywhere. ("G. and M. Gazette Cable.")

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondent.

[BY WIRE.]

—O—

SIMLA.

The Defence Force.

Appointment of Insp.-Genl. of Administration.

SIMLA, May 10. The Government of India have sanctioned until further orders the employment of the Inspector of Volunteers as Inspector-General of Administration, Indian Defence Force. He will be attached to the Adjutant-General's Branch with headquarters at Simla.

Cinematograph Shows. Proposal to License Theatres and Censor Films.

ALLAHABAD, May 10. The "Pioneer" understands that a Bill providing for the licensing of Cinematograph Theatres and a censorship of films will probably be introduced during the Simla session of the Imperial Legislative Council.

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 10. Applications for the War Loan now amount to Rs. 18,55,38,400. Details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bombay	6,99,50,100	0	0
Bengal	5,84,67,500	0	0
The Punjab	1,48,52,900	0	0
United Provinces	1,38,62,700	0	0
Madras	96,93,100	0	0
Burma	71,11,400	0	0
Minor Administrations	51,25,600	0	0
Central Provinces	32,91,800	0	0
Bihar and Orissa	24,39,400	0	0
Assam	4,43,800	0	0

A Japanese Buddhist Scholar to India.

CALCUTTA, May 11. Mr. Kimora, a Japanese scholar, has come to Calcutta to prosecute his studies in Buddhist Literature and Sanskrit, having been awarded a scholarship by the Japanese Government. He brings with him a Chinese version of Buddhist "Tripitaka" in thirty volumes, which is being presented by the University of Tokyo to the University of Calcutta.

Punishment Under Defence Force Act.

CALCUTTA, May 10. The first punishments awarded in India under the Defence Force Act have just been ordered in the case of two privates of Second Calcutta Rifles. They were found guilty of removing their equipment when on guard without permission and were given 48 hours detention.

BOMBAY.

BOMBAY, May 10. The mystery of cotton fires on the Colaba Green still remains unsolved. The theory of spontaneous combustion or other natural causes is giving way as the Green has enjoyed immunity from fires since the times military piquets were posted on the spot. The Fire Insurance companies believe in the theory of incendiarism and it has been suggested to them to impose a retention clause upon the merchants whereby the merchant be required to retain at least 10 per cent of the risk on himself. A correspondent suggests that if the insurance companies do not move in the matter the Government should intervene and legislate retention in the interest of all concerned in the cotton trade.

PUNJAB.

Earthquake Shock.

LAHORE, May 9. A very severe shock of earthquake was felt at 3-15 this (Thursday) morning.

Raja Daljit Singh.

Likely to Become Prime Minister of Jammu.

LAHORE, April 10. It is probable that Raja Daljit Singh will be appointed Chief Minister of Jammu and Kashmir State in place of Dewan Amar Nath, deceased. This, it carried out, will necessitate the resignation of Raja's place as member of the India Council.

MYSORE.

Mysore Government Stud.

BANGALORE, May 11. The report of the Government Stud Farm at Kunigal state during 1915-16 shows for the first time stud bred horses were sent from the farm to Poona and Bombay for sale by public auction. One raw colt by "Sugar Apple" out of "Lena" was sold for 4,000 at Bombay and 8 horses were sold at Poona at the average price of Rs. 973-12-0 each. Results of these sales are very encouraging and there is every possibility of good market being found both at Bombay and Poona for Kunigal horses.

SIND.

Steamers Lying Idle at Karachi.

KARACHI, May 10. The "Daily Gazette" writes:—At a time when everybody is striving to do his utmost to economise in the use of shipping it seems strange to see a steamer lying in Karachi harbour for over a week doing nothing. A vessel with full cargo of coal arrived here on the 27th ultimo. Coal is a commodity in very great demand and it might be thought that every contractor and coolie in Karachi would have leapt to the work of discharging the steamer. Incredible as it sounds it is nevertheless a fact that this collier remained untouched in Karachi harbour till the morning of 7th instant (over nine days). Who is to blame—local merchants or local officials, Calcutta coal suppliers or Simla bureaucrats, we cannot say.

SOUTH INDIA.

Nizam's Subscription.

75 Lakhs to the War Loan.

SECUNDERABAD, May 11. Nawab Sir Faridoon Ud Dowla on behalf of H. H. the Nizam has to-day issued the following Press communique:—

H. H. the Nizam has ordered the investment in the War Loan of Rs. 75 lakhs from the State balance.

Brief Telegrams.

Lieutenant Colonel K. R. Kirtikar I. M. S. (retired) died at his residence in Bombay on Wednesday evening after protracted illness.

H. H. the Yuvaraja of Mysore returned from Mysore this morning to the Civil and Military Station.

The amount subscribed to the Sind Women's War Loan already reached Rs 76,089. Meetings for Purdah and other ladies are being held in various quarters of the town. It is expected that one lakh will be reached by the 15th instant.

The postal express train conveying the inward foreign mail left Bombay yesterday at 23-40 hours.

A sharp shock of earthquake from north to south at 3-21 this morning in Kangra district shows little loss of life but considerable damage to houses. Two Indians were killed. Dharamsala Europeans are all safe.

In order to meet the wishes of Mahomedans and others who desire to subscribe to the Indian War Loan but for religious or other reasons are averse to receiving interest, arrangements have been made for the issue of "No Interest" cash certificates to those who apply for them. Purchasers of the "No Interest" certificates will on applying for their repayment receive only the amount actually paid for them.

The Government of Mysore have directed the trial by Jury of seven persons of the Sessions of Bangalore and Mysore from 1st July next.

At a meeting of the residents of Mysore presided by Sirdar Lakshmikantaraaj Urs, third brother-in-law of His Highness the Maharaja, nearly Rs. 3,27,000 were subscribed towards the Indian War Loan. Two sisters of His Highness the Maharaja, the first and third Princesses, contributed one lakh and fifty thousand respectively.

H. H. the Raja of Cochin with the consort and suite returned from Coonoor to attend the Thiruvanthali ceremony of Her Highness the late Amma Raja [Senior Rane] H. H. Sir Rama Varma the ex-Raja has also returned.

Latest Telegrams.

Uncorrected.

LONDON, May 10. General Haig to-night says:—We advanced our line slightly this morning on southern bank of Scarpe. Enemy at noon, under cover of heavy bombardment, renewed his attacks on our positions on Hindenburg line eastward of Bullecourt. He was completely repulsed. Further counter-attacks during night time near Fresnoy were equally unsuccessful. Enemy party raided our trenches southeast of Ypres and a few of our men are missing. There was severe fighting in air on Wednesday. Six German machines were brought down and five driven down. Five of ours are missing.

British Salonika communique says:—After several days artillery bombardment, we on Tuesday night attacked trenches southeast of Lake Doiran on four mile front and captured on left trenches two miles in length to depth of five-hundred yards and consolidated positions. We captured on right trenches a mile long between lake and petite Courone. Enemy, however, delivered heavy counter-attack on this part of front and after determined hand-to-hand fighting in which we inflicted severe losses, we were forced back by superior numbers to our trenches. Bombing raids by both Naval and Military aviators seriously damaged enemy's tents, sheds, dugouts and transport. One and half tons of explosives were dropped.

French Macedonian communique says:—In region of Vetreitch in upper valley of Moglenitz. Serbians captured two points D'Appui and some prisoners. In Cerna bend, Russians captured some trenches by assault. On Vardar, in region of Monastir, artillery actions occurred.

Serbian communique states that, enemy bombarded Monastir with asphyxiating shells. There was fairly considerable number of civilians casualties.

The Primate has nominated Rev E. D. Danson to be Bishop of Labuan and Sarawak in succession to-night Rev. William R. Mounsey, who resigned owing to ill-health.

The "Sun", according to a London telegram of the 22nd April in the Australian papers states:—Mr. H. G. Wells's letter regarding the establishment of a British republic suggests abandoning the substance for the shadow, for there is no government more democratic than the British. The King's power is insignificant, but if half the legislation proposed by Congress were carried the President's power would exceed that of the Kaiser. The form of Government does not matter. Britain is doing very well.

The "Times" correspondent at headquarters estimates that the German losses in recapturing Fresnoy were greater than those of the whole British force defending it.

ముఖ్య సమాచారములు

(0)

రామనాథరాజుగారు యుద్ధబుణమున కొక లక్ష మాహుల నిచ్చిరి.

మొన్న రాత్రి 8 గంటల 15 నిమిషముల చాళోడలో మొక భయంకరమగు భూకంపము సంభవించెను.

రామనాథరాజుగారి ద్వితీయపుత్రుడు 5 ఏండ్ల ప్రాయముగల బాలుడు నిన్నటిదినము చనిపోయెనని వినుటకు చింతిలుచున్నాము.

గత సంవత్సరమున కంటె యీ సంవత్సరము ఏప్రిలు 7వ తేదీ లగాయతు 21వ తేదీ వరకు ఇనుపదారుల యాదాయము 28,15,292 రూ॥ నధికమయ్యెను.

ఇపుడు ఆంగ్లదేశమున యుద్ధవ్యయము దినమునకు 7,450,000 పాను లగుచున్నది. అనగా 1,117 లక్షల రూప్యములు. అందు దినమున కిరువదిలక్షలు మిత్రమండలికిని అధిని వేళములకును వెళ్లును.

దేశసంరక్షణ వైద్యకాశనము ప్రకార మింకను వైద్యమున నమూనాకాకుండ యూరోపియను వైద్యులైన ఏములనైన నణగి యుండిరేమో యని కలకత్తా పోలీసువా రింటింటికి పోయి వెదకుచున్నారు.

వంగదేశపు పోలీసువారు కొంతకాలము నుండి వెదకుచున్న రాజద్రోహియగు నొక వంగదేశ స్త్రీని పిహవరు పట్టణము వద్ద పట్టుకొనిరి. ఆమెను పట్టుకొన్న వారికి రు 2500 లు బహుమాన మియ్యబడెను. ఆమెను కలకత్తాకు దీసుకొనివచ్చిరి.

వెనుకటి సంవత్సరమున కంటె ఈ సంవత్సరములో (1915-16) మొనూరు అరణ్యశాఖవలన యాదాయ మధికమై నట్లు తచ్చాకోర్టుగారు ప్రకటించిన రిపోర్టులన తేలుచున్నది. గంధపు చెక్క విశేషముగ నమ్ముచు పోవుటచే నీ సంవత్సరపు (1915-16) ఆదాయముతో యధిక మయ్యెను.

కార్మికత్వ ప్రభువుగారు స్వస్థలమున కరుగుచుండగా దారిలో నొక మార్చెల్సురేవు దాటినతరువాత బూర్నిహో తగులుటవలన వారి సామగ్రి చాలవరకు పోయెను. రోన్వాల్డు షే ప్రభువుగారి సామగ్రికూడపోయెనని 'ఇండియన్ డేయిలీ న్యూస్' పత్రిక వ్రాసినది.

మదనపల్లి విద్యాలయమున చదువుచున్న విద్యార్థుల పాఠ్యమునకై యువజన హైందవసంఘ భవనములను నిర్మింప వలసియున్నది. అందులకు చందాల ప్రోగుచేయ మదనపల్లి కళాశాలా విద్యార్థులు వాయలు పాడునకు వచ్చిరి. వీరును యిచట నుండు దివ్యజ్ఞానపాఠశాల పాఠ్యములును కలసి రూ 28-18-10లు చందా వసూలు చేసిరి.

పుదుచ్చేరికివచ్చు విదేశీయులందరును బ్రిటిషుపౌరులను గూడ వచ్చిన 12 గంటలలో పుదుచ్చేరి పోలీసుకార్యాలయమున తమ సామములు సమోదచేయించుకొనవలెనని, పుదుచ్చేరిలో నున్న పరామప్రభుత్వమువారు, ఒకఆజ్ఞను ప్రకటించిరి. అది అనేకులతోడలియకపోవుటచే, ఆంగ్లపౌరులు జాలుమానా లకు పాత్రులయిరి. అందుచే చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు దీనిని ప్రకటించిరి.

3వ రాష్ట్రీయ వర్ణాశ్రమసభ ఈనెల 10-వ తేదీ యుదయమున గూడలూరులో సమావేశమయినది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శరణిహారాచారిగారు వర్ణాశ్రమములను గూర్చి యువవ్యసించిన పిదప స్వామి గోవిందాచారిగారి ధ్యేతులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు వేదములు, బ్రహ్మసూత్రములు, గీత, మహాభారతము మున్నగువానినుండి ప్రమాణముల నొసంగుచు గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి.

కలకత్తాలో గతవంగళమువారమునా డొక మహమ్మదీయ స్త్రీ బీగం బీబీ యను నామె రు 7000 ల విలువగల తన నగలను రాహుక్ అను వాడు తిన్నరించి పారిపోయెనని మేజిస్ట్రేటుగారి వద్ద కేసుచేసెను. మేజిస్ట్రేటు గారు ముద్దాయిని కోర్చించుటకు వారంటుబంపిరి. "నా ఆస్తిదొంగిన యడల, అందు చాలవరకు యుద్ధ బుణమున కిచ్చెద నని ఫిర్యాది చెప్పినది. "అంతకన్న మంచి తెన్ను లేదు. ఇక నా సొమ్ము పోదు" అని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి.

స్థానిక సంఘములను విరివి యొకగ్గు మధ్యయండల బీహారు రాష్ట్రీయ సంఘములవారు రాజప్రతినిధిగారికి విన్నప మంపుకొని యుండిరి. ఏడు వందలుగాని అంతకు మెగ గాని ఆదాయపుపన్ను చెల్లించు వారలొక ప్రతినిధిని పంపుకొనుటకు నెలవొసంగ వీరు గోరిరి. ప్రతినిధుల నంపుకొనుటకు భూస్వాముల కెంత యధికారమున్నదో వైరీతి నాదాయపుపన్ను చెల్లించువారికి గూడ నంత యధికార మున్నదని సమాజము వారి వాదము.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారు గతవార మొకసభ గావించిరి. తత్సభకు గా॥ భూపేంద్రనాథ బాసుగారధ్యక్షత వహించిరి. రాబోవు క్రిష్టచులూలోగూడ నై యున్న నవీయ మహాజనసభ కొక ఆహ్వానసంఘము వేర్పరచిరి. బాబుప్ప డ్యే శ చంద్రరాయ, డాక్టరు ప్రభుధనాథ శెనగి గార్లు కార్యదర్శులుగాను బాబు సత్యానందబాసుగారు కోశాధిపతిగాను నియమింపబడిరి. ఆహ్వానసభవారి ప్రభుసహనేత్రము నాను 15వ తేదీని జరుగును.

చరణములు:—ఏప్రిలునెల 29-వ తేదీ మొదలుకొని యీనెల 6-వ తేదీవరకు 4గురు యూరేషియనులును 10రుంది యిండియను క్రిష్టియనులును, 295 రు హైందవులును, 48 రు మహమ్మదీయులును, చెన్నపురియందు చనిపోయినట్లు లెక్కల వలన తేలుచున్నది. మైలునకు 35.9 రు చొ॥ చనిపోయిరి. చనిపోయిన వాల్లో 5 రు మహాదీకనువలనను, 28 రు జ్వర మాలవలనను, 79 రు శ్లిష్ణకోశములకు సుబంధించిన జబ్బులవలనను, తక్కినవారు తదితర కారణముల మూలమునను చనిపోయిరి.

కృష్ణాజిల్లా వెంటపాడును తాలూకాచేసి తాలూకా కచేరీని తాడేపల్లి గూడెములో నేర్పడుట కధికారులు నిశ్చయించిరి. ఈనెల 5వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు వెంటపాడులో శేషనాథారముగారి భవనమున నొక సభజరిగెను. తత్సభకు కొవ్వూరు న్యాయవాది తల్లాప్రగడ న్యాయనారాయణరావు గారధ్యక్షతవహించిరి. ఈమార్పు సరిలేదనియు మరియొకరికిగా మార్పున లేదనియు తీర్మానించి యీ తీర్మానమును కలర్తరుగారికిని, రివిన్యూ బోర్డునకును, పంపుటకు నిశ్చయించిరి.

ద్వితీయ ఆర్యక్షత్రియ మహాసభ సమైక్యతను మైసూరు సంపాదకులూని గోవిందనూరు వేవకొత్తు పబ్లిషరును 3 మైళ్లు దూరముననుండు మరకూరి గ్రామములో పండిత ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారి గూఢిపత్త్యముక్రింద మేనెల ౨౬, ౨7, తేదీలలో జరుపబడును. హడత సంస్కారములు ధర్మోపదేశములు వివాహ నిశ్చితార్థ విషయములు విద్యార్థి నిలయ నిర్మాణ విషయములు సంఘ సంరక్షణ విధులు-తత్సభనములు వీని విషయమగు చర్చ కార్యక్రమమునందు గలవు

చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు మదరాసునగరములో స్త్రీ సబ్ అసిస్టెంటు సజ్జనులను తరిగీతుచేయుటకయి మొక స్త్రీ వైద్యవిద్యాలయమును స్థాపించుటకయి నిశ్చయించిరి. ఈ మెడికలుస్కూలు తిరువల్లి క్లెనిగోరి విట్టోరియా కాష్టు అండు హోమోఆసుపత్రి కనుబంధముగ నుండును. ఈ మెడికలు స్కూలు సిద్ధమయిన తరువాత రామపురములో నున్న మెడికలు స్కూలులో పురుషులనే గాని స్త్రీలను చేర్చుకొనరు. ఇప్పుడు మెడికలు కాలేజీలో స్త్రీల విజయమున్న అసాత కరీ తగ్గతి కుదురు మార్పుచేయబడి, ఈ స్త్రీ వైద్యకాలలోనే చేర్చబడును. సజ్జను జననలుగారిని ప్లామలు, ఎన్జిమేటులు పంపవలసినదని ప్రభుత్వమువారు కోరియున్నారు.

గా॥ బాపిస్టు కె. బి. దత్తుగారును, వారి భార్యయును బంగాళీ పటాలమును గూర్చుటయును శ్రద్ధ వహించి యుండిరి. ఇటీవల దత్తుగారు స్వగ్రామము గు మిడునా పూరునకుపోయి కొందరు యువకులను వైద్యమున తేరప్రోవ్వుల మొనర్చిరి. "ఇట్లు చెప్పటకు కుకరును. నీ కుమారుల నేల వైద్యమున చేర్చింపవలెనని" యువకుల సంరక్షకులు దత్తుగారి నెత్తి పొడిచిరి. వెంటనే కలకత్తాకు వచ్చి దత్తుగారు తమభార్యతో నాలోచించిరి. (ఈవె ఆర్. సి. దత్తుగారు కుమార్తె) వీరలకు మువ్వూరు పుత్రులుండిరి. మొదటి యాత డన్నమ్మకుగ నుండుటచేతను మూడవవాడు వైద్యమునకు తగ్గ వయస్సు కాని వాడగుటను రెండవపుత్రుని వైద్యమున తేర్చింప నిశ్చయించిరి. తల్లిదండ్రుల నిశ్చితమును విని యా యువకుడు పూసాం గెను.

1915-16వ సం॥రపు వ్యవసాయభివృద్ధి రిపోర్టును బట్టి మాడ తోటలు, ఫలవృక్షముల విషయమై విశేషమగు శ్రమ వీసుకొనబడుచున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుత మట్టి పరిశీలన మచ్చటచ్చట చేరెరియున్నను ముమ్మం దిందువలన బాధము కలుగవచ్చును. ఫలవృక్షముల పెంపుకు తగిన స్థలముల కొరకై వివిధరాష్ట్రముల యందు పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి. నీటిపారుదల, వీక్ష సంరక్షణము, ఎరువు మున్నగు విషయముల యందు పరిశీలనలు జరుగుచున్నవి. బుద్ధును బుట్టలలో వేసి, జాగ్రత్తగ బెరుచిస్తానము నుండి పువు విషయముగూడ హావర్షగా గాలోచించి యున్నారు. హావర్ష గారు తమారుచేయించిన బుట్టలను వర్షకులు గొంగురికి; ఇనుపదారి యుద్వోగులు తోడ్పడిన యెడల ఇంచినూ ప కి మోతరభాగమున పండ్లవ్యాపారము సంపన్నము కాగలము.

వర్షకనాకలకు ఫిరంగు లమర్చుట:—వైసిడెంటు విల్సనుగారు వ్యాపారనాకలకు ఆయుధసామగ్రి లమర్చుటకు నిశ్చయించుట చేత, 3 మొదలు 6 అంగుళముల ఫిరంగులు సత్వరముగ కావలసి యుండును. ఫిబ్రవరినెల కట్టకడపటి నాడు 3 అంగుళముల ఫిరంగులు 2400 లను పానుగండిం ఫిరంగులు కొన్ని వేలును కావలెనని తేర ముప్రకమింపబడినది. పెద్దపెద్ద ప్రధాననాకలకు బహుశా 6 అంగుళముల ఫిరంగు లమర్చు బడును. ఆ మెరికన్ డై ను మెయిలుబోల్డు న్యాయు 6 అంగుళముల ఫిరంగు లమర్చుకొనట తప్పకును సిద్ధముగానే యున్నవి. అనావలు కట్టక బహుశుడే ఈ ఫిరంగు లమర్చు బవలసిన స్థలములందు తల్పుచలయునంత గట్టిగా విసింపక బడియున్నది. 3 అంగుళముల ఫిరంగి 2800పవులను కూనికయుండును. కాని యిప్పుటి 6 అంగుళముల ఫిరంగి సీతమువిని 20000 పానులు కూగును. ఫిరంగి యుపయోగింప వలసియున్నయెడల, అంతబరువును అంతశక్తియుగల ఫిరంగి నమర్చుటకు తిట్టుదూలములను చాలబలపఱచుట యవశ్యకము.

యుద్ధము ముత్యముక యేడు జరుగవచ్చును:—యుద్ధ మింత విరివిగా జరుగుచుండుటచేత, శీఘ్రముగా తీరుట యసంభవము. ఈ యుద్ధమును జరిగిన పోరాటములలో నొక్కొక్కటియు మహాత్మ్యముగా నున్నది; కాని యుం నొక్కటియు తాత్కాలిక విరోధకముకంటె నెక్కువ ప్రయోజనకారి కాలేదు. వైనికవిజయమువలన ఈసంవత్సరము యుద్ధము సాంఘికమగుట యసంభవము. ఏదేని తీర్మానము కలుగునెడల అది శత్రువుండలి వారి యార్థికా శక్తితలవనే కలుగవలసినది. బ్రిటీషువారి వైనిక కార్యాలయములోని యుద్ధకార్య విచారణకర్త జెనరల్ ఫ్రెడర్క్ బి. మారిస్ గారు కేరల సాంగ్రామిక హేతువులను బట్టి జర్మనులు శీఘ్రకాలములో పడి పోదురని యూహించుటకు నిలులేదని యు నై టె డ్ వ్రేట్సు వారు ప్రకటించి యున్నారు. అసంభవమనందర్చుక మప్పుడే ఆయన యిట్లు ప్రస్తావించి రట: "జర్మనుల సాంగ్రామికోపపత్తి మైసోరీచ్చిన దనెడి యభిప్రాయము నిర్వాసపాత్రముకాదు. దృఢ సంగ్రామ మొనర్చుట కింకనువారు సమర్థులుగ నె యున్నారు; ఘోరమైన పోరాటముగావించెదరు. కేరల సాంగ్రామిక దృష్టితో చూచునెడల, యుద్ధము మరొకసంవత్సర మేల జరుగగూడదో నాకు కారణము గమనింప కున్నది."

బొంబయినగరమున శాసనసభయందలి అనధికారసభ్యులంద రొకసంఘముగ నేర్పడినట్లు తెలియవచ్చినది. విమోచిత సభ్యులందరును యువురు విచారిత్రులసభ్యులుగూడ సంఘమున నున్నారు. సంఘమునకు బి. కె. పటేల్, ఎస్. డిన్నా వెటిలు గార్లు గొ॥ కార్యనిర్వహకులు. సంఘమువారి కార్యాప్తానము ఇండియా నేపాచుతివారి చుంపరమున నెలకొల్పబడినది. ఇచట సభ్యులందరు తరచుగ, సమావేశమై శాసన సభయందు చర్చింపబడు యంశముల ముందుగ విపులముగ చర్చింపురు. ఇది గాక ప్రజల కష్టములనే గీతినే క్రమమున సభయందు విరికిరేయవలయునో అను విషయముగూడ నీ సంఘసభలయందు చర్చితురుగును. ఇతర రాష్ట్రములయందు గూడ అనధికార సభ్యులు సమావేశమై మంచిచెడలకు భిచారించు నాచారమున్నదిగాని యాలోచనలు చాల సమత్పత్తికరముగ నున్నవి. అధికార సభ్యులు సంగతి సందర్భముల క్రమముగ వాసి అందరేకమూటయూడు కొని యున్నారు గాక నధికార సభ్యులుగూడ సాగుముల నేర్పరచుకొని తామందరేకమై ప్రవచించేవలెను. ఇందులకు వైరీతి సంఘములే శరణ్యములు. తత్కాలమున వీరు తమలో తాము విషయముల నన్నిటిని చర్చించి యేకాభిప్రాయులగుటయు, సభలయందీయభిప్రాయమును వెల్లడించుటయు సంభవింపగలదు. ఇట్టి సంఘములనఫలపరుధికము. అన్ని రాష్ట్రములీ విషయమును గాఢముగ నాలోచింపదగును.

ఆంధ్రోద్యమ తత్వము.

(1)

ఆంధ్రులు రాజకీయ, సాంఘిక, నైతిక విద్యావిషయ కాభ్యుదయమునబొంది భారతజాతీయతకు జేరిన తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించుటకై యేతద్ద్యమమును బూనిరి. ఇదేకీర్తి హిందూదేశాంతర్గతమైన యితర దేశములవారును దళితను యభ్యుదయమును జాతీయతకు సహకారకరమున బ్రయత్నించినచో భారతభూమియంతయు నొక్కపరి యాన్విత్యమున జేందగలదు. ఆంధ్రుల భాషాభ్యుదయ విషయమై దొడతనము వారి యాంధ్రవిద్యవిద్యాలయ నిర్మాణముగూర్చి తమ పూర్ణాంశకామము చెలిపియుండుట శుభాకరము. ఆంధ్రోద్యమమున చాంద్రరాష్ట్రనిర్మాణము ముఖ్యమైనది. చెన్నపురి రాజధానిలోని పడునొకందు తెలుగుజిల్లాల నొక్కటిగాఁ జేసి, వానికిఁ బ్రత్యేక రాజధాని పట్టణ మేర్పఱచి ప్రత్యేకపరిపాలన నొసంగుటయే యాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము. ఈజిల్లాలలో జనులందఱు నాంధ్రులగుటచేతను పీరిభాష యాంధ్రభాష యగుటచేతను, పీరికిఁ బ్రత్యేక రాష్ట్ర ముకల్పము. పరిపాలనా సౌకర్యములను, విద్యావ్యాప్తియు ను, ఇతర మేష్టలు బొందుటకైఁ బ్రత్యేకరాష్ట్ర మేర్పాటు చేయుట రాజ్యాంగ నీతి. హిందూదేశమందలి నేలు నేలు ప్రాంతములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి క్రిందికి నేలునేలు కాలములందు వచ్చినచోటచే మనపాలకు లీ రాజ్యాంగనీతిఁ బాటించుట కవకాశము లేకపోయినది. అందుచేతనే మన యాంధ్రదేశమున గొంత నైజాం రాష్ట్రమునందును గొంత మైసూరు మధ్యప్రదేశాల యందును, చెన్నరాజధాని యందును గలదు. ఇదియంతయు నొక్క పరిపాలన క్రిందికి వీసికొని వచ్చుట యసంభవము; కాని చెన్నరాజధానియందలి పడునొకందు జిల్లాలను నొకటిగాఁ జేర్చుట మన పాలకులచేతుల యందున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజనము పరిపాలనము నందు సమంజసమని చాలమంది మన హైందవ నాయకులును, హిందూ ప్రభువర్గమును సమ్మతించి యున్నారు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనకు భారతదేశపు బ్రహ్మత్యమే ముఖ్య కారణమని విషయము మన మెన్నటికిని వఱకగూడదు. ఈ రాష్ట్రవిభజనము సర్వ భారతసమస్య కాని స్థానిక సమస్య కాదు. ఈ విభజనకలన మన హిందూదేశమంతయు బాగు పడ నా బాగు పడ దా యని విచారించవలయును. మన యాంధ్ర రాష్ట్రముకలన నితర రాష్ట్రముల కే ఈ నియమ బాగుగఁ బోదు. మీరు మిక్కిలి యాంధ్రులభ్యర్థన తి జెందుదురు. తోడిరాష్ట్రములవారితో బాటు జాతీయతబొంది సర్వ భారత ఉద్యమములకు సంసిద్ధులు కాగలరు. ఇట్టి సందర్భమున నాంధ్రరాష్ట్రవిభజనకు కూడదని వాదించువా రుందురా? ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రముచే నాంధ్రభాష పెంపయి, వర్తక వ్యాప్తి గలిగి యాంధ్రదేశాంతర్గత మయిన వివిధయయన పనులు నెఱచేరి యాంధ్రనాగరకత బహిష్కరము కాగలదు. ఇట్టి యాంధ్రోద్యమము కేవలము ఉద్యోగముల కొఱచే నిర్దేశింపబడినదనియు తమిళులపై ద్వేషభావమే ప్రధానాంగ బనియుఁ కొందఱు తలచుట నెద్ద పొరపాటు. ఒకరిపై నమానుచే బూనినచో నది బ్రాత్యుద్రోహమును, దైవద్రోహము నగును. మన యాంధ్రోద్యమము ద్వేషభావముచే బన్నిన పన్నుగడ గాదు.

ఈ యాంధ్రోద్యమము జన్మించి యయిదు సంవత్సరము లయినది. ఇంకను ఆంధ్రదేశమందు నైక్యభావము కుదురలేదు. మెక్కు జిల్లాలవారు రనుకూలుగ నె యున్నారు. కాని కొన్ని జిల్లాలవారు మాత్రము ప్రతికూలురుగ నున్నారు. ఈ ప్రాతికూల్యమునకుఁ గారకులలో మన యాంధ్రులును తమిళులును గలరు. ఆంధ్రోద్యమమునకు మా తమిళసోదరు లడ్డు పెట్టుట కేమి కారణములో? ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమునలనఁ గను కేకీడును మాడఁబోదు. మఱి యెందుకో యాయసంగత ప్రసంగము? రాజకీయార్థిక నైతిక సాంఘికవిషయముల నెట్టి లోటు పాటులే ని యీ సదుద్యమమునకు నిస్సారములయిన కారణములచేఁ గాలాడ్డుట దేశహితైషుల కుండవలసిన గుణముకాదని మా తమిళసోదరులకు విన్నవించుచున్నాము. ఆంధ్రదేశముననుండి, ఆంధ్ర భాష ముఖ్యముగాఁ జేసికొని యాంధ్రులతోఁ గలసి మెలసి యాంధ్రులేయయిన తమిళులొకవేళ దమిళులునును ఆంధ్ర దేశమందు స్థిరవాసులగుటచే నాంధ్రులేగాని యితరులుకారు. కాబట్టి యాంధ్రాభ్యర్థన తి హేతుభూతమయిన యేతదుద్యమముం బ్రోత్సహించుట పరమధర్మము. మన యాంధ్రు

లలో సయితము కొందఱు ఆంధ్రోద్యమ మన్న భయపడువా రున్నారు తెలుపుటకు మానసము కచిక్కుచునున్నది. అందును మా పశ్చిమాంధ్రులు దత్తమండలమువారు ద్యమ తత్వమును గ్రహింపఁజాలకున్నారు. ఉత్తరమండలముల కెక్కువ సౌకర్యము లిచ్చుననియు పన్నులు హెచ్చుననియు సరవనా రిని రోలగించి తా మెక్కి సవారిగావించుననియుఁ దమస్థితి బాగుపడుట శతవిషాదమనియు భీతిలుచున్నారు. వీరు భయపడుటకుఁ గారణములు సరియైనవే కాని యట్టియభిప్రాయము గలిగియుండుట పాడిగాదు. ఉత్తరమండలములవారు మాకంటె నెక్కువస్థితిలో నున్నారనుట వాస్తవము. వారును బహిష్కరణ ప్రయత్న, సర్వవిషయముల నొక్కపధమున నడువవలసిన వారగుటచేఁ బశ్చిమాంధ్రులభ్యర్థన తిని జెందుటకు వసతులుండును. త్వరితగాని నిదానముగఁగాని ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము వలన బహిష్కరణలు కృత్రికి రాగలరు గాని యితరవిధమున రాజాలరు. ఆంధ్రచంద్రిక.

వాతావరణ స్థితి

1917 సం॥ మే 11-వ తేది శుక్రవారము.

ప్రదేశములు.	మే 11-వ తేది ఉదయము 8 గంటలకు నాయుష్షిడనము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటల లలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్షపాతము.		
		తొలి	తొలి	కడచిన 24 గంటలలో	చివరి	నీటి
గోపాలపురము	29.719	91.5	75.7	0.06	1.88	1.37
వాల్తేరు	29.764	91.2	71.9	0.87	1.84	1.29
కాకినాడ	29.713	90.6	75.5	...	5.29	0.91
బందరు	29.737	83.4	79.8	...	3.50	0.82
గుంటూరు	...	10.42	80.0	...	0.86	1.09
నల్లూరు	29.738	10.46	80.1	...	0.05	0.54
చుదాగు	29.771	10.14	80.8	0.03	0.06	0.76
కడలూరు	29.788	97.5	80.6	...	0.88	0.88
నాగపట్టణము	29.807	97.2	79.5	...	0.40	1.17
కొలంబా	29.849	87.5	75.7	...	7.79	13.79
తిరువనంతపురము	29.872	89.0	74.0	0.02	0.83	6.74
కొచ్చిక్	29.855	89.7	77.1	...	3.77	7.29
కల్లికోట	29.848	89.3	78.4	...	0.63	5.80
మంగళూరు	29.859	80.8	77.3	...	0.05	2.07
బొంబాయి	29.833	89.6	80.2	...	0.24	0.06
హైదరాబాదు	29.761	96.7	76.9	...	2.17	1.26
ఆనంతపురము	...	99.0	76.3	...	2.07	1.05
బళ్లారి	29.825	99.3	74.9	...	0.67	1.40
కర్నూలు	29.810	99.5	79.0	...	0.55	1.10
కడప	29.773	103.3	81.4	...	0.46	0.71
బెంగళూరు	29.812	91.0	68.2	...	3.42	2.59
కొడైకనాలు	22.764	71.5	52.2	...	3.28	6.25
ఉదకమండలము	22.990	71.5	45.9	...	1.94	5.33
కోయంబత్తూరు	29.816	96.0	71.6	...	0.73	2.57
వెల్లూరు	29.776	101.6	79.4	...	0.88	2.19
సేలము	29.813	101.0	78.8	...	0.61	3.63
తిరుచనాపల్లి	29.812	99.1	79.0	...	0.90	2.78
పురుకోట	29.816	102.5	76.9	...	0.80	2.13
మధుర	29.812	100.0	76.9	...	2.88	3.35
తిరునల్వేలి	0.84	3.63

అంతటను వాయుభారము తగ్గినది. పశ్చిమ తీరమునందు కంటె తూర్పు తీరమునందు చాలతగ్గినది. తూర్పు తీరమునందు గాలి అనేక దిక్కులనుండి వీచుచున్నది. ఇతర ప్రదేశములందు వాయువు వీచుదిక్కులు ఎప్పుడీవలెనే గలవు. తూర్పుతీరము నందు మధ్యమెట్ల మెక్కువగా నున్నది. ఇతర భాగములం దంతగా మార్పులు లేవు. నెల్లూరునందు 105 (పా) డిగ్రీల యుష్ణము గలదు. చెన్నపురియందు 101 (పా) యుష్ణము. కర్ణాటమునందు రాత్రి యుష్ణమును పగటియుష్ణమును సాధారణముగా నున్నవి. వాయువున చార్చితయు నల్పము. తూర్పు తీరమునందు కొద్దిగా మేఘము పట్టినది ఉత్తర సర్కారులందు వర్ష మెక్కువగ నే కరియుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

చెన్నపురి యుద్ధబుణమునకు చందాలిచ్చిన వారి పేర్లు	
(ప్రభుత్వమువారు మానుపంపిరి.	రూ
275 జె. హెన్రీగారు	1500
276 కర్నూలు డిస్ట్రిక్టులో అధ్యక్షులు	103100
277 జానువెడ్డు నూనాగారు	1500
278 డబ్ల్యు. ఇ. టీ. డై గారు	1000
279 రావుబహద్రు టి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు	10000
280 డాక్టరు హ్యరీ ప్రాంట్ బావాగారు	1500
281 ఏ. కె. వెంకట రామఅయ్యరుగారు	1000
282 టి. హేమ హనుమంతయ్య గారు	1000
283 ఎఫ్. డి. డి. ఆండ్రెస్ గారు	1500
284 కెప్టెన్ ఎన్. జి. బెడ్డునల్ మిసర్లు ఇ. బెడ్డునల్ గారు	2000
285 టి. వి. రంగారామగారు బి. ఏ. బి. ఎల్	500
286 జె. హెన్రీ ఎవర్సగారు	700
287 మిసర్లు ఆలీష్యావీయంగు గారు	200
288 కొచ్చి దివానుగారు	15200
289 ఆర్. సి. మైల్సుగారు	400
290 ఆర్. ఇ. బ్యారాగారు	1500
291 మిస్సు. జె. పేటర్సంగారు	1000
292 హెచ్. ఎల్. పింగెన్సుగారు	4000
293 స్పెక్టరు కంపెనీవారు	20000
294 జె. హెచ్. తాంగర్ గారు	3000
295 రివరెండు విలయంలైటుగారు	1500
296 ఎమ్. ఆర్. వింజిండ్రరావుగారు	2700
297 జె. సి. టేయలరుగారు	1000
298 ఎస్. సి. సంజుండరావుగారు	200
299 ఇ. సి. కారాపెట్టుగారు	2000
300 ఏ. జి. ముక్రే	2000
301 విజయంకం వెనీ వారు	2400
302 కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు	500
303 కె. ఏ. కార్తర్ మొహిద్దీను సాహెబుగారు కె. ఏ. మేదుమిరాను సాహెబుగారు కె. ఏ. దావూదు సాహెబుగారు	2000
304 మిసర్లు కాంబ్రెస్సు, జె. థామస్సుగారు	15000
305 సి. ఆర్. రాఘవాచార్యులుగారు	1000
306 హెచ్. డబ్ల్యు. బార్క్లరుగారు	2000
307 మిసర్లు ఇ. థామస్ గారు	700
308 సర్. ఎఫ్. ఏ. నికెల్సంగారు	8000
309 సిడ్నీ బరెట్ గారు	500
310 జె. ఇ. స్కాటుగారు	1000
311 మిసర్లు ఎడిల్ రోసలిక్ డానల్ లైటుగారు	1500
312 డాక్టరు ఇ. ఎస్ కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు	10,000
313 సి. శ్రీనివాసాచార్యుగారు	4000
314 యువై బెడ్డు సర్వీసుక్లు బెంగళూరువారు	1400
315 ఏ. బి. జాక్సంగారు	900
316 ఎల్. హెచ్. ఎమ్. ఆష్టంగారు	1100
317 డబ్ల్యు. హెచ్. డాగారు	10,000
318 ఆర్. హెచ్. క్యాంబెల్లుగారు	7000
319 సి. గోలాండుగారు	2000
320 అజీ హిసాతు అజీ ఆగాబుగారు	1000
321 హెచ్. ఎఫ్. డబ్ల్యు. గిల్మంగారు	5000
322 సి. కనిహికన్నగారు	2000
323 మిసర్లు టి. ఎమ్. ఘాట్లరుగారు	500
324 టి. ఎల్. గోపాలరావుగారు	1000
325 డబ్ల్యు హెచ్. బెడ్డున ఆండ్ మిసర్లు ఆలీషు క్లాణ బెడ్డునగారు	500
326 సి. వి. విశ్వనాథ శాస్త్రియరుగారు	2500
327 జె. ఎస్. లెక్ గారు	2000
328 సి. జి. బ్రెట్టుగారు	1000
329 ఎఫ్. జి. హార్ట్ నెట్టు ఆండ్ దంపతులు	8000
330 మిస్సు వి. ల్యూడర్సంగారు	1000
331 మిస్సు ఏ. పార్కుగారు	1500
332 శ్రీశ్రీశ్రీ కృష్ణచంద్ర గజపతి నారాయణదేవు గారు	19,200
333 గోదావరి డిస్ట్రిక్టులో	45,900
334 డైరెక్టర్ మహమ్మద్ బిన్ హుజీ హుసేను గారు	100
335 జాన్ హెర్బ్ వైటుగారు	2010
336 డబ్ల్యు. స్టెఫెన్సుగారు	1500

ఆధునికపు బానిసత్వము

బానిసత్వము సుమారు నూలు సంవత్సరముల క్రిందట బహిష్కరింపబడినదని చరిత్ర ముద్ఘోషింపుచున్నది. బంధక వ్రాత విషయము పెరుగనివా రీ వాక్యము సత్యమని భావించుదురు. బంధక వ్రాతము ఆధునికపు బానిసత్వమున చెప్పవచ్చును. ఫిజిదీవులకు హిందూదేశమున నుండి కూలీలు కంట్రాక్టుపై పంపబడుటకు సంబంధించిన యంశము లన్నియు మదరాస్ ఏంటి ఇండెంచరు సమితివారిచే ప్రకటితమైనవి. సమితివారు ప్రచురించిన రిపోర్టును చదివిన హృదయము చెక్కిలగును, వీరి రిపోర్టుపై మ్యూయిండియా పత్రిక కఠినమగు వ్యాసము నొకదాని వెలువరించెను.

బంధక వ్రాతపు పద్ధతి క్రింద ఇండియానుండి కూలీలు (శ్రీపురుషులు) పంపబడుచుండిరి. ప్రతిమాట నూరుపురుషులకు 40 మంది శ్రీల యొప్పన కూలీలు గొనిపోవబడుచుండిరి. వీరవట దినమునకు కొన్ని గంటల యొప్పన రీ సంవత్సరముల కాలము పాటుపడవలయును. వీరలకుముట్టు కూలీవైకము గూడ విశేష మని చెప్పవలయు. ఫిజిదీవులయందు సి. ఎఫ్. ఏండ్రాస్ మున్నగువారు స్వంతముగ నొకప్పుడర్యాపు ప్రర్యవసానములుగూడ వైరిపోవునందు పొందుపరుపబడినవి. ఇటుకు కూలీలుగ వచ్చువారిలో పెక్కుండ్రు తామెనర్చుకొనిన కంట్రాక్టుబిషయమైన జ్ఞానము జూత్తిగ లేదు. తామెట్లు నివసింపవలయునో ఎట్లు పాటుపడ నాజ్ఞాపింపబడుదునో వీరికి తెలియదు. పాటింపవలసిన నిబంధనలు వీరికి తెలియవు. విద్యా విహీను లగుటచే రిక్రూటింగు ఏజెంట్లు వీరలను మోసపుచ్చి కూలీలుగ చేర్చుచున్నారు. కూలీలను చేర్చునందులకుగాను యీ ఏజెంట్లకు క లో నీ య లు ఎ మి గ్రేషను ఆధికారులు విశేషముగ ధనమిత్తురు. వీరు పల్లెటూళ్లకుబోయి గ్రామస్థుల మోసపుచ్చి, నయమున, ధయమున వారిని బెడరించి కూలీలుగ చేర్చుచుండిరి. కూలీల జేర్చుటయందు ఉద్యోగు లప్పడప్పుడు పోలీసువారి సహాయము నుపయోగించు నాచారము కూడ కలదు. ఇండియా నుండి పోవు కూలీలలో నూటికి 80 మంది యిట్లు మోసగింపబడిన వారై యున్నారు.

ఇక ఫిజిదీవులయందు కూలీలు ఎడతెగక ఎడ్లులవలె పనిచేయవలయును. రోజునకు 12 అణాలకూలి దొరకునని బోధించువారే గాని ఫిజిదీవులలో దినముకు 12 అణుల సంపాదించుట, ఇండియాలో రోజునకు 5 అణుల తెచ్చుకొనుటతో సమము కాకలదని వీరికి చెప్పకున్నారు. పెక్కుండ్రు రొలుకు 16, 17 సంవత్సరముల వారుగూడ కంట్రాక్టు కూలీలుగ పనిచేయుచున్నారు. కూలీలందఱును ఒకచోట నివసించుచుందురు. శ్రీల సంఖ్య చాల స్వల్పము. అందుచే నీతిరహిత వ్యవస్థను ప్రబలియున్న దనిన ఆశ్చర్య మేమున్నది? పాతిరత్య విహీనత, దుష్కర్మము, కాళియము మున్నగు దుర్గుణసంపత్తి ఎల్లదలను గానవచ్చుచున్నది. పాతిరత్యమే పరమధర్మమని హిందూమతము బోధించుచున్నది. కంట్రాక్టు కూలీల పద్ధతి నెత్తివేసినగాని యీ దుర్వ్యాపార మంతమందగు. ఈపద్ధతి ఆంగ్లేయుల కపక్షి దెచ్చుచున్నది. బంధక వ్రాత ముహూర్తిం పుడు నని హార్డింజీ ప్రభువు 1916 సం॥ మార్చి నెలనుందు వాగ్దాన మొనరించి యుండెను. ఇకవైన సంవత్సరములకు నీ హేయమగు విధానము సంపూర్ణముగా వీలుకాదని తెలియవచ్చుచున్నది. కాని యచిరకాలముననే దీని సంత మొందించుట పార్లమెంటువారివిధి యున్నది.

బొంబాయి క్షయనివారణసంఘమువారు ౫౮ నాల్గు వత్సరములనుండి 2461 మంది రోగులకు చికిత్స చేసిరి అందు 1852 మంది హిందువులు 551 మంది మహమ్మదీయులు, 261 మంది పార్సీవారు, 282 మంది క్రైస్తవులు, 35 గురు యూ నాథులున్నారు. బొంబాయి దొంగతనమువారును పురపాలక సంఘమువారు చేర 10,000 లిద్దరున్నారు. వెస్టరనుటర్సు క్లబ్బువారు తమవిరాళమును రు1000ల నుండి రు3000లుచేసిరి. ఈ సంఘముయొక్క పోషణ ప్రజలమీద గూఢాధిపతి యున్నది. జి. డి. రీసుగారి ప్రశ్నకు హిందూదేశకార్యదర్శి గారివిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "హిందవ విద్యార్థి శాఖ నెత్తివేయుతలపు లేదు. ఈశాఖచేయుపనిలో కొంతభాగము ఆక్స్ ఫర్డు కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయములవారు నిర్వహించెదరు. ఈశాఖకు సాలనకు 5000 పాను లగుచున్నది. క్రొత్త యేర్పాటులలో కొంత తగ్గింపవలసియున్నది."

క్రికెట్టులైన నాగమయ్యగారు

దివానుబహద్దరు వి. నాగమయ్యగారు శ్యామసంబంధ మగు వ్యాధిచలన తిరువనంతపురమున క్రిక్ కేషులైరి. నాగ మయ్య గారు తిరునల్వేలి జిల్లాలోని వీరరాఘవపురమునందు 1850 సం॥న జన్మించిరి. తిరువనంతపురము మహారాజావారి హైస్కూలునందు వీరు విద్యాభ్యాసమునర్చి 1866 సం॥ము ప్రవేశపరీక్షయందు కృతార్థులై, విద్యాశాలయందు చిన్నగుమా స్తాగా ప్రవేశించి తుదకు గుణచారిశ్రాస్త్రములను బోధించు సహాయ పండితపదవిని బడసిరి. ఈ లోపున 1870 సం॥ పట్ట పరీక్షను పాస్ అయి సర్ టి. మాధవరావుగారి క్రింద రివిన్యూ శాఖలో నాగమయ్యగారు గుమాస్తాగా ప్రవేశించిరి. మాధవ రావుగారి యంతటి యువారస్వభావు లగు నుద్యోగి. ప్రాపు గాంచిన, నాగమయ్యగారి యభివృద్ధి కేమిగొరత? అదిగాక నాగ మయ్యగారి కాలమున స్వాతంత్ర్య చాలనరుదుగ నుండెడివారు. సహజముగ నాగమయ్యగారు మేధాసంపన్నులు. వై యు ద్యోగి వీరి బుద్ధిబలమును వీరు తయారుచేసిన జనాభావిస్తల మాలమున గనిపెట్టెను. 1870 సం॥ నాగమయ్యగారు తహశీల్ దారుగ నియమింపబడిరి. శక్తిసామర్థ్యములను, ఆంగ్లభాషాపరి జ్ఞానమును నాగమయ్యగారిని జననంజకు నొనర్చెను. వీరిని సంస్థానాధీశులును, మాధవరావుగారును చాల గౌరవించిరి. రాష్ట్రమునందు ప్రజలందఱును నాగమయ్యగారిని ప్రాణ ములనిత్తురు. ఆపట్టి స్థితి గ క తు ల బట్టి అందఱకు ఉపకారముచేయ నాగమయ్యగారి కవకాశ ముండెను. గనుక నచిరకాలముననే వీరు దివాను పేష్కారుపదవి నందిర నుట యందలి ఫలితమెద్దియను లేదు. చుర్యాద, రుజువర్తనము మున్నగు సుగుణసంపత్తియందు నాగమయ్యగారు దగ్గరగింపబడిరి. తిరువాన్కూరు రాష్ట్రమును ప్రఖ్యాతి గలదు. నాగమయ్యగారు 42 సం॥ములు వీరు సంస్థానోద్యోగిగ నుండిరి. 5 నాల్గు దివానుపదవిని తాత్కాలికముగ (తెంపర) చెల్ల యించిరి. మూడుసార్లు రివాసుపదవిభూషియైనను నాగమయ్య గారా పదవికి నియోగింపబడలేదు. ఇందుల కప్పటి రాజ్యాంగ పద్ధతియే కారణము.

వీరు 1908 సంవత్సరమున దివాను పేష్కారు పదవినుండి వింధను పుచ్చుకొనిరి. కాని దివానుపదవి నందలేదు. ఇతర సంస్థానములయందు దెంచిన నీపదవి నుండవలయునను నభిలాష వీరి కుండెడిది. ఆపుల కుపకార మొనర్చుటయందు నాగ మయ్య గారు లెల్లప్పుడు ప్రవృత్తులై యుండిరి. ఇండియాదేశ మండేగాక యూరోపు దేశమునగూడ వీరిఖ్యాతి వ్యాపించి యుండెను. తిరువాన్కూరు వ్యవహారములందే గాక వీరి తరగ్రహదేశముల వ్యవహారములయందుగూడ చాల శ్రద్ధ దీసికొనెడివారు. అనునదివిను సంవత్సరములు వయసుగలవారై నను, వీరి శక్తిపలుమెప్పుడు జూచిన వారందఱు అంత వయ సుండదని భావించురు. ప్రభుభక్తియందు నాగమయ్యగారి నోడింపగలవారు తిరువాన్కూరు సంస్థానమున నింకొకరులేరు. నాగమయ్యగారు పూర్వాచారపరాయణులే గాని అట్టివారికి సహజముగ ఆసహసన మీయన యందు గానరాదు. మతసంబంధమున వీరి కొన్నవ సంస్కరణము కొనియాడదగి యున్నది. ఇందుమాలముననే దేవాలయానాయకులను ధర్మ కర్త లపహరింపకుండ దేవాలయముల క్రిందనియోగించి వాటి నున్నతదేశకు గొనివచ్చుట కవకాశ మొకది.

శ్రీరీజను ౫౫ రాంధ్రగ్రంథ సన్మానములు:— 1917 సంవత్సరపు సన్మానములకై పంపబడు గ్రంథములు మొదట నిర్ణయించిన యేప్రత్ 30 తేదికి బదులుగా జూన్ 15 తేదిక కను స్వీకరింపబడును. ఆ తేది నాటికి గ్రంథములు కార్యాలయ మున చేరవలెనని ఆంధ్రగంగిక కార్యదర్శిగారు వ్రాయు చున్నారు.

సాలపూలు వాస్తవ్యుడగు లెప్టినెంటు మానిక్రెట్ విధినిమానను వి. ఎస్. ఎస్. అనునతడు ఇంగ్లండునుండి మొన్న ను స్వగ్రామమును చేరెను. ఈతడు చెన్న పురి వైద్యకళాశాల నుండివైద్యశాస్త్రాభ్యాసము విషయమై ఎడింబరోవెల్లి ఆచట ఎల్. ఆర్. సి. పి. ఎల్. ఆర్. సి. ఎస్. ఎల్. సి. ఎస్. ఎల్. సి. ఎస్. పట్టుముల బడసెను. అనంతరమున నతడు లీడ్స్ చెప్రీట్టె రా యలు వైద్యశాలలియందు పనిచేసెను. ఇండియా వైద్యసేవా వర్గమున నతని కొకకమిషను యీయబడి, వాడివిజనునీతడు వైద్యోద్యోగిగ నియమింపబడెను.

బళ్ళారి సరస్వినోదినీ సభ 764

ఈ సభవారు 1917-వ సం॥ మే నెల 12-వ తేది శనివారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు

రామదాసు

అను నాటకమును, 1917 సం॥ మే నెల 13-తేది ఆదివారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు

ప్రహ్లాదనాటకమును

విక్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు. ధర లెప్పటివలెనే.
రావుబహద్దూరు } వి. మాధవరావు,
సి. హెచ్. గౌడ్ } జనరల్ మేనేజరు.
పెసిడెంటు.

తేకుమానులు అమ్మకపు

నోటీసు.

అరచేతిలో ఐశ్వర్యము. ధన మాజ్జించుటకు రాజమార్గము. త్వరితపడుడు.
స్కెలల్ ప్రొవిన్సెయిల్ గోదావరిజిల్లా సరి హద్దు గల శ్రీ బస్తరు రాజ్యములో దంతివారా డివిజనులో కున్వాకొండపర్వతాలో శ్రీ సర్కారు వల్ల పంకలుగా తయారుచేయించబడిన తేకు మారులు వెయ్యిపున్నది. అవి పున్నస్థలమునుండి శిబిరినదిమీద పున్న చీకుపల్లిరేవుకు 40, 45 మైళ్లదూరము పున్నది. సదరు చీకుపల్లినుండిది మీదుగా కూనవరంవద్ద గోదావరినదికి తీసికొని వెళ్లవచ్చును. సదరుమానులు 3 అడుగుల 6 అంగుళములు మొదలు 5 అడుగుల చిల్లరవర్కు కై వారము గలిగి పున్నవి. కొనేవారు తప్పీలు భోగట్టివిషయమై శ్రీ బస్తరు రాజ్యము ఫార్వెస్టు ఆఫీసరు వార్కి జగదల్ పురం వ్రాసి సంపాదించ వలెను.

చి. డి. జ్యోషి,
ఫార్వెస్టు ఆఫీసరు.

రు. 1,30,000 లు ఋణము కావలయును.

గుంటూరు కాటన్, జ్యూటు, అంధు పేపరు మిల్సు, కంపెనీ లిమిటెడ్, గుంటూరు నారికి, ఆ కంపెనీకి గల కట్టడములు, నారను నడుకునట్టియు, నేయునట్టియు, తయారుచేయునట్టియు (50లూములు) ఇంజను బాయిలరు, ఎకానమైసరు మొదలగు సుమారు రు 3,20,000 ల కిన్నుతుగల యాస్త్ర తాకట్టుమీద రు 1,30,000 లు ఋణము కావల యును. ఈ మిల్లు మంచుత్తిలో నున్నది. గడచిన మూడు సంవత్సరముల నుండి బాగుగ పనిచేయు చున్నది.

ఇందుకు తామియదలచిన సాధ్యమగునంత తక్కువ వడ్డీరేటును తెలుపుచు, 25 దినముల లోపల నీ దిగువవారికి దిరభాస్తులు పంపవలెను.

Secretaries & Treasurers,
Guntur Cotton Jute & Paper mills Co Ltd.,
Guntur.

నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది కులము 1-కి ...	80-0-0
గోరోజుము, మంచిది	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు కులము 1-కి ...	2-0-0
రసభిష్మకు కులము 1-కి రూ	0-10-0
పచ్చకరూపగం	2-0-0
ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను కులం 1-కి ...	3-8-0
మండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6-0
బాలామృతిము సీసా 1-కి ...	0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, ఆండ్ మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠినత తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, ఆంధ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవాణిపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయాయాధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
½ పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
కనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్ధనకు మంచిమందు.
½ పాను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు నాండ్లయభావలో
జరుపవలయును.

జాండూ ఛార్మస్మాటికల్

వర్చు

ఆయుర్వేద యామధముల తేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay. 13

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.
తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ
మని వాడుక. దీనికి సరియైన. టీకాతాత్పర్యము
లను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ
శాస్త్రిలవారితోను శ్రీమాతా తో దేవరాజ సుధీ
గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో
మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయ
మున అచ్చుత్తించి ప్రకటించినారము. మేలయిన
క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.
శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళము
లతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల
వారి చరిత్రముగూడ చేర్చబడియున్నది.
కాలికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుప్రత్యేకం.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
(285) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు.

కీర్తిమయైన గోపాలకృష్ణ గోకతేజారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

త్వరపడుడు! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే!!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రు 0-10-0 లు.
దీనియందు శృతిప్రస్తారమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఈ
యోగమగుటలు ఖండప్రస్తారమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి,
వారయోగ భేదముల కభేదమున్న తెలియబడును.

2. కృతిహస్తపాఠము - వెల రు 0-6-0 లు.
దీనియందు కాళీ శతనామస్తుత్వాదికమున్న, స్వరాలంకార,
గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలిపించుకొనుటకు తెలియ
బడును. ఈ దాఖలా- హంసప్రసిద్ధిరాగము రూపకంతాళము.

తక్కిట యున్నది. ఉపద్రవ్య సృసింహాశాస్త్రి
సన్నిపాతము. సంగీత లక్షణవిద్యాన్
మనకు కరుగ. ఆచులాపుము.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించె
దము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరివట్లు
వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయచేతురు. ఒక
సారి ఆర్థరుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆంగ్లమును శాస్త్రీయమును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆంగ్లసూక్ష్మమును కలగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢగాఢమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంకన్సిగహా హోషధాలయం 156, బ్రాహ్మే, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ప.
చిన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధినియను నాటకము
సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు
జూపబడినది. అందరు జరిసి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

రు.ప.		రు.ప.		రు.ప.	
దంతచూర్ణము పండ్లతోముటకు	... 0-2	తామర తైలము; తామర, తీటకు	... 0-4	మోహినీ తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	... 0-12
జీర్ణరసాయనము మాత్రలు ఆశీర్వాదమునకు	... 1-4	వృష్ణుకు తైలము డబ్బీ 1-కి	... 0-4	కోమవారి వెండ్రుకలు ఊడుటకు	... 0-8
దంతకూలనారి పండ్లతోముటకు	... 0-8	సురత్తిదానకము సీసా 1-కి	... 1-0	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి	... 1-0
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	... 1-0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్ధులకు	... 1-4	కస్తూరిమాత్రలు వెద్దలి, మంచివి 50-కి	... 0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	... 0-12	కఫహరిమార్గము. దగ్ధ, ఉబ్బసములకుడబ్బీ 1-కి	0-8	సుఖభోగి మాత్రలు	... 1-0
మూలశంకకు తైలము డబ్బీ 1-కి	... 0-12	వాయువుపోట్లకు మందు	... 1-0	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు	... 1-0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	... 0-8	సుందరితైలము, ముఖకాంతికి	... 0-8	విశేషములకు మాత్రలు డబ్బీ 1-కి	... 0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	... 0-4	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు	... 0-6	గ్రహాణి మాత్రలు డబ్బీ 1-కి	... 0-8
కలరామూత్రలు వాంతిభేదలకు	... 0-6	కర్ణమూలవారి చెవిపోటుకు	... 0-6	శిరోవేదన మాత్రలు తిలనోప్పలకు	... 0-12
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బీ 1-కి	... 0-8	జులాలి మాత్రలు మలబద్ధమునకు	... 0-8	కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి	... 0-8
వాముకర్పూరము సీసా 1-కి	... 0-6	జంతువాతహరి ఎముడికలకు	... 0-8	శేగకు దానకము సీసా 1-కి	... 1-0
వేలకు మందు సీసా 1-కి	... 0-4	కుసుమాగ్ని మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	... 1-0	తాంబూలమాత్రలు, కుసుమగానంసును 50-కి	0-8

పోస్టు ఖర్చులు వేలు. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.